

2024/25:KU20

Bilaga A
Utredningsmaterial

Innehållsförteckning

- Utredningsmaterial 4
 - Bilaga A1.1.1.....4
 - Bilaga A1.1.2.....5
 - Bilaga A1.2.1.....8
 - Bilaga A1.2.2.....9
 - Bilaga A1.2.3.....12
 - Bilaga A1.3.1.....15
 - Bilaga A1.3.2.....17
 - Bilaga A1.4.1.....19
 - Bilaga A1.4.2.....24
 - Bilaga A2.1.1.....42
 - Bilaga A2.1.2.....44
 - Bilaga A2.1.3.....46
 - Bilaga A2.2.1.....57
 - Bilaga A2.2.2.....59
 - Bilaga A2.3.1.....63
 - Bilaga A2.3.2.....68
 - Bilaga A2.3.3.....69
 - Bilaga A2.4.1.....91
 - Bilaga A2.4.2.....94
 - Bilaga A2.4.3.....95
 - Bilaga A2.5.1.....112
 - Bilaga A2.5.2.....115
 - Bilaga A2.6.1.....116
 - Bilaga A2.6.2.....121
 - Bilaga A2.7.1.....124
 - Bilaga A2.7.2.....127
 - Bilaga A2.7.3.....130
 - Bilaga A2.8.1.....137
 - Bilaga A2.8.2.....139
 - Bilaga A2.8.3.....149
 - Bilaga A2.9.1.....153
 - Bilaga A2.9.2.....155
 - Bilaga A2.9.3.....160
 - Bilaga A3.1.1.....163
 - Bilaga A3.1.2.....165
 - Bilaga A3.2.1.....171
 - Bilaga A3.2.2.....172
 - Bilaga A3.2.3.....176
 - Bilaga A4.1.1.....179
 - Bilaga A4.1.2.....181
 - Bilaga A4.2.1.....202
 - Bilaga A4.2.2.....203
 - Bilaga A4.3.1.....206
 - Bilaga A4.3.2.....207
 - Bilaga A4.3.3.....209
 - Bilaga A4.3.4.....212
 - Bilaga A4.4.1.....220

Bilaga A4.4.2.....	223
Bilaga A4.4.3.....	227
Bilaga A4.4.4.....	229
Bilaga A4.5.1.....	230
Bilaga A4.5.2.....	231
Bilaga A4.6.1.....	233
Bilaga A4.6.2.....	239
Bilaga A4.7.1.....	242
Bilaga A4.7.2.....	244
Bilaga A4.7.3.....	247
Bilaga A4.8.1.....	250
Bilaga A4.8.2.....	253
Bilaga A4.9.1.....	256
Bilaga A4.9.2.....	258
Bilaga A4.9.3.....	260
Bilaga A4.9.4.....	262
Bilaga A4.10.1.....	263
Bilaga A4.10.2.....	264
Bilaga A4.10.3.....	266
Bilaga A4.10.4.....	269
Bilaga A4.11.1.....	272
Bilaga A4.11.2.....	273

BILAGA A

Utredningsmaterial

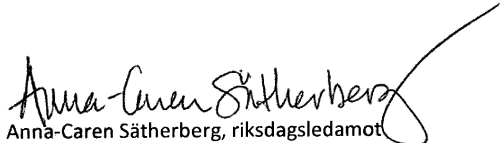
Bilaga A1.1.1

Anmälan av Kullgrens agerande vid förhandling i rådet om fiskekvoter

Den 21–22 oktober 2024 deltog Sveriges regering, företrädd av landsbygdsminister Peter Kullgren, i förhandlingar om fiskekvoterna för 2025 i Östersjön och i vissa andra vatten. Inför förhandlingarna togs Sveriges ståndpunkt fram i samråd med miljö- och jordbruksutskottet och beslutades därefter i EU-nämnden. I ståndpunkten står följande: "Särskilt i fråga om sill/strömming i centrala Östersjön är regeringens utgångspunkt att kvoterna inte bör öka utan minska jämfört med nu gällande kvoter"¹. Med andra ord framgår tydligt att regeringen skulle driva på för minskade kvoter jämfört med nuvarande på 55 000 ton.

Trots ståndpunkten från riksdagen valde landsbygdsministern att göra tvärtemot vid omröstningen. Kommissionen hade föreslagit en ökning av kvoterna i centrala Östersjön motsvarande 108 procent. Istället för att i linje med ståndpunkten rösta nej till kommissionens förslag valde landsbygdsministern att rösta ja till en fördubbling av nuvarande fiskekvoter. Detta agerande förefaller stå i direkt konflikt med den svenska ståndpunkten som tagits fram inför förhandlingarna.

Mot denna bakgrund väcks frågan om landsbygdsministern agerat utan mandat från riksdagen vid omröstningen i rådet. Konstitutionsutskottet bör därför granska regeringens och det berörda statsrådets agerande vid omröstningen om 2025 års fiskekvoter.

Anna-Caren Säterberg, riksdagsledamot

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -10- 2 4

Dnr 365-2024/25

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/bilaga-till-dokument-fran-eu-namnden/kommenterad-dagordning-jof-21-22-oktober-2024_hc0n4faf0b/

Bilaga A1.1.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00046

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 19 – Landsbygdsministerns agerande vid förhandlingarna i rådet om fiskekvoter

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Fredrik Ahlén, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-02-06

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 19 – Landsbygdsministerns agerande vid förhandlingarna i rådet om fiskekvoter

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. En redogörelse önskas för hur regeringen inför och under rådsmötet den 21–22 oktober 2024 verkade för att aktuella kvotnivåer skulle minska jämfört med kommissionens förslag, i enlighet med vad regeringen anförde vid överläggningarna med miljö- och jordbruksutskottet och vid samrådet med EU-nämnden.

Inför rådsmötet verkade regeringen i följande sammanhang för minskade kvotnivåer i enlighet med den preliminära ståndpunkt som anges i faktapromemoria 2024/25:FPM2 Förordning om fiskemöjligheter i Östersjön 2025.

- I rådsarbetsgruppen för fiskeripolitik den 3 oktober.
- Vid ett s.k. tekniskt trilateralt möte mellan Sverige, Europeiska kommissionen och det ungerska ordförandeskapet den 8 oktober.
- I Coreper den 16 oktober.
- Vid Baltfish, som är ett regionalt forum för fiskeriförvaltning i Östersjön, den 20 oktober.

Vid rådsmötet verkade Sverige för minskade kvotnivåer i enlighet med det mandat som förankrades med EU-nämnden den 18 oktober. Detta skedde både vid själva mötet och vid informella kontakter med andra länder, Europeiska kommissionen och ordförandeskapet i anslutning till mötet.

2. En kommentar önskas om hur det slutliga ställningstagandet vid rådsmötet förhåller sig till det mandat som förankrades vid samrådet med EU-nämnden.

Det mandat som förankrades vid samrådet med EU-nämnden den 18 oktober innebar att Sverige genom en restriktiv hållning skulle verka för att hålla nere kvoterna så långt som möjligt. Bedömningen var att detta bäst kunde uppnås genom att gå in i förhandlingarna utan särskilda begränsningar och att driva Sveriges linje inom ramen för arbetet med en kompromiss.

Peter Kullgren var vid samrådet tydlig med att en majoritet av övriga Östersjöländer ville fastställa väsentligt högre kvotnivåer än vad kommissionen hade föreslagit för central och bottenisk strömning. Flera medlemsstater uttryckte dessutom vid rådsmötet att deras mandat att diskutera lägre kompromissnivåer än kommissionens förslag var begränsade.

Sammanfattningsvis agerade regeringen inom det mandat som förankrades vid samrådet med EU-nämnden när man röstade ja till kompromissen, vilken motsvarade kommissionens förslag om den lägsta nivån i det vetenskapligt rekommenderade intervallet.

Bedömningen är alltså att alternativet att rösta nej och därmed inte ställa sig bakom kompromissen, med stor sannolikhet hade inneburit högre kvotnivåer än vad som nu blev fallet.

3. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Innehållet i anmälan och i promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A1.2.1

Till Konstitutionsutskottet
Sveriges Riksdag
Stockholm, 26 januari 2024

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -01- 29

Dnr 932-2023/24

På eftermiddagen den 17 januari kom en kompletterande handling till Miljö- och jordbruksutskottet med bristfällig information, utan klart sammanhang eller syfte. Denna handling hanterades sedan under Miljö- och jordbruksutskottet den 18 januari då den föredrogs av Landsbygdsminister Peter Kullgrens Statssekreterare Dan Ericsson, och delades med EU-nämndens ledamöter dagen före EU-nämndens sammanträde, den 18 januari.

Handlingen -ett dokument kallat "note" - är författad av Finland (Finnish delegation), men understödd av Sverige (Swedish delegation). Vid EU-nämndens sammanträde den 19 januari vid samrådet inför jordbruks- och fiskerådets möte den 23 januari, fanns denna not med på punkten "Övriga frågor" och skulle också tas upp under punkten "Övrigt" på jordbruks- och fiskerådet. Noten var därmed inte föremål för beslut.

I handlingen uppmanar Finland och de övriga medlemsländer som står som avsändare kommissionen och EU:s medlemsstater att sänka skyddsstatusen för "stora rovdjur", i EU:s art- och habitatdirektiv. Varg betonas men även lodjur och björn nämns som föremål för en nedklassning. Det föreslås att de ska degraderas från direktivets bilaga IV till bilaga V, från "strikt skyddad" till "skyddad".

När ett dokument som regeringen understödjer riktar sig till EU:s institutioner, ska dess innebörd vara förankrat med Sveriges riksdag. Att vilja sänka skyddsstatusen för varg har Landsbygdsministern tillkännagivit på olika sätt. Men den bredare ansatsen att sänka skyddsstatusen för fler djur, så som björn och lodjur, är inte känt som regeringens politik, och har inte varit uppe för överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet eller förankrats i EU-nämnden som en svensk ståndpunkt.

Konsekvenserna av den politik som regeringen ställt sig bakom, skulle försvåra de internationella åtaganden som Sverige har gjort. Det är heller inte någon ospecifik viljeinriktning, utan en direkt uppmaning till förändring av ståndpunkt där konsekvensen av förändringen påverkar rättstillämpningen. Det är uppenbart att syftet med noten är att påverka gällande lagstiftning i ett pågående ärende.

Det kan vara rimligt att dokument som är av karaktären "note" eller "non-paper" och som uttrycker en uppfattning men som inte är underlag för beslut eller formellt uttrycker en ståndpunkt ändå tas upp i EU-nämnden för synpunkter inför ett rådsmöte. Särskilt om det handlar om ny och oförankrad politik.

Konstitutionsutskottet har tidigare granskat ett liknande ärende (betänkande 2014/15:KU20) och utskottet skriver:

"Utskottet har granskat regeringens ståndpunkt i fråga om kommissionens prioriteringar. Någon skyldighet att samråda med EU-nämnden i den aktuella frågan förelåg inte. Samtidigt bör, framhåller utskottet, ståndpunkter som i och för sig inte omfattas av samrådsskyldighet ändå vara förenliga med vad som tidigare har förankrats i EU-nämnden. Det ankommer på regeringen att under konstitutionellt ansvar bedöma behovet av ny förankring med riksdagen, t.ex. för att kunna bedöma hur olika ståndpunkter förhåller sig till varandra och för att prioritera mellan dem. Utskottet klargör även att kravet på förankring i riksdagen är detsamma oavsett om tankarna eller idéerna läggs fram muntligt eller i form av skriftliga handlingar, t.ex. i form av s.k. non-papers."

Jag ser därför gärna att KU granskar även detta ärende för att på så vis bidra till att förutsättningarna blir tydligare vad gäller förankring i EU-nämnden. I det här fallet är det dessutom en fråga med mycket stort allmänintresse, varför en ytterligare belysning av frågor kring riksdagens roll och inflytande är angelägen.

Rebecka Le Moine, Riksdagsledamot för Miljöpartiet

Bilaga A1.2.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00039

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2 – Förankring i EU-nämnden av en not om sänkt skyddsstatus för stora rovdjur i art- och habitatdirektivet

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Fredrik Ahlén, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-02-06

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2 – Förankring i EU-nämnden av en not om sänkt skyddsstatus för stora rovdjur i art- och habitatdirektivet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilka överväganden låg bakom regeringens beslut att ställa sig bakom noten?

Regeringen verkar för att minska vargstammen och att referensvärdet för gynnsam bevarandestatus ska vara i enlighet med riksdagens mål (jfr. t.ex. prop. 2024/25:1 utg.omr. 23, avsnitt 2.8.2). Inom ramen för denna målsättning har regeringen vidtagit flera åtgärder, bl.a. bedrivit ett aktivt påverkansarbete inom EU.

Eftersom noten hade ett särskilt fokus på vargens skyddsstatus valde regeringen att ställa sig bakom denna i enlighet med vad som anfördes vid samrådet med EU-nämnden den 19 januari 2024.

2. Har frågan som tas upp i noten, dvs. om att sänka skyddsstatusen för stora rovdjur, tidigare varit föremål för överläggning med miljö- och jordbruksutskottet eller samråd med EU-nämnden? Om ja, önskas en redogörelse för hur den fråga som togs upp i noten förhåller sig till regeringens tidigare ståndpunkter som förankrats i riksdagen.

Ja, när det gäller varg. Den 14 oktober 2022 presenterade Europeiska kommissionen ett förslag till rådsbeslut avseende EU:s position inför stående kommittémöte 42 inom den s.k. Bernkonventionen. Enligt förslaget skulle unionen motsätta sig en sänkning av skyddsstatusen för varg från ”strängt skyddade djurarter” till ”skyddade djurarter”. Med anledning av förslaget genomförde regeringen ett skriftligt samråd med EU-nämnden. Vid detta framkom stöd för regeringens ståndpunkt att rösta nej till kommissionens

förslag. Regeringen lämnade också information om detta i miljö- och jordbruksutskottet den 8 december 2022.

3. Skiljer sig den svenska ståndpunkten så som den kommer till uttryck genom undertecknandet av noten från den ståndpunkt som Sverige gav uttryck för vid rådsmötet den 23 januari 2024?

Nej, ståndpunkterna skiljer sig inte åt.

4. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i anmälan och denna promemoria anledning till?

Innehållet i anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A1.2.3

Regeringskansliet

2025-03-06
SB2025/00039

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2 – Förankring i EU-nämnden av en not om sänkt skyddsstatus för stora rovdjur i art- och habitatdirektivet

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Fredrik Ahlén, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-06

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 2 – Förankring i EU-nämnden av en not om sänkt skyddsstatus för stora rovdjur i art- och habitatdirektivet

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. En redogörelse önskas för hur den del av noten som handlade om sänkt skyddsstatus för björn och lodjur förhåller sig till regeringens tidigare ståndpunkter som förankrats i miljö- och jordbruksutskottet och EU-nämnden.

Regeringen har inte tidigare förankrat någon ståndpunkt i miljö- och jordbruksutskottet eller EU-nämnden som motsvarar notens innehåll om björn och lodjur.

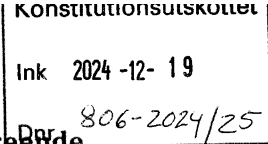
Som framgår av tidigare svar i ärendet hade dock noten ett särskilt fokus på vargens skyddsstatus. I enlighet med vad som anfördes vid samrådet med EU-nämnden den 19 januari 2024 ställde sig regeringen bakom noten för att det bedömdes avgörande för ett framgångsrikt påverkansarbete inom EU i denna fråga. Till detta kan läggas att övervägandena i noten relaterade till skyddsstatusen för björn och lodjur begränsats till att avse vissa inte närmare specificerade regioner.

Vid mötet i ministerrådet för jordbruk och fiske den 23 januari 2024 uttalade Sverige sitt stöd för just vargens skyddsstatus.

2. En redogörelse önskas för hur frågan om att sänka skyddsstatusen för björn och lodjur förhåller sig till den rovdjurspolitik som fastställts av riksdagen.

Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas (prop. 2012/13:191, bet. 2013/14:MJU7, rskr. 2013/14:99). Det som anges i noten om björn och lodjur är inte oförenligt med detta mål.

Bilaga A1.3.1

Anmälan mot statsminister Ulf Kristersson avseende skyldigheten att överlägga med Utrikesnämnden

Utrikesnämnden har en viktig funktion i styret av riket. I Utrikesnämnden ska regeringen diskutera och förankra sin utrikespolitik med riksdagen. Formerna för Utrikesnämndens möten är organiserade så att detta kan ske också i ärenden med hög sekretess.

Regeringsformen anger i kapitel 10 Internationella förhållanden, 11 § att

"Regeringen ska fortlöpande hålla Utrikesnämnden underrättad om de utrikespolitiska förhållanden som kan få betydelse för riket och överlägga med nämnden om dessa så ofta som det behövs. I alla utrikesärenden av större vikt ska regeringen före avgörandet överlägga med nämnden, om det kan ske."

Regeringens skyldigheter gentemot Utrikesnämnden har utvecklats i Grundlagsutredningens betänkande *En reformerad grundlag* (SOU 2008:125). Där framgår det att regeringen i viktiga utrikespolitiska frågor har en informations- och samrådsskyldighet gentemot Utrikesnämnden.

Även konstitutionsutskottet har vid upprepade tillfällen lyft vikten av att regeringen fullgör sina förpliktelser gentemot Utrikesnämnden.

15 juni 2024 skedde en fångutväxling mellan Sverige och Iran. De frihetsberövade svenskarna Johan Floderus och Saeed Azizi släpptes ur iranskt fängelse i utbyte mot den i Sverige dömd Hamid Noury. Noury avtjänade ett livstidsfängelsestraff för grovt folkrättsbrott och mord.

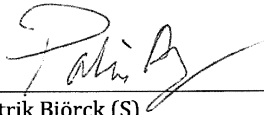
Utväxlingen möjliggjordes genom att den svenska regeringen beviljade Hamid Noury nåd.

Detta är Sveriges första officiella fångutväxling. Sverige har aldrig tidigare benådat en dömd person i syfte att få svenskar i utlandet frigivna. Regeringens beslut riskerar att skapa en ny praxis för hur Sverige kan tänkas agera i liknande fall. Det kan få effekt på säkerheten för svenskar i världen och påverka Sveriges ambassader, konsulat och utlandsstationeringar. Det kan också påverka agerandet för andra länder eller organisationer som tillämpar den här typen av utpressningsmetoder.

Det är uppenbart att benådningen av Hamid Noury därmed måste ses som ett utrikesärende av större vikt i grundlagens mening. Därför hade regeringen en skyldighet att överlägga med nämnden inför detta beslut. Enligt en uppgift på SVT:s webbplats publicerad 18 juni 2024 skedde inte detta¹.

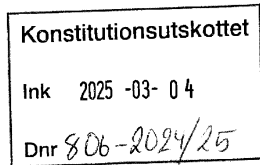
¹ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/spelet-bakom-fangutvaxlingen-de-avgorande-timmarna>

Konstitutionsutskottet bör därför granska om statsminister Ulf Kristersson har respekterat grundlagens bestämmelser om överläggnings-, informations- och samrådsskyldighet mot Utrikesnämnden.

Patrik Björck (S)

Bilaga A1.3.2

Regeringskansliet2025-03-04
SB2025/00168Statsrådsberedningen
RättschefenKonstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 26 – Fråga om statsministerns skyldighet att överlägga med Utrikesnämnden inför fångutväxling

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet och en promemoria från Utrikesdepartementet. Observera att promemorian från Utrikesdepartementet har sekretessmarkering.

Regeringskansliets kontaktpersoner i ärendet är expeditionschefen Jenny Kvarnholt, Justitiedepartementet, och rättschefen Helena Swenzén, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Justitiedepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 26 – Fråga om statsministerns skyldighet att överlägga med Utrikesnämnden inför fångutväxling

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat granskningsärende.

1. En redogörelse önskas för handläggningen av ärendet och beslutet att benåda Hamid Noury.

Ärendet om nåd avseende Hamid Noury gemensambereddes med Utrikesdepartementet och Statsrådsberedningen och samordnades därefter politiskt. Som framgår av regeringsbeslutet den 15 juni 2024 tog regeringen upp frågan om nåd för Hamid Noury till prövning och beslutade av nåd att befria Hamid Noury från återstoden av straffet och upphäva beslutet om utvisning.

3. Vilka kommentarer i övrigt ger innehållet i denna promemoria anledning till?

Promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A1.4.1

Granskning av finansminister Elisabeth Svantesson beredning av interpellationssvar

I en interpellationsdebatt som hölls den 28 januari 2025 (2024/25:256) höll finansminister Elisabeth Svantesson ett inledande anförande muntligt utifrån ett skriftligt underlag, vilket är brukligt. Efter anförandet anmärkte dock tjänstgörande talman, likväl som interpellanten på att det avlämnade svaret skiljt sig åt från det på förhand utskickade svaret. Efter debattens avslutande skickades det nya, i kammaren avgivna, svaret till interpellanten.

Jag har fått ta del av det först utskickade svaret som skickats dagen innan och kan konstatera att de båda svaren skiljer sig åt avsevärt. En av riksdagens grundläggande uppgifter är att granska regeringen och som en del av kontrollmakten är interpellationer ett av de viktigaste verktygen en riksdagsledamot har. Eftersom avsikten med interpellationer, till skillnad från exempelvis skriftliga frågor, är att kunna debattera en sakfråga mer ingående med uppföljande frågor.

Även om en minister inte är skyldig att på förhand skicka ut ett svar på interpellationen så är det praxis att interpellanten får del av svaret i förväg. När man som interpellant får del av ett svar på förhand bör man kunna anta att ministerns svar i kammaren inte kraftigt avviker sedan. I annat fall är det och kommer det vara svårt för riksdagens ledamöter att förhålla sig till de svar man får från ministern inför en interpellationsdebatt.

Även om jag förutsätter att detta varit ett misstag från finansministern, så infinner sig frågor om hur beredningen inför interpellationsdebatter görs och hur hon avser att säkerställa att misstag som detta inte sker igen. Samt om detta har skett tidigare utan att det kommit till min kännedom.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska finansminister Elisabeth Svantessons agerande i det här fallet. Till anmälan bifogas interpellationssvaren.

2025-01-31

Kajsa Fredholm
Riksdagsledamot Vänsterpartiet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 3 1

Dnr 1006-2024/25

Regeringskansliet

Fi2024/02395

Finansdepartementet
FinansministernSvaret är avsett att lämnas onsdagen
den 28 januari 2025.Bör inte publiceras innan svaret har
lämnats muntligt i kammaren.**Svar på interpellation 2024/25:256 av Samuel Gonzalez
Westling (V)
Reformutrymmet**

Herr/Fru talman!

Samuel Gonzalez Westling har frågat mig om jag delar hans beskrivning om hur det s.k. reformutrymmet uppstår och om jag kan redogöra för bakgrunden till varför begreppet började användas. Han har också frågat mig om jag är beredd att i de ekonomiska propositionerna redovisa offentligfinansiella effekter av ett bibehållet offentligt åtagande.

Jag håller med om Samuel Gonzalez Westlings beskrivning att ett positivt reformutrymme till stor del uppstår till följd av att skatteinkomsterna trendmässigt växer i takt med ekonomin, medan utgifterna inte automatiskt gör det på samma sätt.

Att utgifterna växer långsammare än inkomsterna om inte aktiva finanspolitiska beslut fattas underlättar arbetet med att säkra hållbara offentliga finanser. Det underlättar också för att kunna genomföra nödvändiga omprioriteringar.

Reformutrymmet är en central del i den budgetprocess och det finanspolitiska ramverk som grundlades i slutet av 1990-talet. Reformutrymmet signalerar hur stort utrymme som finns för ofinansierade reformer. Ett negativt reformutrymme signalerar att staten behöver spara. Utan en bedömning av reformutrymmet skulle det bli svårare att uppnå de budgetpolitiska mål som riksdagen har beslutat.

Jag anser att det är en mindre bra idé att redovisa offentligfinansiella effekter av bibehållet offentligt åtagande i de ekonomiska propositionerna. Jag är inte säker på att vi skulle kunna enas om hur ett sådant begrepp ska definieras. För mig är det t.ex. naturligt att offentliga verksamheter kan förbättra sina arbetssätt kontinuerligt. Ett bibehållet åtagande kan således uppnås med en mindre mängd resurser. Det handlar ofta om att använda skattepengarna effektivare.

Regeringskansliet

Fi2024/02395

Finansdepartementet
FinansministernSvaret är avsett att lämnas onsdagen
den 28 januari 2025.Bör inte publiceras innan svaret har
lämnats muntligt i kammaren.

Svar på interpellation 2024/25:256 av Samuel Gonzalez Westling (V) Reformutrymmet

Herr/Fru talman!

Samuel Gonzalez Westling har frågat mig om jag delar hans beskrivning om hur reformutrymmet uppstår och om jag kan redogöra för bakgrunden till varför begreppet började användas. Han har också frågat mig om jag är beredd att i de ekonomiska propositionerna redovisa offentligfinansiella effekter av ett bibehållet offentligt åtagande.

Reformutrymmet är en central del i den budgetprocess och det viktiga finanspolitiska ramverk som grundlades i slutet av 1990-talet. Det finanspolitiska ramverket och budgetprocessen utgår från ett uppifrån- och ned perspektiv, där utgifter ställs mot varandra och utgiftsökningar prövas utifrån ett på förhand fastställt ekonomiskt utrymme, reformutrymmet. Processen säkerställer kontroll över statliga utgifter, samtidigt som den möjliggör för regeringen att bedriva aktiv konjunkturpolitik där ofinansierade utgifter kan öka i tider av sämre ekonomisk utveckling.

Det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl och är en grundbult i Sveriges stabila statsfinanser. Sedan det infördes har både statsskuden som andel av BNP och statens räntebetalningar minskat avsevärt. Med lägre räntebetalningar har vi haft möjlighet att spendera pengar på annat, så som investeringar. I tider där flera europeiska länder behöver höja skatten för att finansiera sina räntebetalningar kan Sverige i stället sänka skatten samtidigt som vi har en låg statsskuld. Det är en styrka.

Det finanspolitiska ramverket är därmed en grundbult i att bygga ett rikare och tryggare Sverige. Det är viktigt att eventuella förändringar i det finanspolitiska ramverket, beräkningsmetoder av reformutrymmet eller vad exakt som redovisas i budgetpropositionerna föregås av analyser som på djupet granskar förändringarnas effekter.

Behoven i offentlig sektor ser olika ut för varje år. Därför är det också viktigt att regeringen har möjlighet att prioritera efter behov, så som exempelvis gjordes under åren med hög inflationen då en betydande del av reformutrymmet användes för att stötta välfärden.

Bilaga A1.4.2

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00167

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 37 – Finansministerns hantering av ett interpellationssvar

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och rättschefen Johan Ndure.

Per Hall

2025-03-04

Finansdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 37 –
Finansministerns hantering av ett interpellationssvar**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av Statsrådsberedningens promemoria Interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen (SB PM 2020:2 [rev. 2024]).

Se bilaga.

2. Förekom det någon kontakt mellan finansministern eller Finansdepartementet och kammarkansliet mellan det att det skriftliga svarsutkastet hade överlämnats till kammarkansliet den 27 januari 2025 och besvarandet av interpellationen i kammaren den 28 januari 2025 när det gäller innehållet i interpellationssvaret?

Nej, någon sådan kontakt förekom inte.

3. Vilken kommentar föranleder skillnaden mellan det skriftliga svarsutkast som översändes den 27 januari 2025 och det muntliga svar som lämnades av finansministern i kammaren den 28 januari 2025?

4. Hade det svar som finansministern lämnade i sitt anförande i kammaren den 28 januari 2025 (prot. 2024/25:63 § 9, anf. 25) varit föremål för gemensam beredning inom Regeringskansliet?

Ett utkast till svar var föremål för gemensam beredning. Därefter gjordes ändringar i utkastet. Behovet av fortsatt gemensam beredning övervägdes inte med anledning av ändringarna. Av förbiseende skickades utkastet utan ändringarna till riksdagen den 27 januari. Svaret med ändringarna lämnades i anförandet i kammaren den 28 januari.

Vad gäller skillnaden mellan det skriftliga och det muntliga svaret, kan det konstateras att hanteringen inte följde de riktlinjer som gäller för besvarande av interpellationer i Statsrådsberedningens promemoria Interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen (SB PM 2020:2 [rev. 2024]). Detta har föranlett att rutiner inom Finansdepartementet har setts över för att säkerställa att Statsrådsberedningens promemoria följs.

5. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och innehållet i promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen

SB PM 2020:2 (rev. 2024)

Regeringskansliet
Statsrådsberedningen

Förord

Promemorian behandlar interpellationer och skriftliga frågor och är en handledning för hanteringen av dessa. Promemorian innehåller riktlinjer för hur interpellations- och frågesvar utformas och hur dessa översänds till riksdagen.

I promemorian ges också en kortfattad beskrivning av regelverket för och genomförandet av frågestunder, muntlig information från regeringen till riksdagen och särskilda debatter. I dessa delar kompletteras promemorian av bl.a. debattregler som finns tillgängliga på riksdagens webbplats.

Promemorian har tagits fram efter samråd med riksdagens kammarkansli. Den ersätter SB PM 1996:2 och SB PM 2005:4. I den nu aktuella revideringen har bl.a. vissa förtydliganden och tillägg gjorts och ett avsnitt om avslutande av ärenden har lagts till.

Stockholm i september 2024

Per Hall

Rättschef

1. Inledning – interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen	3
2. Bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen	3
3. Interpellationer	4
3.1 När och hur en interpellation besvaras	4
3.2 Vem besvarar en interpellation.....	4
3.3 Bestämmande av tid för interpellationsdebatt.....	4
3.4 När interpellationssvar försenas eller uteblir.....	5
3.5 Den materiella utformningen av interpellationssvar	5
3.6 Den formella utformningen av interpellationssvar.....	6
3.7 Ändring och komplettering av interpellationssvar	7
3.8 Interpellationsdebatten	7
3.9 Gemensam beredning och delning av interpellationssvar och underlag.....	8
3.10 Hur riksdagen redovisar interpellationer och svar.....	8
4. Skriftliga frågor	8
4.1 När och hur en skriftlig fråga besvaras	8
4.2 Vem besvarar en skriftlig fråga.....	9
4.3 När frågesvar försenas eller uteblir.....	9
4.4 Den materiella utformningen av frågesvar	9
4.5 Den formella utformningen av frågesvar.....	10
4.6 Gemensam beredning och delning av frågesvar.....	11
4.7 Hur riksdagen redovisar skriftliga frågor och svar	11
5. Översändandet av interpellationer, skriftliga frågor och svar mellan Regeringskansliet och riksdagen	11
5.1 Interpellationer och frågor skickas till Regeringskansliet med e-post.....	11
5.2 Interpellations- och frågesvar skickas med e-post till riksdagens kammarkansli	12
5.3 Utformningen av e-postmeddelanden till riksdagen	12
5.4 Avslutande av ärenden.....	12
6. Frågestunder	13
6.1 Om frågestunder	13
6.2 Särskilt om statsministerns frågestund	13
6.3 Underlag	13
7. Särskilda debatter.....	14
8. Muntlig information till riksdagen i annat fall	14

1. Inledning – interpellationer, skriftliga frågor och information till riksdagen

Interpellationer och frågor till statsråd är en del av riksdagens kontrollmakt. *Skriftliga frågor* till statsråd ställs av enskilda riksdagsledamöter och statsrådets svar riktar sig till frågeställaren. I riksdagens protokoll anmäls att svar har inkommit. Svaren i sig anses inte vara information från regeringen till riksdagen utan riktar sig till den enskilda frågeställaren. Även *interpellationer* ställs av enskilda riksdagsledamöter. Dessa besvaras av statsråd i kammaren och följs av en interpellationsdebatt. Svaren och den efterföljande debatten redovisas i riksdagens protokoll. Interpellationssvaren anses vara information från regeringen till riksdagen.

Enskilda ledamöter kan också ställa frågor till statsråd vid de frågestunder som hålls i kammaren. Det bestäms i förväg vilka statsråd som ska närvara vid respektive frågestund. Ett antal gånger per år närvarar statsministern, då som ensam representant för regeringen. Svar som lämnas vid frågestunder anses vara information från regeringen till riksdagen.

Vidare kan regeringen lämna information till riksdagen vid en särskild debatt som hålls i kammaren på initiativ av ett riksdagsparti. Regeringen kan dessutom på eget initiativ lämna information till riksdagen. Det kan, förutom skriftligen genom en skrivelse eller proposition, ske muntligen av ett statsråd i kammaren.

Regeringens uppgiftslämnande till riksdagens utskott, EU-nämnden och Utrikesnämnden behandlas i Statsrådsberedningens promemoria [Uppgiftslämnande till riksdagen \(SB PM 2023:1\)](#).

2. Bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen

Enligt 13 kap. 5 § regeringsformen (RF) får en riksdagsledamot framställa interpellationer och frågor till ett statsråd i angelägenheter som rör statsrådets tjänsteutövning i enlighet med de närmare bestämmelser som meddelas i riksdagsordningen (RO). I 8 kap. 2–4 §§ RO finns bestämmelser om interpellationer och i 5–7 §§ samma kapitel finns bestämmelser om skriftliga frågor.

Bestämmelser om muntliga frågor till statsråd finns i 8 kap. 8 § RO. Där framgår bl.a. att en sådan fråga ställs vid en frågestund som anordnas i kammaren, att frågan ska ha ett bestämt innehåll och att den omedelbart besvaras av ett statsråd.

I 6 kap. 18 § RO anges att regeringen får lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. Enligt 23 § samma kapitel får talmannen efter samråd med gruppledarna besluta att en debatt utan samband med annan handläggning ska äga rum vid ett sammanträde med kammaren (särskild debatt).

3. Interpellationer

3.1 När och hur en interpellation besvaras

En interpellation ska vara skriftlig och ställas till ett visst statsråd (8 kap. 2 § RO). Interpellationer är avsedda för frågor med en viss tyngd (bet. 1995/96:KU18 s. 3).

Talmanen beslutar om en interpellation får ställas (8 kap. 3 § RO). Interpellationer överlämnas till ett statsråd och besvaras muntligen av honom eller henne i riksdagen vid ett sammanträde med kammaren. Ett utkast till interpellationssvar ges in till kammarkansliet i förväg (se närmare avsnitt 5.2). Det finns inte någon skyldighet för ett statsråd att besvara en interpellation. Att avstå från att besvara en interpellation är dock något som i praktiken förekommer endast i rena undantagsfall, se närmare avsnitt 3.4.

Inom två veckor efter det att interpellationen har överlämnats ska statsrådet antingen besvara interpellationen, företrädesvis på tisdagar och fredagar och vissa veckor även torsdagar, eller meddela kammaren varför svaret uteblir eller försenas. Departementet behöver därför hålla noggrann kontroll över de tidsfrister som är kopplade till de interpellationer som hanteras av departementet.

Om planeringen av kammarens arbete medför att interpellationer inte kan besvaras en viss vecka, förlängs svarstiden till dess att planeringen medger att svar lämnas. En interpellation faller om den inte besvaras under den valperiod då den väcktes (8 kap. 4 § RO).

3.2 Vem besvarar en interpellation

Det är väsentligt att det statsråd vars tjänsteutövning interpellationen angår besvarar interpellationen. Vid bedömningen av vilket statsråd som ska besvara interpellationen måste även det sammanhang som återfinns i interpellationen beaktas (bet. 2017/18:KU20 s. 23).

Ett statsråd som ersätter ett annat statsråd bör inte besvara frågor i det frånvarande statsrådets ställe. Detta gäller även under sommarmånaderna.

Om det statsråd som har tagit emot en interpellation kommer fram till att den bör besvaras av ett statsråd i ett annat departement, måste det statsrådets departement kontaktas. Kontakten tas normalt med ansvarig chefstjänsteman. Om departementen kommer överens om att interpellationen ska överlämnas, ska överlämnande departement besluta om det och snarast underrätta riksdagens kammarkansli med e-post om vilket statsråd som kommer att besvara interpellationen. Riksdagens kammarkansli ska också underrättas om en interpellation kommer att besvaras av ett annat statsråd inom samma departement.

3.3 Bestämmande av tid för interpellationsdebatt

Det är talmanen som efter samråd med statsrådet bestämmer vid vilket sammanträde svaret ska lämnas (tilläggsbestämmelse 8.4.1 RO). Kontakt angående tidpunkten för interpellationsdebatten tas med riksdagens kammarkansli. Om statsrådet kan besvara interpellationen inom

tidsfristen sker inte något samråd med interpellanten utan han eller hon underrättas om när debatten ska hållas. En interpellant som är förhindrad att ta emot interpellationssvaret kan antingen återkalla interpellationen eller begära att en annan riksdagsledamot tar emot svaret. I annat fall får statsrådet lämna svaret i kammaren utan debatt.

Om statsrådets svar blir försenat (se närmare avsnitt 3.4) har interpellanten rätt att neka högst tre förslag till debattider från statsrådet. Går det inte att hitta en tid som passar får statsrådet lämna svaret i kammaren utan debatt med interpellanten. Alternativt kan interpellanten återkalla interpellationen eller begära att en annan riksdagsledamot tar emot svaret.

3.4 När interpellationssvar försenas eller uteblir

Ett meddelande om att ett svar försenas eller uteblir bör vara skriftligt och skälen för att svaret försenas eller uteblir ska anges. Det skriftliga meddelandet tas in i riksdagens protokoll. Det behöver inte undertecknas. I avsnitt 3.6 hänvisas till mallar i Word för utformningen av dessa meddelanden. I avsnitt 5.2 anges hur ett sådant meddelande distribueras. Meddelandet kan också lämnas muntligen i kammaren. Meddelandet får inte följas av överläggning (8 kap. 4 § RO).

Skälen till att ett interpellationssvar fördröjs kan exempelvis vara arbetsanhopning eller utlandsresa. Konstitutionsutskottet har uttalat att ett statsråd endast i undantagsfall och om det finns synnerliga skäl bör kunna avstå från att besvara en interpellation. Enbart den omständigheten att en likalydande eller liknande interpellation redan har besvarats har inte ansetts utgöra synnerliga skäl (bet. 2001/02:KU20 s. 29–31 och 2017/18:KU20 s. 17–23).

Om det på grund av en omständighet utom statsrådets kontroll, exempelvis längre sjukfrånvaro, är osäkert när en interpellation kan besvaras bör ansvarig cheftjänsteman ta kontakt med riksdagens kammarkansli.

Statsråd som aviserat sin avgång bör besvara de interpellationer för vilka svarstiden infaller före avgången (bet. 2020/21:KU20 s. 26). Skulle ett statsråd lämna sitt uppdrag eller byta ansvarsområde innan en interpellation har besvarats får det prövas från fall till fall om statsrådets efterträdare ska besvara interpellationen.

3.5 Den materiella utformningen av interpellationssvar

Enligt 13 kap. 5 § RF får interpellationer framställas i angelägenheter som angår statsrådets tjänsteutövning. Uttrycket tjänsteutövning är inte begränsat till statsrådets position som medlemmar av regeringen utan omfattar också deras beslut och åtgärder i rollen som statsråd (bet. 2018/19:KU20 s. 215). Tjänsteutövningen omfattar inte statsrådets handlande utanför tjänsten vilket kan innebära gränsdragningsproblem främst i förhållande till ett statsråds roll som partipolitiker (2011/12:RFR6 s. 23). Interpellationer om ett statsråds privatliv behöver inte besvaras.

Statsråd bör iaktta försiktighet när det gäller uttalanden som kan riskera att uppfattas som direktiv till en myndighet.

Regeringen har visserligen ett ansvar inför riksdagen för den statliga förvaltningen. Det ansvaret innebär dock inte att statsråd ska uttala sig om hur myndigheterna i särskilda fall beslutar i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda eller mot kommuner eller som rör tillämpning av lag (se 11 kap. 3 § och 12 kap. 2 § RF). När det gäller redan fattade beslut gäller detta särskilt om beslutet kan komma att prövas av en annan myndighet eller domstol. Statsråd bör i dessa situationer ge allmänt hållna svar.

3.6 Den formella utformningen av interpellationssvar

Ett svar ska inte vara längre än att statsrådet hinner läsa upp det på sex minuter. Ofta bör det göras kortare.

Interpellationens rubrik behöver inte återges ordagrant i svaret utan får förkortas eller omformuleras.

Det kan ibland vara lämpligt att besvara två eller flera interpellationer genom ett gemensamt svar. Riksdagens kammarkansli ska meddelas om ett sådant svar innan det översänds. Rubrikerna till samtliga besvarade interpellationer ska i dessa fall anges i svaret. Även i dessa fall får rubrikerna förkortas eller omformuleras. När ett gemensamt svar lämnas på flera interpellationer bör rubriken formuleras på följande sätt.

Alternativ 1 (samma interpellant):

Svar på interpellationerna 2023/24:0001 och 2023/24:0002 av [interpellant]
([partiförkortning]) [Rubrik på interpellation] respektive [Rubrik på interpellation]

Alternativ 2 (olika interpellanter):

Svar på interpellationerna 2023/24:0001 av [interpellant 1] ([partiförkortning]) [Rubrik på interpellation] och 2023/24:0002 av [interpellant 2] ([partiförkortning]) [Rubrik på interpellation]

I en kort ingress anges vad saken gäller. Frågan eller frågorna ska normalt återges ordagrant eller med endast språkliga justeringar. Utformas svaret på annat sätt ska det ändå framgå vad saken gäller.

För att få en enhetlig utformning ska interpellationssvar och meddelanden om att svar försenas eller uteblir skrivas med hjälp av de mallar som finns i Word. Departementsnamn och titel på svarande statsråd anges till vänster i sidhuvudet. Som framgår av mallarna ska något av nedan angivna alternativ inleda interpellationssvaret.

Alternativ 1:

N.N. har frågat mig – –.

Denna formulering används när svaret lämnas av det statsråd som interpellationen har ställts till.

Alternativ 2:

N.N. har frågat y-ministern/statsrådet Y – –.

Denna formulering används när svaret lämnas av ett annat statsråd än det som interpellationen har ställts till. Därefter ska endera av nedanstående meningar följa i ett eget stycke

a) Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Denna formulering används när man vill ge uttryck för att interpellationen har lämnats över på grund av ansvarsfördelningen enligt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet eller enligt ett s.k. paragraf 5-förordnande.

b) Interpellationen har överlämnats till mig.

Denna formulering används när interpellationen har lämnats över i andra fall.

Det förekommer att interpellationssvar hänvisar till författningar, propositioner, betänkanden och annat offentligt tryck. I utkastet, som också riksdagsförvaltningens protokollskansli får del av, görs hänvisningar till offentligt tryck på samma sätt som i propositioner (se Myndigheternas skrivregler om hänvisning till proposition m.m.). Hänvisningarna tas in i riksdagens protokoll men behöver inte läsas upp i kammaren. Många gånger kan det i stället vara praktiskt att använda ett vedertaget kortnamn i anförandet.

3.7 Ändring och komplettering av interpellationssvar

Ett utkast till interpellationssvar överlämnas till riksdagens kammarkansli innan svaret lämnas i kammaren. Om det, efter att ett sådant utkast har lämnats till riksdagens kammarkansli men innan svaret har lämnats i kammaren, inträffar något som på ett avgörande sätt förändrar förutsättningarna för interpellationssvaret, kan en ändring eller komplettering av utkastet överlämnas till riksdagen. Denna möjlighet bör dock endast användas i undantagsfall. Det svar som lämnas muntligt i kammaren är det som tas in i riksdagens protokoll.

3.8 Interpellationsdebatten

I interpellationsdebatten gäller nedan angivna tider för anföranden (tilläggsbestämmelse 8.4.2 RO). I regel finns utöver interpellationssvaret behov av underlag till interpellationsdebatten. Utformning och omfattning av ett sådant underlag bör tas fram i samråd med statsrådet.

Talare	Antal anföranden	Minuter per anförande
statsrådet	4	6, 4, 4, 2
interpellanten	3	4, 4, 2
andra talare	2	4, 2

3.9 Gemensam beredning och delning av interpellationssvar och underlag

Interpellationssvar gemensambereads och delas inom Regeringskansliet enligt riktlinjerna i Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1) och samordnas.

Av avsnitt 5.2–3 nedan framgår hur ett interpellationssvar distribueras.

Även ett underlag till en interpellationsdebatt kan behöva gemensambereadas, se Samrådsformer i Regeringskansliet.

3.10 Hur riksdagen redovisar interpellationer och svar

Interpellationer publiceras fortlöpande på riksdagens webbplats. De svar som statsråden lämnar vid interpellationsdebatter redovisas i riksdagens protokoll. Protokollen publiceras fortlöpande på riksdagens webbplats.

4. Skriftliga frågor

4.1 När och hur en skriftlig fråga besvaras

Talmanen beslutar om en skriftlig fråga får ställas (8 kap. 6 § RO). Skriftliga frågor besvaras skriftligen (8 kap. 7 § RO).

De frågor som lämnas till riksdagens kammarskansli under en vecka fram till torsdag kl. 10 ska besvaras senast kl. 12 följande onsdag (tilläggsbestämmelse 8.7.1 RO). En frågeställare ska alltså kunna få svar inom fem arbetsdagar. Detta gäller dock inte om talmannen har beslutat att svarstiden ska vara 14 dagar (tilläggsbestämmelse 8.7.1 RO). I de fall talmannen har beslutat om längre svarstid behöver svaret inte lämnas senast kl. 12. Man kan utgå ifrån att denna längre svarstid tillämpas under sommar- och juluppehåll.

Det finns inte någon skyldighet för ett statsråd att besvara en skriftlig fråga. Att avstå från att besvara en skriftlig fråga är dock något som i praktiken förekommer endast i rena undantagsfall, jfr avsnitt 3.4 om interpellationer. Om svar inte lämnas inom fristen eller om statsrådet inte avser att svara alls ska statsrådet innan fristen går ut meddela riksdagens kammarskansli när frågan kommer att besvaras eller att den inte kommer att besvaras (8 kap. 7 § RO).

4.2 Vem besvarar en skriftlig fråga

Det är väsentligt att det statsråd vars tjänsteutövning frågan angår besvarar frågan. Vid bedömningen av vilket statsråd som ska besvara frågan måste även det sammanhang som återfinns i frågan beaktas (jfr vad som anförs om interpellationer i bet. 2017/18:KU20 s. 23).

Ett statsråd som ersätter ett annat statsråd bör inte besvara frågor i det frånvarande statsrådets ställe. Detta gäller även under sommarmånaderna.

Om det statsråd som har tagit emot en fråga kommer fram till att den bör besvaras av ett statsråd i ett annat departement, måste det statsrådets departement kontaktas. Kontakten tas normalt med ansvarig chefstjänsteman. Om departementen kommer överens om att frågan ska överlämnas, ska överlämnande departement besluta om det och snarast underrätta riksdagens kammarkansli med e-post om vilket statsråd som kommer att besvara frågan. Riksdagens kammarkansli ska också underrättas om en fråga kommer att besvaras av ett annat statsråd inom samma departement.

4.3 När frågesvar försenas eller uteblir

Om ett svar försenas eller uteblir ska statsrådet meddela riksdagens kammarkansli när frågan kommer att besvaras eller att den inte kommer att besvaras. Statsrådet kan också uppdra åt någon annan att meddela detta. Någon motivering till att svar försenas eller uteblir behöver inte lämnas. Ett skriftligt meddelande om försenat eller uteblivet svar behöver inte undertecknas. I avsnitt 4.5 hänvisas till mallar i Word för utformningen av dessa meddelanden. I avsnitt 5.2 anges hur ett sådant meddelande distribueras.

Eftersom statsråden under sommaren ofta är frånvarande mer än 14 dagar, kan det under den perioden inte sällan bli aktuellt att överskrida svarsfristen.

Skulle ett statsråd lämna sitt uppdrag eller byta ansvarsområde får det prövas från fall till fall om statsrådets efterträdare ska besvara en ännu inte besvarad skriftlig fråga.

4.4 Den materiella utformningen av frågesvar

Enligt 13 kap. 5 § RF får frågor framställas i angelägenheter som angår statsrådets tjänsteutövning. Uttrycket tjänsteutövning är inte begränsat till statsrådets position som medlemmar av regeringen utan omfattar också deras beslut och åtgärder i rollen som statsråd (bet. 2018/19:KU20 s. 215). Tjänsteutövningen omfattar inte statsrådets handlande utanför tjänsten vilket kan innebära gränsdragningsproblem främst i förhållande till ett statsråds roll som partipolitiker (2011/12:RFR6 s. 23). Frågor om ett statsråds privatliv behöver inte besvaras.

Statsråd bör iaktta försiktighet när det gäller uttalanden som kan riskera att uppfattas som direktiv till en myndighet.

Regeringen har visserligen ett ansvar inför riksdagen för den statliga förvaltningen. Det ansvaret innebär dock inte att statsråd ska uttala sig om hur myndigheterna i särskilda fall beslutar i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda eller mot kommuner eller som rör tillämpning av lag (se 11 kap. 3 § och 12 kap. 2 § RF). När det gäller redan fattade beslut gäller detta särskilt om beslutet kan komma att prövas av en annan myndighet eller domstol. Statsråd bör i dessa situationer ge allmänt hållna svar.

4.5 Den formella utformningen av frågesvar

Frågans rubrik behöver inte återges ordagrant i svaret utan får förkortas eller omformuleras.

Det kan ibland vara lämpligt att besvara två eller flera frågor genom ett gemensamt svar. Riksdagens kammarkansli ska meddelas om ett sådant svar ska lämnas innan det översänds. Rubrikerna till samtliga besvarade frågor ska i dessa fall anges i svaret. Även i dessa fall får rubrikerna förkortas eller omformuleras. När ett gemensamt svar lämnas på flera frågor bör rubriken formuleras på följande sätt.

Alternativ 1 (samma frågeställare)

Svar på frågorna 2023/24:0001 och 2023/24:0002 av [frågeställare] ([partiförkortning])
[Rubrik] respektive [Rubrik]

Alternativ 2 (olika frågeställare):

Svar på frågorna 2023/24:0001 av [frågeställare 1] ([partiförkortning]) [Rubrik] och
2023/24:0002 av [frågeställare 2] ([partiförkortning]) [Rubrik]

Det bör i en kort ingress anges vad saken gäller. Frågan eller frågorna ska normalt återges ordagrant eller med endast språkliga justeringar. Svaret kan även vara utformat så att det framgår vad saken gäller på något annat sätt.

För att få en enhetlig utformning ska frågesvar och meddelanden om att svar försenas eller uteblir skrivas med hjälp av de mallar som finns i Word. Departementsnamn och titel på svarande statsråd anges till vänster i sidhuvudet. Som framgår av mallarna ska något av nedan angivna alternativ inleda frågesvaret.

Alternativ 1:

N.N. har frågat mig – –.

Denna formulering används när svaret lämnas av det statsråd som frågan har ställts till.

Alternativ 2:

N.N. har frågat y-ministern/statsrådet Y – –.

Denna formulering används när svaret lämnas av ett annat statsråd än det som frågan har ställts till. Därefter ska endera av nedanstående meningar följa i ett eget stycke

a) Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Denna formulering används när man vill ge uttryck för att frågan har lämnats över på grund av ansvarsfördelningen enligt förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet eller enligt ett s.k. paragraf 5-förordnande.

b) Frågan har överlämnats till mig.

Denna formulering används när frågan har lämnats över i andra fall.

Hänvisningar i svaret till författningar, propositioner, betänkanden och annat offentligt tryck görs på samma sätt som i propositioner (se Myndigheternas skrivregler om hänvisning till proposition m.m.).

Frågesvaret avslutas med datering och det svarande statsrådets namn. Svaret behöver dock inte vara undertecknat.

4.6 Gemensam beredning och delning av frågesvar

Skriftliga frågesvar gemensambereids och delas i Regeringskansliet enligt riktlinjerna i Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1) och samordnas.

Av avsnitt 5.2–3 nedan framgår hur ett frågesvar distribueras.

4.7 Hur riksdagen redovisar skriftliga frågor och svar

De skriftliga frågorna och statsrådets svar på frågorna publiceras fortlöpande på riksdagens webbplats. Att en skriftlig fråga har ställts anmäls i riksdagens protokoll, liksom att en fråga har besvarats. De skriftliga frågorna och statsrådets svar på frågorna redovisas i riksdagens slutliga protokoll (riksdagstrycket).

5. Översändandet av interpellationer, skriftliga frågor och svar mellan Regeringskansliet och riksdagen

5.1 Interpellationer och frågor skickas till Regeringskansliet med e-post

När en interpellation eller skriftlig fråga lämnats in till riksdagens kammarkansli skickar kansliet, efter textgranskning och konstitutionell granskning, interpellationen eller frågan med

e-post till det statsråd som den är ställd till. Det sker via den eller de e-postadresser som Regeringskansliet har anmält till riksdagens kammarkansli.

5.2 Interpellations- och frågesvar skickas med e-post till riksdagens kammarkansli

Ett utkast till interpellationssvar skickas med e-post till riksdagens kammarkansli senast kl. 13 vardagen före den dag då svaret ska lämnas muntligen i kammaren. Departementen måste ha rutiner som säkerställer att det är den slutliga versionen av interpellationssvaret som expedieras till riksdagens kammarkansli. Även meddelanden om att interpellationssvar försenas eller uteblir, vilka inte lämnas muntligen i kammaren, skickas till riksdagens kammarkansli med e-post. Riksdagens kammarkansli vidarebefordrar e-postmeddelanden till interpellanten.

Svarsutkastet publiceras inte men riksdagens kammarkansli ser till att detta finns tillgängligt för övriga ledamöter i kammaren under sammanträdet. Vid förfrågan kan även nyhetsmedierna få del av svarsutkastet innan interpellationsdebatten börjar.

Frågesvar, liksom meddelanden om att frågesvar dröjer eller uteblir, expedieras till riksdagens kammarkansli med e-post. Eftersom ett frågesvar numera inte behöver vara undertecknat av statsrådet måste departementen ha rutiner som säkerställer att det är den slutliga versionen av frågesvaret som expedieras till riksdagens kammarkansli. Riksdagens kammarkansli vidarebefordrar e-postmeddelanden till frågeställaren.

5.3 Utformningen av e-postmeddelanden till riksdagen

I ett e-postmeddelande med ett interpellations- eller frågesvar ska svarets rubrik anges i ämnesraden.

Svaret ska finnas i en bilaga till e-postmeddelandet. Bilagan ska vara ett worddokument och ges ett namn som knyter an till svarets rubrik. Sifferkombinationen i namnet förkortas så att årtal, snedstreck och kolon utgår, eftersom Windows inte medger att dokumentnamn innehåller sådana tecken.

Ett e-postmeddelande ska innehålla endast ett svar. Detta för att riksdagens kammarkansli snabbt och säkert ska kunna registrera och vidarebefordra svaret till interpellanten eller frågeställaren. Som framgår ovan kan dock svaret besvara en eller flera interpellationer respektive en eller flera frågor.

5.4 Avslutande av ärenden

Som framgår av de gemensamma arkiv- och registreringsrutinerna för Regeringskansliet hanteras interpellationer och skriftliga frågor digitalt i Regeringskansliet och handlingarna skrivs inte ut vid arkivering. När svaret på en interpellation eller skriftlig fråga expedieras till riksdagen anges departementets registrator som kopianmottagare. Svar på skriftlig fråga avslutas i samband med registrering av svaret, medan skriftligt svar på interpellationer registreras och avslutas efter att svaret avgetts muntligt i kammaren.

Ett beslut att överlämna en interpellation eller riksdagsfråga till ett annat statsråd (se avsnitten 3.2 och 4.2) meddelas registratören. Beslut om överlämnande till ett annat departement avslutar ärendet i det överlämnande departementet. Se vidare de [gemensamma arkiv- och registreringsrutinerna för Regeringskansliet](#).

6. Frågestunder

6.1 Om frågestunder

Vid frågestunder i kammaren kan riksdagsledamöter ställa muntliga frågor till statsråd för omedelbart svar (8 kap. 8 § RO). Debattreglerna beslutas av talmannen efter samråd med gruppledarna. Ledamöter ställer sina frågor från bänken de sitter i och statsråden svarar från talarstolarna framför talmannen. En frågestund anordnas varje torsdag under de veckor som kammaren sammanträder (tilläggsbestämmelse 8.8.1). Normalt deltar fyra statsråd, varav ett svarar på allmänna frågor. Övriga tre statsråd svarar på frågor inom sina respektive ansvarsområden. Ungefär en gång i månaden ersätts frågestunden med statsråden med statsministerns frågestund.

Talmannen avgör hur lång tid som ska ägnas åt frågestunden. Man kan räkna med att den i allmänhet pågår omkring 1–1,5 timme. På riksdagens webbplats finns gällande [debattregler](#).

I början av varje termin lämnar Statsrådsberedningen (statsministerns kansli) uppgift till riksdagens kammarkansli om vilka statsråd som kommer att närvara vid vilken frågestund (tilläggsbestämmelse 8.8.1). Uppstår ändringar underrättar Statsrådsberedningen riksdagens kammarkansli så snart det kan ske.

6.2 Särskilt om statsministerns frågestund

Frågor till statsministern ska vara av övergripande allmänpolitiskt slag. Under statsministerns frågestund svarar statsministern i första hand på frågor från de partiföreträdare som partigrupperna anmält på förhand. Frågor från partiföreträdare och prioriterade talare tas från talarstolarna framför talmannen. Övriga talare ställer sina frågor från bänken de sitter i. Statsministerns svar tas från talarstolarna framför talmannen. Frågestunden varar cirka en timme. På riksdagens webbplats finns gällande [debattregler](#).

6.3 Underlag

Ett statsråd som ska närvara vid en frågestund har i regel behov av ett underlag inför denna. Ett sådant underlag kan behöva gemensamberedas, se närmare riktlinjerna i Statsrådsberedningens promemoria [Samrådsformer i Regeringskansliet \(SB PM 2012:1\)](#) och samordnas.

Ett allmänpolitiskt underlag tas löpande fram i Statsrådsberedningen.

7. Särskilda debatter

Talmanen får efter samråd med gruppledarna besluta att en debatt utan samband med annan handläggning ska äga rum vid ett sammanträde med kammaren. En sådan debatt får begränsas till ett särskilt ämne eller delas in i avsnitt efter ämne och begränsas till olika kategorier av talare (6 kap. 23 § RO). Det kan t.ex. vara partiledardebatter, utrikespolitiska debatter eller allmänpolitiska debatter. Talmanen samråder med gruppledarna och beslutar att en debatt ska hållas. Statsrådsberedningen (statsministerns kansli) meddelar därefter vilket statsråd som kommer att delta i debatten. På riksdagens webbplats finns gällande debattregler.

Ett statsråd som ska närvara vid en särskild debatt har i regel behov av ett underlag inför denna. Ett sådant underlag kan behöva gemensamberedas, se närmare riktlinjerna i Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1), och samordnas.

8. Muntlig information till riksdagen i annat fall

Regeringen får lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde i kammaren (6 kap. 18 § RO).

Muntlig information bör i regel användas för information av större allmänt intresse. Normalt bör det gälla frågor som inte redovisas för riksdagen på något annat sätt. Det kan exempelvis gälla kommittédirektiv, uppdrag till myndigheter, förordningar av särskild betydelse för allmänheten, internationella överenskommelser som inte kräver riksdagens medverkan eller andra regeringsärenden av stor allmän betydelse. Som exempel på muntlig information kan nämnas statsministerns information från Europeiska rådets möten.

Statsrådets information bör enligt en överenskommelse mellan talmanen och riksdagspartiernas gruppledare inte vara längre än tio minuter. Därefter får riksdagsledamöterna tillfälle att ställa kompletterande frågor och göra kommentarer. På riksdagens webbplats finns gällande debattregler.

Ett statsråd som ska lämna information har i regel behov av ett underlag. Ett sådant underlag kan behöva gemensamberedas, se närmare riktlinjerna i Statsrådsberedningens promemoria Samrådsformer i Regeringskansliet (SB PM 2012:1), och samordnas.

Bilaga A2.1.1

SVERIGES
RIKSDAG

2025-01-24

Anmälan om granskning till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 24

Dnr 950-2024/25

Begäran om granskning av statsrådet Peter Kullgrens beslut att lägga ner Renmarkskommittén.

En central bestämmelse för det svenska statsskicket är den rättsstatliga princip som framgår av 1 kap. 1 § 3 stycket i Regeringsformen - den offentliga makten ska utövas under lagarna. Principen innebär att regeringen, och alla andra offentliga organ, bara får vidta åtgärder som har stöd i lag.

Den 7 november 2024 meddelade landsbygdsminister Peter Kullgren att regeringen avser avveckla Renmarkskommittén och att regeringen därmed inte kommer att gå vidare med utredningens förslag.¹ Vid samma tillfälle informerade regeringen att konsultation med samiska företrädare skulle ske, i enlighet med Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Regeringskansliet ska därefter ha skickat ut förfrågan om konsultation den 11 november 2024.² Utifrån regeringens egen dokumentation framgår det att konsultationer med Landsförbundet Svenska Samer och Sametinget genomfördes den 2 december respektive 3 december 2024.³

Det är tydligt att regeringen i detta ärende har konsulterat samiska företrädare *efter* att beslutet om att avveckla Renmarkskommittén offentliggjordes. Därmed framstår det som att landsbygdsministern har agerat i strid med bestämmelserna i Lag (2022:66), där 2 § slår fast att “Regeringen, statlig förvaltningsmyndighet, regioner och kommuner ska konsultera samiska företrädare *innan* beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna”.

¹ Regeringskansliet 2024, *Regeringen avser avveckla Renmarkskommittén och tillsätta en ny utredning*, <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/11/regeringen-avser-avveckla-renmarkskommitten-och-tillsatta-en-ny-utredning/> (hämtad 2024-12-19)

² Sämliid Riikkasearvi, *Förfrågan om konsultation avseende avveckling av Renmarkskommittén*, diarienummer LJ2024/02100, 2024-11-15, <https://www.supmi.se/wp-content/uploads/2024/11/2411151.pdf>

³ LJ2024/02100 *Sammanfattande dokumentation efter muntlig konsultation med Landsförbundet Svenska samer*, 2024-12-02, LJ2024/02100 *Sammanfattande dokumentation efter muntlig konsultation med Sametinget*, 2024-12-03

Emma Nohrén
Riksdagsledamot • Sveriges riksdag

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

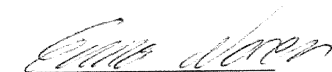
Det kan i sammanhanget tilläggas att det formella beslutet om att lägga ner Renmarkskommittén inte har fattats än, enligt utredningssekretariatet. Därmed skulle regeringen kunna invända att bestämmelserna i Lag (2022:66) ändå har respekterats, eftersom konsultationen genomfördes innan regeringen *formellt* fattade beslut. Det står däremot klart att regeringen kommunicerade beskedet om att Renmarkskommittén ska avvecklas *innan* konsultationerna genomfördes. Detta påpekar även Sámiid Riikkasearvi (SSR), som tillfrågades om att delta i konsultationer men avböjde med hänvisning till att regeringen inte följde konsultationslagens bestämmelser. Enligt SSR hade regeringen fattat beslut om nedläggning både informellt och i praktiken redan innan de skickade ut förfrågan om konsultation.⁴

Vidare framgår av 7 § i Lag (2022:66) att "Om ärendet kan få särskild betydelse för en sameby ska även samebyn konsulteras". Det framgår av regeringens egen dokumentation att Sametinget och Landsförbundet Svenska Samer har konsulterats.⁵ Miljöpartiet har inget att anmärka på att dessa två samiska aktörer konsulteras i ärendet. Vi menar däremot att regeringen *också* borde ha konsulterat berörda samebyar, i enlighet med gällande lag.

I förarbetena till konsultationsordningen framgår att samebyn är rättighetsinnehavare och därför bör konsulteras i ärenden där renskötseln, och därmed samebyns rättigheter, berörs. Det kan antas att det hade fått en stor positiv effekt för samebyarnas möjlighet att främja renskötseln och på så sätt tillvarata sina rättigheter, om Renmarkskommitténs slutsatser hade verkställts i praktiken. På motsvarande sätt innebär regeringens beslut att avveckla kommittén att utredningens slutsatser inte kommer att genomföras, vilket vi menar får stor negativ påverkan på samebyarnas möjligheter att tillvarata sina rättigheter genom renskötseln. Mot denna bakgrund borde regeringen även ha konsulterat samebyarna *innan* beslut fattades om att avveckla Renmarkskommittén.⁶

Sammanfattningsvis bör konstitutionsutskottet granska huruvida regeringens beslut att avveckla Renmarkskommittén strider mot regeringsformen krav på att den offentliga makten ska utövas under lagarna, eftersom regeringen inte beaktat 2 § och 7 § i Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket framgår.

Emma Nohrén (MP)
Riksdagsledamot

⁴ Sámiid Riikkasearvi, 2024-11-15

⁵ L12024/02100, 2024-12-02, L12024/02100, 2024-12-03

⁶ Prop. 2021/22:19 *En konsultationsordning i frågor som rör det samiska folket*, s. 54f

Bilaga A2.1.2

Regeringskansliet

Pressmeddelande från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Regeringen avser avveckla Renmarkskommittén och tillsätta en ny utredning

Publicerad 07 november 2024

Renmarkskommitténs första delbetänkande Jakt och fiske i renbetesland har varit på remiss och det står nu klart att kritiken är omfattande. Det inkluderar bland annat kritik från myndigheter, kommuner, intresseorganisationer, samt samiska organisationer och representanter. Regeringen kommer därför inte att gå vidare med utredningens förslag.

– Kritiken har varit betydande och det är tydligt att ett omtag behövs här. Regeringen avser att så snart som möjligt tillsätta en ny utredning av rennäringslagen med nya direktiv, säger landsbygdsminister Peter Kullgren.

Regeringens avsikt med det kommande omtaget är att Renmarkskommittén avvecklas. Därefter avser regeringen att tillsätta en ny utredning av rennäringslagen. Syftet med den nya utredningen är att arbeta fram långsiktigt hållbara förslag som har bred förankring både hos dem som berörs och i riksdagen.

I enlighet med lagen om konsultation i frågor som rör det samiska folket kommer konsultation med samiska företrädare att ske.

Presskontakt

Mattias Svensson

Pressekreterare hos landsbygdsminister Peter Kullgren

Telefon (växel) 08-405 10 00

Mobil 076-110 51 67

✉ e-post till Mattias Svensson

Sabina Jansson Bernhardsson

Pressekreterare hos landsbygdsminister Peter Kullgren

Telefon (växel) 08-405 10 00

Mobil 073-029 10 12

✉ e-post till Sabina Jansson Bernhardsson

Bilaga A2.1.3

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00166

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 31 – Landsbygdsministerns agerande i fråga om avvecklingen av Renmarkskommittén

Härmed överlämnas en promemoria från Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Fredrik Ahlén.

Per Hall

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

**Konstitutionsutskottets granskningsärende 31 –
Landsbygdsministrarnas agerande i fråga om avvecklingen av
Renmarkskommittén**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. En redogörelse önskas för vilken konsultation som genomförts med samiska företrädare inför beslutet om att avveckla Renmarkskommittén samt vilket underlag som låg till grund för konsultationen. Av redogörelsen bör även framgå om samiska företrädare avböjt från att delta i konsultationen och vilka skäl som i förekommande fall därvid har anförts från deras sida?

Den 11 november 2024 skickade Regeringskansliet en skrivelse med förfrågan om konsultation till Sametinget, Svenska Samernas Riksförbund (SSR), Koncessionssamebyarnas intresseförening och Renägarförbundet. Se bilaga 1.

SSR, Koncessionssamebyarnas intresseförening och Renägarförbundet avböjde konsultation. Organisationernas skäl till att avböja konsultation framgår av bilagorna 2–4.

Landsförbundet Svenska Samer (LSS) inkom på eget initiativ med en skrivelse till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet där förbundet framförde att de ville delta i konsultationen.

Konsultation genomfördes med LSS och med Sametinget via videokonferens den 2 respektive 3 december 2024. Underlaget utgjordes av skrivelsen med förfrågan om konsultation. Mot bakgrund av vad som framkom vid konsultationstillfällena antecknades i Regeringskansliets akt att det rådde enighet om att Sametinget respektive LSS gett sitt samtycke till ett

beslut om Renmarkskommitténs upphörande och att samförstånd uppnåtts kring behovet av ett omtag.

2. När informerades de samiska företrädarna, som enligt Regeringskansliets bedömning skulle konsulteras i ärendet, om regeringens avsikt att utveckla Renmarkskommittén?

Pressmeddelandet med regeringens avsikt publicerades den 7 november 2024. Som anges i svaret på fråga 1 skickades förfrågan om konsultation till de samiska företrädarna den 11 november 2024. Även av denna framgick regeringens avsikt.

3. Vilka överväganden gjordes när det gäller konsultationsskyldighetens omfattning i fråga om vilka som skulle tillfrågas om konsultation i ärendet? Tillfrågades några samebyar? Om inte, vad var skälet till det?

Sametinget tillfrågades om konsultation i egenskap av företrädare för det samiska folket enligt 7 § lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket (konsultationslagen). Vid urvalet av de övriga organisationer som tillfrågades beaktades organisationernas ändamål.

I den krets som tillfrågades fanns såväl Sametinget som flera samiska riksorganisationer som företräder samebyarna och dess medlemmar. Mot den bakgrunden och med beaktande av Renmarkskommitténs breda uppdrag tillfrågades inte några samebyar om konsultation (jfr prop. 2021/22:19 s. 150).

Det kan noteras att de samiska företrädare som erbjöds konsultation var desamma som inför beslutet den 16 juni 2022 om tilläggsdirektiv till Renmarkskommittén (dir. 2022:58).

4. Vilken kommentar föranleder det som anføres i anmälan om att konsultationen inte genomförts i enlighet med 2 och 7 §§ konsultationslagen?

Regeringens bedömning är att konsultationen skett i enlighet med bestämmelserna i konsultationslagen.

Genom pressmeddelandet den 7 november 2024 gav regeringen uttryck för en inriktning som innebar att Renmarkskommitténs arbete skulle upphöra. Inriktningen baserade sig på inkomna remissvar avseende kommitténs delbetänkande Jakt och fiske i renbetesland (SOU 2023:46). Det framgick

också av pressmeddelandet att konsultation med samiska företrädare skulle ske.

Förfrågan om konsultation översändes strax efter att regeringen hade tagit ställning till inriktningen och konsultationerna slutfördes drygt två veckor innan beslut fattades att arbetet i kommittén skulle upphöra.

5. Genomförs regelmässigt konsultationer enligt konsultationslagen inför beslut om att tillsätta utredningar i frågor som kan få särskild betydelse för samerna?

Konsultationer genomförs regelmässigt inför beslut i alla ärenden som kan få särskild betydelse för samerna.

6. Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och innehållet i promemorian ger inte anledning till några synpunkter i övrigt.

RegeringskanslietBilaga 12024-11-11
LI2024/02100**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**Sametinget
kansli@sametinget.seSvenska Samernas Riksförbund
info@sapmi.seKoncessionssamebyarnas
intresseförening
konc.samebyarna@gmail.comRenägarförbundet
renagarforbundet@gmail.com

Förfrågan om konsultation

Renmarkskommitténs första delbetänkande Jakt och fiske i renbetesland (SOU 2023:46) överlämnades till regeringen den 31 augusti 2023 och har sedan varit på remiss. Remissutfallet visar att kritiken mot delbetänkandet är omfattande. Av svaren framgår bland annat kritik från myndigheter, kommuner, intresseorganisationer samt samiska organisationer och representanter. Regeringen har därför uttryckt sig dels inte ha för avsikt att gå vidare med utredningens förslag dels ha för avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

Vi undrar nu om ni önskar att konsultation genomförs med anledning av regeringens avsikter att besluta om en avveckling. Om ni önskar konsultation i ärendet vänligen ange det med ett tydligt ja eller nej i skriftligt svar till Regeringskansliet. Om ni önskar att konsultation genomförs ser vi gärna ett skriftligt förfarande men om ni i stället föredrar en muntlig konsultation i form av ett digitalt möte vänligen ange det i ert svar. Om ni önskar konsultation återkommer vi med förslag på tider.

Ert svar ska vara Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) tillhanda senast den **18 november 2024**. Om ni avstår från att svara tolkar vi det som att ni inte önskar konsultation och kommer gå vidare med handläggningen och ta ärendet till beslut.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Herkulesgatan 17
E-post: li.registrator@regeringskansliet.se

Vänligen ange diarienummer LI2024/02100 i ert svar. Ert svar och eventuella övriga handlingar kan ges in per e-post till li.registrator@regeringskansliet.se samt med kopia till li.fjr@regeringskansliet.se

I tjänsten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Dan Ericsson', with a long horizontal stroke extending to the right.

Dan Ericsson
Statssekreterare

Bilaga 2

Utbetejje 2024-11-15

SO 5/21

SÁMIID RIIKKASEARVI
Svenska Samernas Riksförbund - SSR

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Förfrågan om konsultation avseende avveckling av Renmarkskommittén, diarienummer LI2024/02100

Sámiid Riikkasearvi (SSR) har den 11 november 2024 mottagit en förfrågan om konsultation från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, LI2024/02100. Enligt förfrågan önskar Regeringskansliet genomföra en konsultation med anledning av regeringens avsikter att besluta om en avveckling av Renmarkskommittén.

SSR avstår konsultation i ärendet. Anledningen till att SSR väljer att tacka nej till konsultation i ett ärende som är av särskild betydelse och av stor vikt för organisationen och dess medlemmar är att SSR anser att regeringen och Regeringskansliet inte tillämpar lag om konsultation på ett korrekt sätt.

Enligt konsultationsordningen ska den konsultationsskyldige i ett tidigt skede informera den samiska företrädaren om ärendet. Vidare är syftet med lagen att ge samerna ett ökat inflytande och delaktighet i frågor som rör samiska förhållanden och rättigheter.

SSR menar att beslutet redan är informellt och i praktiken fattat av regeringen. Ordföranden för kommittén har gått ut och bekräftat att Renmarkskommittén ska avvecklas. Alla möten har ställts in och sekretariatet har slutat arbeta med frågorna i sak. SSR menar därför att konsultationsförfrågan har skickats ut alldeles för sent och ställer sig frågande till vad exakt konsultationen ska handla om. Regeringen har redan meddelat vilket beslut de avser att fatta i ärendet.

SSR ser mycket allvarligt på att regeringen på detta sätt kringgår konsultationsordningen. Det ger signaler om att det är legitimt att missbruka konsultationsordningen och därigenom inte ge det inflytanden och den delaktighet som de samiska företrädarna har rätt till enligt lagen.

SSR vill avslutningsvis poängtera att det är oerhört problematiskt att regeringen avser att avveckla Renmarkskommittén innan den har arbetat klart. Det finns ett stort antal frågor som behöver analyseras och åtgärdas inom det samopolitiska rättsområdet, vilket utredningen har belyst.

Sámiid Riikkasearvi

Matti Blind Berg
Ordföranden

Bilaga 3

Från: [Tomas Lindman](#)
Till: [Bilge Tekin-Befrits](#); [Anna Larson](#)
Ärende: FW: Fwd: Förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.
Datum: den 18 november 2024 22:56:28
Bilagor: [Förfragan_om_konsultation.pdf](#)

F.k.

Från: Mikael Larsson <mlarssonlomtrask86@gmail.com>
Datum: måndag 18 nov. 2024 21:49
Till: Tomas Lindman <tomas.lindman@regeringskansliet.se>
Kopia: Anna-Carin Mangi <annacarin.mangi@gmail.com>
Ämne: Fwd: Förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

Hej!

Beslut om att avveckla renmarkskommittén är klart så i den frågan är konsultation onödig. Man förstod att frågan blir för svår för en regering att hantera och därav så tar man den lätta vägen och lägger ner utredningen. Detta kan vi tycka är väldigt synd med tanke på det arbetet som lagts ner och att man hade väldigt bra förslag gällande koncessionsrenskötsel. Man väljer att fokusera på rätten till jakt och fiske och sedan lägger man ner hela utredningen.... Fegt och mycket tid och pengar som gått till spillo.

Men vad man tänkt om översynen av rennäringslagen och när det i tid ska genomföras är av stort intresse.

Med vänlig hälsning,

Mikael Larsson ordförande Koncessionssamebyarnas intresseförening.
070/6928175

Skickat från min iPad

Vidarebefordrat mejl:

Från: Koncessionssamebyarnas Intresseförening
<konc.samebyarna@gmail.com>
Datum: 11 november 2024 17:54:30 CET
Till: Mikael Larsson <mlarssonlomtrask86@gmail.com>, jorgenrokka@gmail.com
Ämne: Fwd: Förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

----- Forwarded message -----

Från: Tomas Lindman <tomas.lindman@regeringskansliet.se>
Date: mån 11 nov. 2024 16:10
Subject: Förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

To: kansli <kansli@sametinget.se>, info@sapmi.se <info@sapmi.se>,
konc.samebyarna@gmail.com <konc.samebyarna@gmail.com>,
renagarforbundet@gmail.com <renagarforbundet@gmail.com>

Hej,

Bifogar förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

Svar önskas senast den 18 november.

Vänliga hälsningar,

Tomas Lindman

Chef/ Head of Division, Enheten för fiske, jakt och rennärning/ Division for Fisheries,
Game Management and Reindeer Husbandry

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/Ministry of Rural Affairs and Infrastructure

Herkulesgatan 17

103 33 Stockholm

Phone: +46 8 4054693

Mobil: +46 70 3416851

tomas.lindman@regeringskansliet.se
www.government.se

Bilaga 4

Från: "Linda Torsbrink"
Skickat: den 19 november 2024 09:35:53
Till: "LI Registrator" <li.registrator@regeringskansliet.se>
Kopia: "Tomas Lindman" <tomas.lindman@regeringskansliet.se>; "Bilge Tekin-Befrits" <bilge.tekin-befrits@regeringskansliet.se>
Ämne: Sv: Förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.
Categories: SW

Från: Renägarförbundet RF <renagarforbundet@gmail.com>
Skickat: den 18 november 2024 19:42
Till: Tomas Lindman <tomas.lindman@regeringskansliet.se>
Ämne: Re: Förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

Frågan om konsultation angående nedläggning av Renmarkskommittén.

RÄF/Renägarförbundet undrar vad syftet med en konsultation angående Renmarkskommittén skulle ha för betydelse på den här tidpunkten.

Renägarförbundet konstaterar att beslut om avveckling redan är fattat. Landsbygds och Infrastrukturdepartementet meddelade i ett pressmeddelande den 7 november 2024 att Regeringen inte kommer gå vidare med utredningens förslag. Renägarförbundet ställer sig därför frågande till vad en konsultation i detta läge har för betydelse?

För RÄF/Renägarförbundet

Lillemor Baer /vice ordf

Den mån 11 nov. 2024 16:10Tomas Lindman <tomas.lindman@regeringskansliet.se> skrev:

Hej,

Bifogar förfrågan om konsultation med anledning av regeringens avsikt att avveckla Renmarkskommittén.

Svar önskas senast den 18 november.

Vänliga hälsningar,

Tomas Lindman
Chef/ Head of Division, Enheten för fiske, jakt och rennäring/ Division for Fisheries, Game Management and Reindeer Husbandry
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/Ministry of Rural Affairs and Infrastructure
Herkulesgatan 17

103 33 Stockholm
Phone: +46 8 4054693
Mobil: +46 70 3416851
tomas.lindman@regeringskansliet.se
www.government.se

Bilaga A2.2.1

2024-04-16

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -04- 16

Dnr 1580-2023/24

Till konstitutionsutskottet

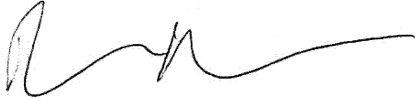
Den svenska klimatlagen ska säkerställa att vi når de klimatomål som är antagna av, och demokratiskt förankrade i, Sveriges riksdag. Klimatomålen har ett starkt folkligt stöd, och efterlevnaden är helt avgörande för vår framtid. Som en följd av regeringens nedskärningar i klimatpolitiken ökar nu dock utsläppen eftersom åtgärderna för att minska dem är både otillräckliga, och skjuts på framtiden. Det är därför inte oväntat att Klimatpolitiska rådet nyligen konstaterade att regeringens politik står i strid med klimatlagen.

Av Naturvårdsverkets klimatredovisning, som presenterades den 12 april 2024, konstaterades vidare att Sverige inte kommer nå några av de klimatomål som klimatlagen slår fast, inte heller EU målen, trots att regeringen gett sken av motsatsen i den klimatpolitiska handlingsplanen. Klimatpolitiska rådet var diplomatiska och kallade regeringens agerande missvisande - andra skulle kalla det lögn och medvetet vilseledande. Regeringens planerade och beslutade åtgärder når inte de klimatpolitiska målen såsom fastställda i klimatlagen; inte till 2030, inte till 2040 och absolut inte hela vägen till netto noll 2045, det framgår nu tydligt av Naturvårdsverkets redovisning. Det är fakta. Regeringens uttalanden om och beskrivning av klimathandlingsplanen om att den utgör en plan för hela vägen till netto noll år 2045 saknar med andra ord förankring i verkligheten. De antaganden och påståenden som regeringen gör i planen, med hänvisningar till bl.a. Naturvårdsverket, motsägs nu alltså av myndigheten själv.

Att Sverige inte når klimatomålen är till fullo regeringens ansvar och än så länge har vi, på gamla meriter, mycket goda förutsättningar att klara dem; Sveriges klimatarbete har länge varit världsledande, men detta har Tidöregeringens klimatpolitik nu effektivt satt stopp för. Regeringens agerande är uppenbart skadligt för Sverige, såväl i nutid som för kommande generationer som kommer att drabbas allvarligt av klimatförändringarna. Utsläppen känner heller inga nationsgränser, och Sverige har ett ansvar att minska växthusgasutsläppen såväl inför EU som inom ramen för en rad internationella konventioner och avtal. Dessa bryter nu regeringen emot med berätt mod. Konsekvenserna av detta kommer svenska skattebetalare att behöva stå för, såväl vad gäller böter för brutna åtaganden som för direkta kostnader för att hantera klimatförändringarnas effekter. Ansvaret skjuts med andra ord på kommande regeringar som kan komma att tvingas till sådana drastiska åtgärder som är svårigen genomförbara i ett demokratiskt samhälle, för att citera Magnus Nilssons (som lade grunden för regeringens utredare John Hasslers rapport).

Legalitetsprincipen är en grundsten i vårt konstitutionella system; redan av regeringsformens 1 kap. 1 § framgår att all offentlig makt utövas under lagarna. Detta gäller även regeringen. Klimatlagen är en instruktion till regeringen med syfte att värna klimat och miljö och att minska utsläpp av koldioxid och växthusgaser genom ett arbete baserat på vetenskaplig grund. Regeringen är skyldig att följa lagen – inte bara till form, men även till innehåll. Regeringen har med andra ord inget lagligt mandat att förvräda fakta och presentera utsläppsökningar som utsläppsminskningar. Eller att låstas om att men bedriver ett seriöst klimatarbete när man inte gör det. Det är dags att sluta sminka grisen, och tala klarspråk om att regeringens agerande står i strid med såväl klimatlagen som grundlagen. Naturvårdsverkets rapport är ännu en i raden av oberoende och vetenskapligt förankrade analyser som visar på detta.

Mot bakgrund av detta vill jag att konstitutionsutskottet granskar regeringens agerande. Detta innefattar såväl det ansvariga statsrådet, klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari, som statsminister Ulf Kristersson som ytterst ansvarig för regeringen.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Rickard Nordin', with a stylized, flowing script.

Rickard Nordin

Riksdagsledamot (C)

Bilaga A2.2.2

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 30

Dnr 992-2024/25

Begäran om granskning av regeringens politik och agerande i förhållande till den svenska klimatlagen

Inledning

Riksdagen har i klimatlagen (2017:720) ålagt regeringen ett tydligt ansvar att bedriva klimatpolitiken utifrån beslutade klimatmål och med hänsyn till framtida generationer. Med anledning av det allvarliga läge där klimatutsläppen ökar på grund av aktiva beslut av regeringen bör Riksdagens konstitutionsutskott pröva om agerandet av statsministern och regeringen bryter mot klimatlagen och det klimatpolitiska ramverket.

Dessa ramar utgörs både av de allmänna reglerna för regeringens och ministrarnas agerande och av den ram som riksdagens beslutade klimatlag ställer på regeringens klimatpolitiska arbete. Det ansvar som klimatlagen ställer innefattar att en regering inte medvetet får agera mot klimatmålen och öka utsläppen.

Det bör utvärderas om regeringen bryter mot klimatlagen genom att inte bedriva ett arbete som syftar till att förhindra farlig störning i klimatsystemet och är inriktat på att minska utsläppen av växthusgaser och att uppfylla av riksdagen uppsatta klimatmål samt mot regeringsformens krav på saklighet genom att lämna otillräcklig och i delar vilseledande information i sin klimathandlingsplan och kommunikationen runt den.

Då ansvaret för klimatpolitiken åvilar hela regeringen bör Konstitutionsutskottet granska statsministern och regeringens agerande och efterlevnad av klimatlagen.

Konstitutionsutskottet ska granska efterlevnad av klimatlagen

I proposition 2016/17:146 "Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige" skriver regeringen att Konstitutionsutskottets granskning bör vara tillräckligt för att en regering av vilken politisk sammansättning som helst ska vara angelägen om att göra det som lagen föreskriver, på samma sätt som budgetlagen föreskriver vad som förväntas av regeringen. Jämför texten nedan, citerat från proposition 2016/17:146.

"I 13 kap. regeringsformen om kontrollmakten finns bestämmelser om riksdagens kontroll av regeringen. Riksdagens kontrollmakt inbegriper bland annat konstitutionsutskottets granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning och kammarens möjlighet att besluta om misstroendeförklaring mot ett statsråd. Regeringen anser att detta är tillräckligt för att säkerställa att varje regering fullgör sina åtaganden enligt lagen, jfr regeringens ansvar enligt budgetlagen (2011:203), som också innehåller bestämmelser om vad regeringen ska göra. En viktig styrning som klimatlagen innebär är att regeringen ska bedriva det klimatpolitiska arbetet så att de klimatpolitiska målen och de budgetpolitiska målen ges förutsättningar att samverka. En regering som inte gör det, bryter mot lagen."

Klimatlagen

Enligt Sveriges klimatlag § 2 ska regeringen bedriva ett klimatpolitiskt arbete som:

1. syftar till att förhindra farlig störning i klimatsystemet
2. bidrar till att skydda ekosystemen samt nutida och framtida generationer mot skadliga effekter av klimatförändring,
3. är inriktat på att minska utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser och att bevara och skapa funktioner i miljön som motverkar klimatförändring och dess skadliga effekter.
4. vilar på vetenskaplig grund och baseras på relevanta tekniska, sociala, ekonomiska och miljömässiga överväganden.

Regeringens arbete ökar utsläppen och förvärrar farlig störning i klimatsystemet

I samtliga tre budgetar¹ som nuvarande regering lagt fram bedömer regeringen själva att den samlade politiken leder till ökade utsläpp under majoriteten av mandatperioden. SCB:s preliminära statistik visar att utsläppen från den svenska ekonomin ökade med i snitt 6,2 procent under de tre första kvartalen år 2024, jämfört med motsvarande period 2023.

De totala utsläppen avgör klimatpåverkan

Klimatlagen anger tydligt att syftet med att minska utsläppen är att minska klimatpåverkan. Det som avgör klimatpåverkan är de totala utsläppen över tid. Att som regeringen nu gjort kraftigt höja utsläppen under ett år (2024) och sedan, eventuellt, marginellt minska dem åren därefter, bör därför inte betraktas som ett arbete som syftar till att minska klimatpåverkan eller motverka farliga störningar i klimatsystemet. Genom att kraftigt öka utsläppen i närtid minskar kvarvarande utsläppsutrymme vilket motverkar klimatlagens syften och förstärker riskerna för en farlig störning av klimatsystemet.

Politikens inriktning bortom statistiken

Utöver prognoser och statistik för de faktiska utsläppen finns ett flertal punkter som tydligt visar att regeringens klimatpolitiska arbete inte är inriktat på att minska utsläppen.

I klimatredovisningen till budgetproposition för år 2023 listar regeringen de styrmedel vars borttagande bedöms öka utsläppen, varav några är följande:

- Klimatbonus avvecklas (elbilsbonusen)
- Avisering om tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel samt följdändringar för lågbeskattad olja
- Avisering om bibehållet reseavdrag med vissa förstärkningar för arbetsresor med bil

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/proposition/budgetpropositionen-for-2023-utgiftsomrade-20_ha031d21/;
<https://www.regeringen.se/contentassets/ela1fccd2ec7e42f6af3b651091df139c/utgiftsomrade-20-klimat-miljo-och-natur.pdf>;
[https://www.regeringen.se/contentassets/eb7a52802a5c4d99aa75fb4584bf7bae/klimatredovisning.p
df](https://www.regeringen.se/contentassets/eb7a52802a5c4d99aa75fb4584bf7bae/klimatredovisning.pdf)

eller förmånsbil

- Avisering om justerade avdrag för tjänsteresor och hemresor med egen bil eller förmånsbil
- Avisering om sänkt skatt på diesel inom jord-, skogs- och vattenbruk

Klimatpolitiska rådet visar i sin rapport att regeringen i budgetpropositionen för 2024 lägger mer medel på reformer som bedöms hindra omställning än på åtgärder som bedöms främja omställningen. Även i budgetpropositionen för år 2025 lägger regeringen mer pengar på åtgärder som de själva bedömer ökar utsläppen, än på åtgärder som de bedömer minskar utsläppen².

Expertrådets utlåtanden

I utvärderingar från regeringens egna expertråd Klimatpolitiska rådet respektive Finanspolitiska rådet görs bedömningen att regeringens arbete inte är inriktat på att minska utsläppen. I Klimatpolitiska rådets granskning³ av regeringens klimathandlingsplan 2023 står bland annat följande: "Den klimatpolitiska handlingsplanen leder in på en onödigt riskfylld väg för Sveriges klimatomställning. På kort sikt uppstår riskerna av att utsläppen ökar och nödvändiga beslut skjuts på framtiden, på lång sikt genom att den anvisade vägen mot nettonoll riskerar att vara för smal och innehåller satsningar på för få områden. /.../ De nödvändiga beslut som behöver fattas under denna mandatperiod skjuts upp och läggs i nya utredningar." Vidare konstaterar klimatpolitiska rådet att "Handlingsplanen lever inte upp till klimatlagens krav. Den saknar i stor utsträckning utsläppsprognoser för beslutad politik och tidsangivelser för planerade insatser samt bortser från de nationella etappmålen till 2030. I stället aviserar handlingsplanen att dessa mål ska utredas på nytt. En kommande utredning fråntar emellertid inte regeringen ansvaret att presentera en plan för att nå de av riksdagen fastställda gällande klimatmålen."

Finanspolitiska rådet skriver följande i sin rapport⁴ från 2024: "Vi är kritiska till regeringens klimatpolitik på flera punkter. Mest grundläggande är att regeringen saknar en sammanhållen och begriplig strategi för att nå såväl de svenska som EU:s klimatmål till 2030. Åtgärder har vidtagits som i sig ökar utsläppen medan utsläppsminskningar skjuts på framtiden. Detta, tillsammans med optimistiska förhoppningar om att kunna köpa utsläppsrätter av andra länder och avsaknad av tillräckliga åtgärder för att öka upptaget av koldioxid i skog och mark, riskerar att klimatmålen antingen inte uppfylls eller blir dyra att uppfylla."

Sammantaget kan konstateras att regeringens arbete hittills inte varit inriktat på att minska utsläppen av växthusgaser eller syftar till att förhindra farlig störning i klimatsystemet. Politiken bidrar inte heller till att skydda ekosystemen samt nutida och framtida

² Tabell 5.2 Prop. 2024/25:1 Bilaga 4

³ <https://www.klimatpolitiskaradet.se/rapport-2024/>

⁴ <https://www.fpr.se/aktuellt/nyheter/2024-05-06-rapporten-svensk-finanspolitik-2024.html>

generationer mot skadliga effekter av klimatförändring,

Halva mandatperioden har gått

Att en regering genom otillräckliga åtgärder inte ska få försena, försvåra och fördyra klimatarbetet var en av anledningarna bakom riksdagens beslut om Klimatlagen.

Regeringen har nu haft flera möjligheter att analysera, utreda och föreslå klimatpolitiska åtgärder som uppfyller de ramar som klimatlagen och klimatmålen sätter. Regeringens avsikter med klimatpolitiken har vid flera tillfällen redovisats till riksdagen och till EU. Dessa redovisningar visar på ett otillräckligt arbete med att minska klimatutsläppen i den utsträckning som klimatmålen anger.

Brister i saklighet

Flera av regeringens och statsrådets redovisningar av klimatpolitikens effekter bryter också mot Regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet. Mest flagrant är påståendet om att regeringens klimatpolitiska handlingsplan leder hela vägen till nettonoll 2045, något som både uttrycks i handlingsplanen och i regeringens kommunikation runt den. Klimatpolitiska rådet har konstaterat att påståendet brister i saklighet och är missvisande. Rådet skriver:

”Regeringen ger dock en missvisande bild av handlingsplanens förväntade bidrag till att målet uppnås. Påståendet att handlingsplanen leder ”hela vägen till nettonoll” brister i saklighet.”

Trots detta har regeringen fortsatt att upprepa påståendet, i närtid, i exempelvis regeringens skrivelse 2024/25:66 Sveriges genomförande av Agenda 2030 (s. 35) till riksdagen.

Det är av största vikt att återrapporteringen till riksdagen i form av skrivelser är så saklig och korrekt som möjligt samt att urvalet av uppgifter som tas med i redovisningarna svarar mot kravet att information till riksdagen ska ge en rättvisande bild. Redovisningen utgör ett viktigt beslutsunderlag för utskotten vid bedömningen av i vilken mån beslutade eller angivna mål är uppfyllda.

Med anledning av det som anförs ovan bör konstitutionsutskottet granska om statsministern och regeringen bryter mot klimatlagen och det klimatpolitiska ramverket. Det rör såväl de faktiska åtgärderna som den eventuella brist på saklighet som åtgärderna presenterats med.

Katarina Luhr, riksdagsledamot (MP)

2025-01-30

Bilaga A2.2.3

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00169

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 6 och 34 – Regeringens efterlevnad av klimatlagen

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och
näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-04

Klimat- och näringslivsdepartementet

Granskningsärende 6 och 34 – Regeringens efterlevnad av klimatlagen

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för hur regeringen inom ramen för planerings- och uppföljningssystemet för klimatpolitiken säkerställer att de krav som följer av 2 § 1–4 klimatlagen beaktas.

De viktigaste instrumenten i planerings- och uppföljningssystemet för klimatpolitiken är klimatredovisningen och den klimatpolitiska handlingsplanen.

Regeringen bedriver ett omfattande och kontinuerligt arbete med att säkerställa att dessa instrument på ett effektivt sätt bidrar till att det klimatpolitiska arbetet ska uppfylla kraven i 2 § 1–4 klimatlagen (2017:720). Detta arbete involverar såväl Regeringskansliet som ett flertal myndigheter.

Enligt förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket ska myndigheten bl.a. lämna underlag till regeringens klimatredovisning och den klimatpolitiska handlingsplanen. Vidare regleras i 30–38 §§ klimatrapporteringsförordningen (2014:1434) att Naturvårdsverket ska hämta in de underlag som krävs för effektbedömningen från ett flertal utpekade myndigheter och vid behov även andra relevanta myndigheter.

Regeringen har bl.a. beslutat flera uppdrag för att förstärka myndigheternas analyskapacitet, utveckla arbetet med utsläppsinventeringar och samhällsekonomiska modeller samt att ta fram vägledningar avseende klimateffektbedömningar och klimatpolitikens kostnadseffektivitet. Inför framtagandet av 2023 års klimathandlingsplan utökades antalet myndigheter

som fick i uppdrag att ta fram underlag till handlingsplanen (skr. 2023/24:59). Dessutom anordnade regeringen fem rundabordssamtal och ett nationellt klimatmöte för att inhämta underlag från näringsliv, civilsamhälle, intresseorganisationer och akademien. På Regeringskansliets uppdrag har vidare en utredare analyserat hur Sveriges politik på ett principiellt plan bör utvecklas utifrån de förändringar som har beslutats eller kan förväntas inom EU:s klimatpaket (KN2023/03828).

Klimatpolitiska rådet genomför i enlighet med förordningen (2017:1268) med instruktion för Klimatpolitiska rådet en årlig granskning för att utvärdera hur regeringens samlade politik är förenlig med klimatmålen. Klimatpolitiska rådet ska då bl.a. särskilt utvärdera de underlag och modeller som regeringen bygger sin politik på. Regeringen besvarar som regel rådets rekommendationer i klimatredovisningen.

2. Vilka analyser och eventuella åtgärder har vidtagits med anledning av Klimatpolitiska rådets bedömning att dels den klimatpolitiska handlingsplanen inte lever upp till klimatlagens krav, dels påståendet att handlingsplanen leder hela vägen till nettonollutsläpp brister i saklighet?

Sedan klimatlagen antogs har två klimatpolitiska handlingsplaner tagits fram. Klimatpolitiska rådet har bedömt att ingen av handlingsplanerna lever upp till klimatlagens krav.

Det kan noteras att Klimatpolitiska rådet anser att regeringen, sedan den första klimatpolitiska handlingsplanen togs fram, har tagit flera steg för att förbättra effektbedömningen av de politiska insatser som beslutats. I klimatredovisningen i budgetpropositionen för 2025 bemöter regeringen Klimatpolitiska rådets bedömningar och rekommendationer (prop. 2024/25:1 bilaga 4 s. 50–51). Regeringen ger där uttryck för bedömningen att klimathandlingsplanen är i linje med de krav som ställs i klimatlagen och att klimathandlingsplanen inte brister i saklighet.

3. I den klimatredovisning som lämnades i budgetpropositionen för 2025 (s. 50) anges att ett flertal av de uppgifter som Klimatpolitiska rådet anser saknas i den klimatpolitiska handlingsplanen finns i den klimatredovisning som lämnades i budgetpropositionen för 2024. Vilka överväganden låg till grund för att inte redovisa nämnda uppgifter även i den klimatpolitiska handlingsplanen?

4. Vilka analyser och eventuella åtgärder har vidtagits med anledning av Finanspolitiska rådets bedömning att klimatmålen riskerar att inte uppfyllas eller bli dyra att uppfylla?

Klimathandlingsplanen tas fram vart fjärde år och lämnas till riksdagen året efter det att ordinarie val till riksdagen har hållits. Klimatredovisningen redovisas årligen och lämnas till riksdagen i budgetpropositionen. Dokumenten kompletterar varandra och tillgodoser olika syften där klimathandlingsplanen är framtidssyftande och klimatredovisningen varje år redovisar effekter av fattade och planerade beslut.

Det är inte alltid möjligt att i klimathandlingsplanen fullt ut beakta eller redogöra närmare för de förslag som kommer att lämnas i budgetpropositionerna eller på annat sätt under mandatperioden. Detta försvårar för regeringen att göra detaljerade bedömningar av utsläppsprognoser i klimathandlingsplanen.

Av budgetpropositionen för 2025 framgår att regeringen inte delar Finanspolitiska rådets bedömning att det saknas en strategi för att nå klimatmålen (prop. 2024/25:1 avsnitt 10.2 s. 174). Regeringen lägger genom klimathandlingsplanen grunden och ger de förutsättningar som hushåll och företag behöver för att kunna fatta de beslut som krävs. Regeringen har även fattat beslut om den s.k. energipolitiska inriktningspropositionen (prop. 2023/24:105), som är ett viktigt komplement till klimathandlingsplanen. Utöver det har i budgetpropositionen för 2025 föreslagits förändringar i reduktionsplikten för att förbättra Sveriges förutsättningar att klara sina åtaganden inom ESR.

Regeringen tillsatte i december 2024 Utredningen om styrmedel för ett fossilfritt samhälle (KN 2024:97). Utredningen ska analysera vilka styrmedel som kan utformas för att fasa ut fossila bränslen på ett kostnads- och samhällsekonomiskt effektivt sätt och för att nå det långsiktiga nationella klimatmålet till 2045 samt de EU-åtaganden som Sverige har på klimatområdet. Den 14 februari 2025 redovisade Miljömålsberedningen (SOU 2025:21) ett förslag på en strategi för hur Sverige ska nå våra åtaganden inom EU gällande nettoupptag av växthusgaser från markanvändningssektorn (LULUCF). Regeringen har dessutom gett Miljömålsberedningen ett nytt uppdrag att bl.a. utvärdera och lämna förslag på hur de nationella etappmålen kan utformas så att de bättre överensstämmer med Sveriges åtaganden inom EU och effektivt styr mot

det långsiktiga målet om nettonollutsläpp senast år 2045 och negativa utsläpp därefter.

5. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till ytterligare kommentarer.

Bilaga A2.3.1

Begäran om granskning: brister i beredningen av proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster

Eftersom jämställdhet mellan kvinnor och män skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas måste jämställdhetsperspektivet finnas med och beaktas i det dagliga arbetet. Så skriver regeringen på sin hemsida.

Detta är inte bara en allmänt hållen ambition, utan det finns regeringsbeslut som styr regeringens arbete med att få med jämställdhetsperspektivet i de beslut som regeringen fattar. Detta finns beskrivet i "Jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet 2021–2025."

Regeringsbeslutet pekar ut fyra centrala processer för arbetet med jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet: budgetprocessen, lagstiftningsprocessen, myndighetsstyrningen och EU-arbetet. Bland annat framgår att ett jämställdhetsperspektiv ska ingå i lagstiftningsprocessen genom att jämställdhet beaktas i kommittédirektiv, lagrådsremisser, propositioner, skrivelser till riksdagen och departementspromemorior i departementsserien.

Angående beredning och framtagande av propositioner lyder regeringsbeslutet som följer:

"I lagrådsremisser och propositioner samt skrivelser till riksdagen ska förslag samt bedömningar analyseras utifrån de jämställdhetspolitiska målen."

Nu har regeringen presenterat ett omfattande lagförslag om förändringar av regelverket för arbetslöshetsförsäkringen, däribland en brantare nedtrappning av ersättningen. När enskilda påverkas av beslut ska en jämställdhetsanalys av konsekvenserna presenteras i propositionen. Men det har regeringen inte gjort i detta fall.

Det närmsta regeringen kommer är att konstatera följande (under 18.2.2. Ekonomiska konsekvenser för individer, sid 393):

"När det gäller jämställdheten mellan kvinnor och män kan skillnaderna i inkomster, som Skatteverket och Socialstyrelsen påpekar, påverka rätten till arbetslöshetsersättning, men utfallet beror främst på vilka beloppsgränser som bestäms för att en sökande ska uppfylla ett inkomstvillkor. Konsekvenserna för jämställdheten och vad som övrigt framkommer får därför beaktas i det kommande förordningsarbetet."

Med andra ord konstaterar regeringen att konsekvenserna för jämställdheten beror på vilka beloppsgränser som bestäms för den delen av förslaget som rör inkomstvillkorets utformning för kvalificering till försäkringen, och att en jämställdhetsanalys ska göras när regeringen gör aviserade förändringar i förordningar. Men någon konsekvensbeskrivning av de förändringar som föreslås i propositionen -exempelvis den brantare nedtrappningen av ersättningen- finns inte. Detta är anmärkningsvärt av två skäl. Dels för att det är ett krav att regeringen måste redovisa konsekvenser för jämställdheten i propositionen. Dels för att det är uppenbart att en konsekvens av detta förslag blir just en minskad ekonomisk jämställdhet eftersom det främst är kvinnor som kommer bli de största förlorarna på den brantare avtrappningen av ersättningen från a-kassan. Det beror i sin tur på att regeringens förslag om ny nedtrappning slår hårdast mot personer som har en lön under intjänandetaket och att det är fallet för fler kvinnor än män.

Med anledning av detta bör konstitutionsutskottet granska regeringens och arbetsmarknadsminister Johan Pehrson beredning av propositionen 2023/24: 128 i den delen som berör jämställdhetsintegreringen i enlighet med regeringens beslut om krav på jämställdhetsanalys i regeringens propositioner.

Teresa Carvalho (S)

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -04- 25

Dnr 1657-2023/24

Bilaga A2.3.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00040

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7 – Analys av ett lagförslags konsekvenser för jämställdheten

Härmed överlämnas en promemoria med bilaga från
Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Ulrika
Söderqvist, Arbetsmarknadsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-02-06

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7 – Analys av ett lagförslags konsekvenser för jämställdheten

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Av vilket skäl redovisades inte utredningens (SOU 2020:37) konsekvensanalys om jämställdheten mellan kvinnor och män i proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster?

I betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) finns utöver förslag till en ny lag om arbetslöshetsförsäkring bl.a. ett utkast till ny förordning om arbetslöshetsförsäkring och bedömningar av storleken på de aktuella belopp som bör gälla i den nya arbetslöshetsförsäkringen.

Av konsekvensutredningen i propositionen framgår konsekvenserna av de lagförslag som lämnas i propositionen. Enligt dessa förslag ska de belopp som behövs för att kunna fastställa om en sökande uppfyller ett inkomstvillkor kunna bestämmas av regeringen genom förordning. Detsamma gäller den högsta ersättningsgrundande inkomsten. Beloppen har betydelse t.ex. för hur många som kan kvalificera sig för arbetslöshetsersättning, för hur länge de kan få arbetslöshetsersättning och med vilket belopp som ersättning kan lämnas. Möjligheten att redan i propositionen bedöma de ekonomiska konsekvenserna för jämställdheten mellan kvinnor och män har därför varit begränsad. En konsekvensutredning upprättades i stället i samband med regeringens beslut den 19 december 2024 om en ny förordning om arbetslöshetsförsäkring, *se bilaga 1*.

2. *Vilka kommentarer i övrigt finns till uppgifterna i anmälan och denna promemoria?*

I övrigt finns inga kommentarer till uppgifterna i anmälan och promemorian.

Regeringskansliet**Konsekvensutredning**2024-12-06
A2024/**Arbetsmarknadsdepartementet**
Arbetsmarknadsenheten, Program och ersättningar**Konsekvensutredning vid regelgivning – beslut om förordningar med anledning av en ny lag om en arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster****1. Syftet med de beslutade förordningarna och övergripande konsekvenser**

Den 1 oktober 2025 träder en ny lag om arbetslöshetsförsäkring i kraft. Arbetslöshetsförsäringen ska baseras på inkomster. Reformen om en arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster och tillhörande förändringar av aktivitetsstödet och arbetsmarknadspolitiska program aviserades i budgetpropositionen för 2024. Reformen har bl.a. som syfte att stärka arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring, stärka kontrollen av rätten till arbetslöshetsersättning och underlätta administrationen.

Den beslutade lagen (2024:506) om arbetslöshetsförsäkring kompletteras med en ny förordning om arbetslöshetsförsäkring. Dessutom görs en hel del följdändringar i andra förordningar för att regelverket som helhet ska fungera effektivt. Konsekvenserna av förordningarna är i stora delar desamma eller i linje med de konsekvenser som följer av lagen och som redovisas i propositionen En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster (prop. 2023/24:128 s. 388–401).

Anpassningar med anledning av det nya regelverket för arbetslöshetsförsäringen görs i förordningen (2007:813) om jobbgarantin för ungdomar, förordningen (2007:414) om jobb- och utvecklingsgaranti och förordningen (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Vissa följdändringar och anpassningar sker även i andra förordningar. Förordningsändringarna i dessa delar innebär få materiella ändringar,

eftersom den föreslagna reformen utgår från en systematik som redan gäller i dag, och får följaktligen inga konsekvenser.

Arbetslöshetskassornas tillgång till uppgifter i arbetsgivardeklarationerna är av central betydelse för den nya försäkringen som helhet. Ändringen i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet är en nödvändig förutsättning för att uppgifterna ska kunna lämnas. Konsekvenserna av uppgiftslämnandet har bedömts i prop. 2023/24:128 s. 396 och 397.

Lagen om arbetslöshetsförsäkring förutsätter i vissa fall reglering genom förordning. Det gäller t.ex. vilka inkomstbelopp som ska gälla för att den sökande ska uppfylla ett inkomstvillkor och därmed ha rätt till arbetslöshetsersättning. De beslutade beloppsgränserna i förordningen om arbetslöshetsförsäkring vad gäller minsta inkomst av förvärvsarbete per månad och minsta sammanlagda inkomst av förvärvsinkomst påverkar sammansättningen av ersättningstagarna eftersom dessa belopp avgör hur många som kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning och till del även hur länge den sökande kan få arbetslöshetsersättning och med hur mycket. Den beslutade beloppsgränsen i förordningen för den högsta ersättningsgrundande inkomsten bestämmer tillsammans med den högsta ersättningsnivå som fastslås i lagen om arbetslöshetsförsäkring den högsta möjliga arbetslöshetsersättning som kan utbetalas. Förordningen om arbetslöshetsförsäkring kompletterar även i dessa avseenden lagen.

När det gäller jobb- och utvecklingsgarantin innebär förordningsändringarna att Arbetsförmedlingens beslut om anvisning till och utskrivning från garantin bl.a. anpassas till att ersättningsperiodens längd kommer att skilja sig åt mellan ersättningstagare inom arbetslöshetsförsäkringen. Av delvis samma skäl behöver förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser anpassas. I förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser införs därtill nya begrepp och en ny modell för nedtrappning av aktivitetsstödet, bl.a. med syftet att begränsa det efterskydd som i praktiken gäller inom dagens aktivitetsstöd genom att många programdeltagare får behålla den dagpenning som tidigare lämnats under tiden med arbetslöshetsersättning. På så sätt motverkas också inläsningseffekter i jobb- och utvecklingsgarantin.

Konsekvensutredningen omfattar, utöver förordningen om arbetslöshetsförsäkring och ändringar i förordningen om jobb- och utvecklingsgarantin, förordningen om jobbgarantin för ungdomar och förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser, ändringar i följande förordningar: förordningen (1988:244) om grupplivförsäkring för deltagare i vissa arbetsmarknadspolitiska program, förordningen (1997:836) om arbetslöshetskassor, förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, förordningen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, förordningen (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, förordningen (2007:906) med instruktion för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, förordningen (2008:936) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, förordningen (2008:975) om uppgiftsskyldighet i vissa fall enligt socialtjänstlagen (2001:453), studiestödsdataförordningen (2009:321), och förordningen (2022:811) med instruktion för Arbetsförmedlingen.

2. Ekonomiska konsekvenser

2.1 Ekonomiska konsekvenser för staten, myndigheter och kommuner

2.1.1 Staten

Statens kostnader för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd för hela reformen beräknas i stort sett bli oförändrade.

När det gäller kostnader för arbetslöshetsersättningen, som i stor utsträckning beror på de beloppsgränser som fastställs i förordningen om arbetslöshetsförsäkring, finns det flera faktorer som påverkar kostnadsbilden. I beräkningarna för kostnaderna för arbetslöshetsersättning ingår t.ex. att cirka 35 000 fler arbetslösa som i dag varken får arbetslöshetsersättning eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program beräknas kvalificera sig för arbetslöshetsersättning. Det är bl.a. en följd av inkomstvillkorets utformning i lagen om arbetslöshetsförsäkring och de i förordningen om arbetslöshetsförsäkring beslutade beloppen för vilka inkomster som ska krävas för att uppfylla ett inkomstvillkor. Samtidigt kommer ersättningsperiodens längd, i enlighet med bestämmelserna i lagen men också med de beloppsgränser som fastställs i förordningen om arbetslöshetsförsäkring, att variera mellan ersättningstagare och i vissa fall vara kortare än i dag. Det innebär i denna

del sänkta kostnader för staten när det gäller arbetslöshetsersättning. Det beräknas dock delvis vägas upp av ökade kostnader när en arbetslös person i stället för att fortsätta att få arbetslöshetsersättning får anvisas till ett arbetsmarknadspolitiskt program, t.ex. jobb- och utvecklingsgarantin. Det ökar i beräkningarna statens kostnader för aktivitetsstödet.

Arbetslöshetsersättningen ska enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring trappas ned på ett enhetligt sätt och ersättningsnivån ska variera beroende på tiden som den arbetssökande har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa. Den högsta ersättningsgrundande inkomsten bestäms genom förordning. Kostnaderna för arbetslöshetsersättningen beräknas öka, bl.a. genom att det generellt beräknas förekomma något högre ersättningar i början av arbetslösheten, i synnerhet för dem med högst försäkringsskydd (80 procent under de 100 första ersättningsdagarna) och med högre tidigare inkomst jämfört med i dag. Samtidigt minskar kostnaderna för arbetslöshetsersättningen i och med att ersättningen ska trappas ned med tiden i arbetslöshet.

Även när det gäller statens kostnader för aktivitetsstödet påverkas utfallet av flera faktorer. Antalet programdeltagare med aktivitetsstöd beräknas öka med ca 4 000 individer. Det är bl.a. en följd av att även den som har förbrukat en ersättningsperiod om 200 ersättningsdagar får anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin. Det innebär att beräkningarna påverkas genom att kostnaderna för aktivitetsstödet ökar. Statens kostnader för arbetsmarknadspolitiska program bedöms också öka något till följd av att det beräknas tillkomma fler programdeltagare i de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Fler unga under 25 år beräknas få ett aktivitetsstöd som relaterar till tidigare inkomster i stället för att få utvecklingsersättning. Det leder till att statens kostnader för aktivitetsstöd ökar, men samtidigt minskar kostnaderna för utvecklingsersättning, som också omfattas av anslaget. Kostnaderna beräknas öka med anledning av att den lägsta möjliga dagpenningen inom aktivitetsstödet, i den ändrade ersättningsförordningen benämnd aktivitetsstödet grundbelopp, kommer att höjas från 223 kronor till 365 kronor per dag.

Statens kostnader för aktivitetsstöd beräknas minska med anledning av att aktivitetsstödet kommer att trappas ned med 5 procentenheter var 100:e dag. I beräkningarna för reformens utfall ingår också att statens kostnader

minskar genom att den högsta möjliga dagpenningen efter dag 300 kommer att sjunka från dagens 1 000 kronor per dag till 818 kronor per dag i det nya aktivitetsstödet.

Sammantaget beräknas kostnadsutfallet för hela reformen om en arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster och tillhörande förändringar av aktivitetsstödet och arbetsmarknadspolitiska program i det närmaste bli budget-neutralt.

Finansieringsavgiften som arbetslöshetskassorna betalar in till staten som en del av arbetslöshetsersättningens finansiering, baseras bl.a. på den genomsnittligt utbetalade arbetslöshetsersättningen. Finansieringsavgiften kan därför antas öka i och med att den högsta möjliga ersättningen inom arbetslöshetsförsäkringen ökar. Finansieringsavgiftens storlek beror dock på flera faktorer, bl.a. på hur ersättningen trappas ned över tid (vilket minskar den genomsnittliga ersättningen) och antalet medlemmar i arbetslöshetskassorna (där fler medlemmar ökar finansieringsavgiften). Sammantaget bedöms statens intäkter från finansieringsavgiften varken öka eller minska jämfört med i dag.

2.1.2 Myndigheter

Arbetsförmedlingens administrativa kostnader bedöms öka bl.a. med anledning av att fler beslut om anvisning till samt ut- och återinskrivning i jobb- och utvecklingsgarantin kan behöva fattas. Regeringen har bedömt att Arbetsförmedlingens kostnader till följd av hela reformen kommer att öka med 15 miljoner kronor per år från och med 2025 (prop. 2023/24:128 s. 391). Övriga eventuella ekonomiska konsekvenser som kan följa av t.ex. förändrat arbetssätt bedöms rymmas inom befintligt förvaltningsanslag.

Kostnaderna för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bedöms i huvudsak inte öka som en konsekvens av förslagen. De föreslagna övergångsbestämmelserna till lagen och förordningen om arbetslöshetsförsäkring bedöms i någon mån öka myndighetens kostnader, se prop. 2023/24:128 s. 391. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bedöms påverkas av kostnader för förändrad tillsyn över Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan vid handläggning och beslut om sanktioner för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. De ekonomiska konsekvenserna bedöms inte vara andra än som kan rymmas inom myndighetens befintliga förvaltningsanslag.

Arbetslöshetskassorna ska även i fortsättningen lämna uppgifter till Försäkringskassan inför prövning av aktivitetsstödet storlek. Det bedöms få vissa konsekvenser för Försäkringskassans administration och it-utveckling. Försäkringskassan bedöms också få ökade administrativa kostnader och utvecklingskostnader med anledning av förändringarna av aktivitetsstödet. Det kan tillkomma vissa administrativa kostnader för parallella regelverk eftersom programdeltagare i arbetsmarknadspolitiska program som har en pågående ersättningsperiod enligt nuvarande regelverk för arbetslöshetsförsäkringen ska få aktivitetsstöd enligt nuvarande regler. Regeringen har bedömt att Försäkringskassans ökade kostnader till följd av hela reformen kommer att uppgå till 17 miljoner kronor 2025 och 36 miljoner kronor från och med 2026 (prop. 2023/24:128 s. 391).

De belopp som i förordningen om arbetslöshetsförsäkring ska gälla för att uppfylla ett inkomstvillkor beräknas leda till att fler får arbetslöshetsersättning, vilket potentiellt kan leda till fler ärenden hos domstolarna. Även antalet programdeltagare med aktivitetsstöd bedöms öka något. Regeringen har bedömt att domstolarnas kostnader för hela reformen uppgår till 9 miljoner kronor från och med 2026 (prop. 2023/24:128 s. 391).

Ändringen i förordningen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet bedöms inte påverka Skatteverket ekonomiskt. Regeringen har konstaterat att arbetslöshetskassorna redan i dag kan få tillgång till uppgifter lämnade i arbetsgivardeklarationer för beräkning och kontroll (prop. 2023/24:128 s. 391). Arbetslöshetskassornas behov av att ta del av uppgifterna bedöms öka. Regeringen har dock bedömt att det inte är några nya slag av uppgifter som ska hämtas från arbetsgivardeklarationerna samt att tillgängliggörandet av uppgifter mellan Skatteverket och arbetslöshetskassorna kan ske på ett sådant sätt att det bedöms rymmas inom Skatteverkets anslag (prop. 2023/24:128 s. 391 och 392).

2.1.3 Kommuner

Kommunernas skatteintäkter bedöms öka genom att fler som annars skulle sakna skattepliktig ersättning i form av arbetsmarknadspolitisk individersättning, får arbetslöshetsersättning. Skatteintäkterna bedöms också öka genom att den högsta ersättningsgrundande inkomsten höjs jämfört med i dag. Det kan även leda till att färre har behov av ekonomiskt bistånd, vilket minskar kommunernas kostnader. Detta påverkas i hög grad av de beloppsgränser som framgår av förordningen om arbetslöshetsförsäkring.

Det finns samtidigt förändringar som verkar i motsatt riktning och som regleras i lag. Kommunernas intäkter kan minska eftersom ersättningen trappas ned med tiden i arbetslöshet och ersättningsperiodens längd i vissa fall kan komma att vara kortare än idag. Kostnadsutfallet beror i hög grad på arbetslöshetens sammansättning och hur länge som sökanden är arbetslös.

Kommunernas kostnader för försörjningsstöd för hela reformen beräknas sammantaget vara oförändrade. I bedömningen ligger bl.a. att kommunernas kostnader för försörjningsstöd kan antas minska när fler som i dag inte har någon arbetsmarknadspolitisk individ ersättning kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning. Kostnaderna för försörjningsstödet kan även antas minska eftersom aktivitetsstödet grundbelopp, som i dag motsvaras av en dagpenning om 223 kronor per dag, höjs till 365 kronor per dag. Kostnaderna för försörjningsstödet bedöms även minska genom att fler beräknas få aktivitetsstöd som annars skulle sakna rätt till individ ersättning inom det arbetsmarknadspolitiska området. I beräkningarna ligger även att kostnaderna för försörjningsstödet kan öka eftersom arbetslöshetsersättningen trappas ned enhetligt med tiden i arbetslöshet. Även aktivitetsstödet trappas till skillnad från i dag ned. Nedtrappningen sker ned till ett lägsta belopp motsvarande 365 kronor per dag.

2.2 Ekonomiska konsekvenser för individer

Enligt beräkningarna bedöms fler ersättningstagare få arbetslöshetsersättning enligt det nya regelverket i jämförelse med om det nuvarande regelverket fortsatt skulle gälla. Antalet helårsekvivalenter, dvs. antalet erhållna ersättningsdagar motsvarande ett helt år, beräknas dock inte öka på motsvarande sätt och kan till och med minska beroende på arbetslöshetens sammansättning ett specifikt prognosår. Det beror på att ersättningsperiodens längd i vissa fall kortas i jämförelse med i dag.

De beslutade beloppsgränserna i förordningen om arbetslöshetsförsäkring för att uppfylla ett inkomstvillkor bedöms leda till att mellan 97 och 98 procent av alla ersättningstagare kommer att uppfylla inkomstvillkoret enligt huvudregeln. Det innebär att dessa sökande får en ersättning som relaterar till de inkomster och den inkomstkontinuitet som den sökande har haft under ramtiden. Resterande ca 2 procent bedöms uppfylla inkomstvillkoret enligt alternativregeln, vilket innebär en fast ersättningsgrundande inkomst under en kortare tid än för övriga. Det bedöms i jämförelse vara något vanligare att ersättningssökande under 25 år uppfyller ett inkomst-

villkor enligt alternativregeln, men även i denna åldersgrupp beräknas det vara fler än 90 procent av ersättningstagare som uppfyller inkomstvillkorets huvudregel.

När det gäller ersättningsperiodens längd beräknas, i och med de beloppsgränser för minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som beslutats genom förordningen om arbetslöshetsförsäkring, drygt 75 procent ersättningstagare beviljas en period om längst 300 ersättningsdagar. Det beräknas vara betydligt färre, under hälften, av ersättningstagarna under 25 år som kvalificerar sig för 300 ersättningsdagar, medan nära 90 procent av ersättningstagarna över 55 år beräknas göra det. Det bedöms i sig inte medföra stora ekonomiska konsekvenser för unga eftersom arbetslösa personer under 25 år får anvisas till jobbgarantin för ungdomar efter att, under en ramtid av fyra månader, ha varit arbetslösa i sammanlagt 90 kalenderdagar.

Det beräknas vara drygt 75 procent ersättningstagare som, upp till den högsta ersättningsgrundande inkomsten, får 80 procent av sin tidigare inkomst under de 100 första ersättningsdagarna. Även här finns en skillnad mellan yngre och äldre ersättningstagare. Drygt 45 procent av ersättningstagarna under 25 år beräknas ha varit medlemmar i eller anslutna till en arbetslöshetskassa så länge att de kan få 80 procent av den tidigare inkomsten, medan 90 procent av ersättningstagarna över 55 år beräknas göra det. Den högsta ersättningsgrundande inkomsten beslutas till 34 000 kronor. Det innebär att sökande som har en tidigare lön som är högre än 33 000 kronor och som under de 100 första ersättningsdagarna får 80 procent av sin tidigare inkomst får en högre arbetslöshetsersättning jämfört med i dag.

Av alla ersättningstagare beräknas det vara ca 15 procent som inte har varit medlemmar i eller anslutna till en arbetslöshetskassa eller som har varit det kortare tid än sex månader och som därför får 50 procent av den ersättningsgrundande inkomsten under de 100 första ersättningsdagarna. Cirka 8 procent beräknas få 60 procent under de 100 första ersättningsdagarna. Tendensen att fler får det lägsta försäkringsskyddet (50 procent) än de som får den något högre ersättningsnivån (60 procent) syns i alla åldersgrupper, även om skillnaderna beräknas minska ju äldre åldersgrupper som jämförs med. Syftet med att införa en ersättningsnivå mellan den lägsta och den högsta är att fler ska välja att bli medlemmar eller ansluta sig till en arbetslöshetskassa

(prop. 2023/24:128 s. 220 och 221). Det kan alltså inte uteslutas att fler kommer att ha ett starkare försäkringsskydd än vad som prognosticerats. Det beräknade utfallet baseras på medlemsdata för utfallsåret 2022, utan att någon beteendeförändring beaktats.

Hälften av ersättningstagarna inom arbetslöshetsförsäkringen beräknas ha gymnasial utbildning, ca en tredjedel eftergymnasial och resterande del ha förgymnasial utbildning. Cirka 60 procent ersättningstagare beräknas vara inrikes födda. Även dessa andelar kan beaktas med viss försiktighet eftersom det till stor del torde ha att göra med arbetslöshetens sammansättning vid mättilfallet.

Möjligheten att, om det är mer förmånligt, omräkna inkomster som avser mer än en kalendermånad för att uppfylla ett inkomstvillkor eller för att beräkna ersättningsperiodens längd, kan på individnivå ge en sökande rätt till ersättning som annars inte skulle ha uppfyllt inkomstvillkoret eller en längre ersättningsperiod än om endast den nya lagens lydelse hade gällt. Det bedöms främst gälla sökande som arbetar i uppdrag och ersätts i klumpsummor och främst påverka ersättningsperiodens längd. I beräkningarna antas det att arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd (inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantin) i stor utsträckning är kommuniserande kärl, dvs. att en sökande som t.ex. får 300 dagar i stället för 200 dagar med arbetslöshetsersättning, annars skulle ha fått aktivitetsstöd under dag 201–300. Bestämmelserna i förordningen om arbetslöshetsförsäkring bedöms därför inte medföra nämnvärda kostnader för reformen i sin helhet.

Arbetslösa med arbetslöshetsersättning ska i vissa fall kunna anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin tidigare än i dag. Det gäller främst arbetslösa som kvalificerat sig för och förbrukat en ersättningsperiod om 200 ersättningsdagar med arbetslöshetsersättning, men också arbetslösa som i och med den nya arbetslöshetsförsäkringen inte kan få förlängning av sin ersättningsperiod med arbetslöshetsersättning. En sådan förlängning får i dag göras för den som har förbrukat 300 ersättningsdagar och som har barn under 18 år. Det får i sig inga ekonomiska konsekvenser för individer att anvisas tidigare till jobb- och utvecklingsgarantin. I och med den nedtrappning av aktivitetsstödet som ska göras enligt förordningen om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser beräknas aktivitetsstödet för dessa individer dock i många fall bli lägre än vad som i dag skulle ha lämnats i arbetslöshetsersättning.

Det finns även programdeltagare som beräknas få högre aktivitetsstöd än vad som skulle ha lämnats i dag, t.ex. sökande som inte är eller skulle ha varit berättigade till arbetslöshetsersättning. I dag motsvarar dagpenningen för denna grupp 223 kronor per dag, men detta belopp (i och med ändringarna benämnt aktivitetsstöds grundbelopp) ska öka till 365 kronor per dag.

Aktivitetsstödet ska från dag 300 trappas ned med 5 procentenheter var 100:e ersättningsdag. Nedtrappningen ska ske ned till ett belopp motsvarande 365 kronor per dag, vilket är samma dagpenningnivå som kommer att gälla för aktivitetsstöds nya grundbelopp. Det är lägre än dagens lägsta dagpenning inom aktivitetsstödet för den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning, 510 kronor.

Beroende på programdeltagarens tidigare inkomster och ersättningsnivå kommer golvet för aktivitetsstödet att nås vid olika tidpunkter. För en programdeltagare med den lägsta ersättningsnivån (50 procent av tidigare inkomst under de 100 första ersättningsdagarna) och med en tidigare inkomst motsvarande 20 000 kronor per månad nås golvet efter 100 ersättningsdagar med arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd. En programdeltagare med en något högre inledande ersättningsnivå (60 procent under de 100 första ersättningsdagarna) når den lägsta nivån dag 301. För en programdeltagare med det högsta försäkringsskyddet, dvs. som under de 100 första dagarna med arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd får 80 procent av tidigare inkomst, vilket bedöms gälla för drygt tre av fyra med arbetslöshetsersättning, nås det lägsta aktivitetsstödet efter 701 ersättningsdagar eller knappt tre år med arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd.

Vid en jämförelse mellan nuvarande programdeltagare med aktivitetsstöd och vilka som bedöms komma att vara programdeltagare med aktivitetsstöd efter det att reformen trätt i kraft, beräknas andelen unga med aktivitetsstöd under 25 år minska. Detta beror sannolikt på att fler unga under 25 år får arbetslöshetsersättning i stället för att skrivas in i arbetsmarknadspolitiska program. I övrigt förväntas större skiftningar i sammansättningen vara få.

2.3 Ekonomiska konsekvenser för arbetslöshetskassor

Arbetslöshetskassornas kostnader för finansieringsavgifter till staten kan öka med anledning av att den högsta ersättningsgrundande inkomsten höjs. Finansieringsavgiften beror dock av flera faktorer, se prop. 2023/24:128 s. 394.

Arbetslöshetskassorna och samarbetsorganisationen Sveriges a-kassor kan initialt få ökade administrativa kostnader och kostnader för utveckling i och med att även parallella förordningar om arbetslöshetsförsäkring under en tid kommer att gälla, se prop. 2023/24:128 s. 394.

Det konstateras i prop. 2023/24:128 s. 393 att arbetslöshetskassornas administrativa kostnader bedöms minska till följd av förslaget att arbetslöshetsförsäkringen baseras på inkomster av förvärvsarbete. Genom ändringarna i förordningen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet bedöms tillgången till uppgifter för arbetslöshetskassorna tillförsäkras. Det kan förväntas minska arbetslöshetskassornas kostnader för administrationen av arbetslöshetsförsäkringen.

Arbetslöshetskassornas kostnader bedöms vara oförändrade till följd av de övriga förordningsändringarna.

2.4 Ekonomiska konsekvenser för övriga

Det höjda ersättningstaket inom arbetslöshetsförsäkringen kan minska kostnaderna för sådana försäkringsgivare som lämnar kompletterande ersättningar vid arbetslöshet, eftersom staten genom höjningen tar över en del av kostnaden från försäkringsgivarna.

Förordningsändringarna bedöms i övrigt inte innebära några ekonomiska konsekvenser för t.ex. privata eller fackliga inkomstförsäkringsgivare. Förordningsändringarna gäller för individer under deltagande i arbetsmarknads-politiska program. Det aktivitetsstöd som lämnas under de 300 första ersättningsdagarna motsvarar i huvudsak den arbetslöshetsersättning som skulle ha lämnats. De flesta privata eller fackliga inkomstförsäkringar upphör att gälla långt innan dess.

3. Konsekvenser för företagen

Reformen som helhet bedöms leda till administrativa lättnader för alla arbetsgivare med anställda (prop. 2023/24:128 s. 394 och 395). Den uppgiftsskyldighet som ska gälla för arbets- och uppdragsgivare till en arbetslöshetskassa är ny. De uppgifter som kommer att lämnas från en arbets- och uppdragsgivare till en arbetslöshetskassa kommer dock vara mindre omfattande än det som i dag ska lämnas i arbetsgivarintyg.

4. Administration och felaktiga utbetalningar

De administrativa konsekvenserna av den nya förordningen om arbetslöshetsförsäkring bedöms vara i linje med den beslutade lagen om arbetslöshetsförsäkring. Trots att det i förordningen görs vissa preciseringar och undantag som bedöms belasta arbetslöshetskassornas handläggning, bedöms den sammantagna effekten av de beslutade lagarna och förordningen i sin helhet underlätta administrationen. Bestämmelserna om uppgiftsskyldighet mellan arbetslöshetskassorna och Försäkringskassan förväntas även bidra till ökad tydlighet i handläggning och beslut samt ökad förutsebarhet för enskilda.

Förordningen om arbetslöshetsförsäkring bedöms göra arbetslöshetsförsäkringen mer förutsebar för enskilda. Ett exempel är minskningsreglerna som bedöms underlätta för timanställda och uppdragstagare att göra rätt genom att det blir tydligt hur och när inkomster av förvärvsarbete ska redovisas i ansökan. Det bedöms också underlätta kontrollen av att rätt arbetslöshetsersättning utbetalas.

Förordningsändringarna i främst jobb- och utvecklingsgarantin kan i kombination med ändringarna inom arbetslöshetsförsäkringen, som bedöms innebära att fler kan kvalificera sig för arbetslöshetsersättning än i dag, leda till en ökad rörlighet mellan arbetslöshetsförsäkringen och jobb- och utvecklingsgarantin. Det bedöms tillkomma något fler programdeltagare i jobb- och utvecklingsgarantin. Sammantaget kan detta komma att medföra en ökad administration för Arbetsförmedlingen.

En del i detta är att Arbetsförmedlingen i fler fall än i dag behöver använda sig av inkomstuppgifter lämnade i arbetsgivardeklarationer vid beslut om utskrivning ur jobb- och utvecklingsgarantin. Även arbetslöshetskassorna och i viss mån Försäkringskassan bedöms behöva använda sådana uppgifter inför och vid handläggningen av aktivitetsstödet. Det bedöms dock inte innebära nya eller utökade arbetsuppgifter för Skatteverket eftersom informationsutbytet mellan Skatteverket å ena sidan och Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och arbetslöshetskassorna å andra sidan, i huvudsak bedöms ske digitalt i enlighet med digitala strukturer som i stor utsträckning redan finns i dag.

Den nya arbetslöshetsförsäkringen bedöms öka förmågan för arbetslöshetskassorna att motverka och upptäcka felaktiga utbetalningar, se prop. 2023/24:128 s. 396 och 397

Inkomstuppgifter från Skatteverket bedöms generellt sett vara mer tillförlitliga än de uppgifter som i dag lämnas av arbetsgivare i arbetsgivarintygen, se prop. 2023/24:128 s. 396 och 397. Eftersom även aktivitetsstödet i flera fall baseras på inkomster, bedöms det därför stärka förutsättningarna att förhindra felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrottlighet. Arbetslöshetskassornas och myndigheters kontrollarbete, bl.a. av ersättningsgrundande uppgifter, bedöms även fortsättningsvis vara centralt.

Tillägget i förordningen om arbetslöshetskassor att en arbetslöshetskassa ska lämna uppgifter till Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen om när och på vilken grund en person har fått avslag på en ansökan om arbetslöshetsersättning bedöms öka möjligheterna för myndigheten att följa upp och bedriva tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen.

5. Förordningens förenlighet med EU-rätten och internationella åtaganden

Förordningen om arbetslöshetsförsäkring, som bl.a. innehåller regler om intyg för personer som söker arbete utanför Sverige, bedöms vara förenlig med EU-rätten. Även övriga förordningsändringar bedöms vara förenliga med EU-rätten.

Av artikel 15 i ILO:s konvention (nr 168) om främjande av sysselsättning och skydd vid arbetslöshet framgår att förmån vid hel arbetslöshet ska fastställas till minst 50 procent av den arbetslösa personens tidigare inkomst om förmånen grundas på avgifter eller tidigare inkomst. En stor majoritet av ersättningstagarna i det nya regelverket om arbetslöshetsersättning beräknas få en högre ersättning än så.

Enligt artikel 24 i den europeiska balken om social trygghet ska den genomsnittliga ersättningsperiodens längd vara 13 veckor per tolv månader, om ersättningens längd bestäms av avgiftsperioder. Den genomsnittliga ersättningsperioden beräknas överstiga detta. Givet att 100 ersättningsdagar motsvarar 20 veckors arbetslöshetsersättning bedöms närmare 98 procent av ersättningstagarna få en period som med marginal överskrider kraven.

Förordningen om arbetslöshetsförsäkringen och övriga förordningsändringar bedöms vara förenliga med de konventioner och avtal som Sverige har ratificerat.

6. Integritetsskydd

Konsekvenserna för den personliga integriteten har i huvudsak behandlats i prop. 2023/24:128 s. 66, 67 och 319–340 även avseende de uppgiftsskyldigheter som nu närmare preciseras i förordning. De beslutade uppgiftsskyldigheterna kommer att omgärdas av tillräckliga skyddsåtgärder och intrånget i enskildas personliga integritet är proportionerligt.

I jobbgarantin för ungdomar och i jobb- och utvecklingsgarantin ersätts ett uppfyllt arbetsvillkor av ett uppfyllt inkomstvillkor som utskrivningsgrund. Det innebär att Arbetsförmedlingen kommer att behöva ta del av inkomstuppgifter från Skatteverket för att kunna pröva om den sökande har uppfyllt ett inkomstvillkor. I dag kan Arbetsförmedlingen endast använda dessa uppgifter indikativt för att bedöma om programdeltagaren har uppfyllt ett arbetsvillkor eller inte. Uppgiftsbehandlingen kan, också som en följd av att fler beräknas delta i arbetsmarknadspolitiska program, omfatta fler individer än i dag. Regeringen bedömer att den utökade personuppgiftsbehandling som förordningsändringarna medför kommer att omgärdas av tillräckliga skyddsåtgärder och att intrånget i enskildas personliga integritet är proportionerligt.

7. Konsekvenser för individens drivkrafter att behålla, söka och ta ett arbete

Med de beloppsgränser som framgår av förordningen om arbetslöshetsförsäkring kan den ersättningsgrundande inkomsten som lägst vara 10 000 kronor och som högst 34 000 kronor. Respektavståndet mellan lägsta och högsta ersättningsgrundande inkomst bedöms öka drivkrafterna för enskilda att arbeta. Den lägsta ersättningsgrundande inkomsten baseras på den lägsta sammanlagda inkomsten, 120 000 kronor, som krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor. Om kravet på sammanlagd inkomst skärps, allt annat lika, minskar därför skillnaden mellan den lägsta och högsta ersättningsgrundande inkomsten vilket kan påverka enskildes drivkrafter att arbeta innan arbetslösheten. Det höjda ersättningstaket ökar värdet av att arbeta och att vara försäkrad.

Förordningsändringarna avseende jobbgarantin för ungdomar och jobb- och utvecklingsgarantin och i förordningen om ersättningen till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser syftar bl.a. till att öka drivkrafterna att arbeta och att det inte ska riskera påverka den enskilde negativt att åta sig kortare anställningar eller uppdrag. Ett exempel är att en högre tidigare inkomst över tid ger ett högre aktivitetsstöd. Ett annat exempel är att en programdeltagare som skrivits ut jobb- och utvecklingsgarantin med anledning av arbete och som får en ny ersättningsperiod motsvarande 100 dagar, under vissa förutsättningar kan återinträda i garantin när perioden är slut. Utan en sådan möjlighet skulle den sökande, genom att acceptera ett kortare arbete, riskera stå utan stöd och individersättning när arbetet och ersättningsperioden är slut. Aktivitetsstödet trappas ned med tiden i arbetslöshet även under deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin. Det bedöms motverka de inlåsningseffekter som i dag kan skapas genom att programdeltagare som tidigare har kvalificerat sig för arbetslöshetsersättning i många fall får behålla sin dagpenning under deltagandet i jobb- och utvecklingsgarantin. Det innebär i praktiken ett obegränsat efterskydd vilket kan inverka negativt på återgången till arbete.

Aktivitetsstödet under de 300 första ersättningsdagarna kan vara högre än om arbetslöshetsersättning hade lämnats, eftersom det inom aktivitetsstödet, till skillnad från inom arbetslöshetsersättningen, även i fortsättningen kommer att finnas ett lägsta belopp (365 kronor per dag). Det innebär att sökande kan ha ekonomiska skäl att anvisas till ett arbetsmarknadspolitiskt program i stället för att få arbetslöshetsersättning. En anvisning från Arbetsförmedlingen till ett arbetsmarknadspolitiskt program ska dock vara arbetsmarknadspolitiskt motiverat. Även i dag finns det en skillnad mellan den lägsta dagpenningen inom arbetslöshetsförsäkringen, 255 kronor, och den lägsta dagpenningen inom aktivitetsstödet för den som är eller skulle ha varit berättigad till arbetslöshetsersättning, 510 kronor.

8. Konsekvenser för jämställdheten och övriga konsekvenser

8.1 Jämställdheten mellan kvinnor och män

För rätt till arbetslöshetsersättning ska den sökande uppfylla ett inkomstvillkor. De beloppsgränser som ska gälla för att uppfylla ett inkomstvillkor bestäms i förordning. Fler män än kvinnor beräknas kvalificera sig för arbetslöshetsersättning. Den könsfördelningen gäller även i dag och motsvarar hur det sett ut det senaste decenniet. Bland de kvinnor och män som

kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning bedöms det vara en lika hög andel kvinnor som män som uppfyller inkomstvillkorets huvudregel. Det innebär att det bland ersättningsdagarna bedöms vara en lika hög andel kvinnor som män som uppfyller kraven på minst 120 000 kronor i sammanlagd inkomst under ramtiden och minst fyra månader med minst 11 000 kronor i inkomst av förvärvsarbete.

Det bedöms vara en högre andel kvinnor än män som har varit medlemmar i arbetslöshetskassan så länge att de får 80 procent av sin tidigare inkomst under de 100 första ersättningsdagarna, men skillnaden är liten. Män beräknas i något större utsträckning få det lägsta försäkringsskyddet, dvs. 50 procent av tidigare inkomst under de 100 första ersättningsdagarna. Det beror på att de har varit medlemmar eller anslutna till en arbetslöshetskassa kortare tid än sex månader, eller inte ha varit medlemmar eller anslutna alls. Arbetslösa män förväntas dock ha haft högre tidigare inkomster än kvinnor.

Taket inom arbetslöshetsersättningen har höjts genom en bestämmelse i förordningen om arbetslöshetsförsäkring och genom den enhetliga nedtrappning efter dag 100 som har införts i lag. Den som har en högre ersättningsgrundande inkomst kan därför inledningsvis få en högre ersättning jämfört med i dag. Det beräknas vara en betydligt högre andel män än kvinnor som har en ersättningsgrundande inkomst som innebär att de kan få en högre ersättning i det nya regelverket jämfört med det nuvarande. Det beräknas vara en högre andel kvinnor än män som har haft genomsnittliga löner mellan 12 500–25 000 kronor per månad och som efter dag 100 därför kan få en lägre ersättning jämfört med i dag. Samtidigt beräknas fler kvinnor få 80 procent av den tidigare inkomsten under de 100 första ersättningsdagarna. Utfallet på individnivå kan därför variera, eftersom en lägre tidigare inkomst med en högre ersättningsnivå, kan ge en högre ersättning än en högre tidigare inkomst med en lägre ersättningsnivå.

Män beräknas få något längre ersättningsperioder än kvinnor. Skillnaderna är dock inte stora och skiljer sig drygt tre procentenheter för dem med längst ersättningsperioder.

Eftersom arbetslösa som har förbrukat en ersättningsperiod med arbetslöshetsersättning ofta får anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin tidigare än arbetslösa som inte har kvalificerat sig för arbetslöshetsersättning kan män, som precis som i dag beräknas kvalificera sig för ersättning oftare än

kvinnor, komma att anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin tidigare än kvinnor. I den nya arbetslöshetsförsäkringen differentieras ersättningsperiodens längd så att den som uppfyller inkomstvillkorets huvudregel kan kvalificera sig för 100, 200 eller 300 ersättningsdagar. I och med förordningsändringarna får en sökande anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin om han eller hon har förbrukat en period om 200 eller 300 ersättningsdagar. En högre andel kvinnor än män beräknas kvalificera sig för 200 ersättningsdagar i stället för 300 ersättningsdagar. Det kan medföra att kvinnor anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin tidigare än män (som i högre grad får arbetslöshetsersättning i stället).

För programdeltagare i samtliga arbetsmarknadspolitiska program beräknas det dock inte uppstå några noterbara förändringar vad gäller nuvarande jämna könsfördelning. Vid en jämförelse mellan nuvarande programdeltagare med aktivitetsstöd och vilka som bedöms komma att vara programdeltagare med aktivitetsstöd beräknas det inte synas någon förändring i fördelningen mellan andelen kvinnor och män med aktivitetsstöd. Även aktivitetsstödet storlek påverkas av tendenser på arbetsmarknaden och vidare inom arbetslöshetsförsäkringen. Det bedöms t.ex. vara en högre andel kvinnor än män som är fullt försäkrade, dvs. få 80 procent av tidigare inkomst under de 100 första ersättningsdagarna, samtidigt som en högre andel män beräknas vara oförsäkrade och därför få den lägsta ersättningsnivån. Det får betydelse för aktivitetsstödet storlek, eftersom beloppet ska trappas ned från den nivå som gällde inom arbetslöshetsförsäkringen. Samtidigt beräknas en högre andel män ha högre inkomster innan arbetslösheten, vilket påverkar det inkomstbaserade aktivitetsstödet storlek.

Fler kvinnor än män beräknas omfattas och därför gynnas av höjningen av aktivitetsstödet grundbelopp från 223 kronor per dag till 365 kronor per dag.

Sammantaget bedöms förordningsändringarna inte innebära några stora skillnader ur ett jämställdhetsperspektiv och inte heller påverka den ekonomiska jämställdheten.

8.2 Barn och ungdomar

Majoriteten av ersättningstagarna beräknas med de beloppskrav som bestäms i förordning även i fortsättningen få 300 ersättningsdagar. Många av dem som får kortare ersättningsperioder än så kan i dag förväntas helt stå

utan ersättning, dvs. varken få arbetslöshetsersättning eller någon annan arbetsmarknadspolitisk individersättning. Arbetslöshetsförsäkringens utformning bedöms leda till positiva konsekvenser för både barn och ungdomar. Fler unga mellan 20 och 25 år beräknas genom inkomstkraven i förordning uppfylla ett inkomstvillkor och kvalificera sig för arbetslöshetsersättning jämfört med nuvarande arbetslöshetsförsäkring.

Barn kan påverkas negativt av att aktivitetsstödet för en vårdnadshavare trappas ned med tiden i arbetslöshet även under deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin. Samtidigt kan nedtrappningen motverka inläsnings-effekter i jobb- och utvecklingsgarantin, vilket kan leda till att fler kommer ur arbetslöshet och i arbete. Det får i så fall positiva konsekvenser för barn och unga. Familjer med en programdeltagare med det lägsta aktivitetsstödet påverkas även positivt av höjningen av aktivitetsstödet grundbelopp. Fler unga mellan 20 och 25 år beräknas dessutom beviljas aktivitetsstöd som relaterar till arbetslöshetsersättningen i stället för den lägre utvecklingsersättningen.

8.3 Personer med funktionsnedsättning

Den nya förordningen om arbetslöshetsförsäkringen bedöms inte medföra några särskilda konsekvenser för personer med funktionsnedsättning utöver det som framgår av prop. 2023/24:128 s. 401.

Det finns en risk att svagare grupper lämnar arbetsmarknaden när aktivitetsstödet trappas ned. Det skulle t.ex. kunna röra sig om funktionsnedsatta. Aktivitetsstödet grundbelopp höjs samtidigt från 223 kronor per dag till 365 kronor per dag. Det förbättrar den ekonomiska situationen för programdeltagare som har den lägsta dagpenningen.

En svagare förankring på arbetsmarknaden innebär i den nya arbetslöshetsförsäkringen kortare ersättningsperioder eftersom ersättningsperiodens längd bestäms av hur många månader som en sökande har haft en viss inkomst. En sökande som får en ersättningsperiod om 66 eller 100 ersättningsdagar får inte, som en sökande som får längst 200 eller 300 dagar med arbetslöshetsersättning, anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin i anslutning till att perioden förbrukats. I stället finns ett krav på att den sökande ska vara arbetslös i 14 sammanhängande månader innan anvisning till jobb- och utvecklingsgarantin får ske. En sökande som uppfyller dagens arbetsvillkor får 300 ersättningsdagar med arbetslöshetsersättning oavsett om arbets-

villkoret uppfyllts med relativt lite arbetad tid. När perioden är förbrukad får Arbetsförmedlingen göra en arbetsmarknadspolitisk bedömning av om den sökande ska anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin.

Skillnaden i längd på ersättningsperioderna och möjligheten att anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin skulle kunna innebära att grupper med en svagare förankring på arbetsmarknaden får en sämre ekonomisk situation jämfört med i dag. Den nya arbetslöshetsförsäkringen beräknas dock medföra att fler arbetslösa får arbetslöshetsersättning. Det bedöms i stor utsträckning gälla arbetslösa med svagare förankring på arbetsmarknaden.

Om Arbetsförmedlingen bedömer att det är arbetsmarknadspolitiskt motiverat kan myndigheten anvisa den sökande till ett arbetsmarknadspolitiskt program utanför garantierna. Även i en sådan situation kan en sökande som innan anvisning kvalificerat sig för arbetslöshetsersättning få en högre ersättning, 365 kronor per dag, jämfört med i dag (223 kronor per dag).

9. Alternativa handlingsvägar

Några andra alternativ har i materiellt avseende inte bedömts vara ändamålsenliga.

10. Tidpunkt för ikraftträdande och informationsinsatser

Förordningarna träder i kraft den 1 oktober 2025. Det finns behov av kommunikationsinsatser i samband med att regeringen beslutar om förordningen om arbetslöshetsförsäkring och övriga förordningsändringar men även i samband med att reformen träder i kraft. Myndigheterna och arbetslöshetskassorna ansvarar för den huvudsakliga informationen till enskilda.

11. Utvärdering

Regeringen följer den reformerade arbetslöshetsförsäkringen och reformen utvärderas när och på det sätt som är ändamålsenligt.

Bilaga A2.3.3

Regeringskansliet

2025-03-11
SB2025/00040

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7 – Analys av ett lagförslags konsekvenser för jämställdheten

Härmed överlämnas en promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Ulrika Söderqvist, Arbetsmarknadsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-11

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 7 – Analys av ett lagförslags konsekvenser för jämställdheten

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende

Enligt svarspromemorian har möjligheten att redan i propositionen bedöma de ekonomiska konsekvenserna för jämställdheten mellan kvinnor och män varit begränsad. Utskottet önskar en redogörelse för skälen till denna begränsning.

Av konsekvensutredningen i propositionen En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster (prop. 2023/24:128) framgår konsekvenserna av de lagförslag som lämnas i propositionen.

Den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring förutsätter i vissa fall reglering genom förordning. Det gäller t.ex. vilka belopp som ska gälla för att den sökande ska uppfylla ett inkomstvillkor och därmed ha rätt till arbetslöshetsersättning. De beslutade beloppsgränserna i förordningen om arbetslöshetsförsäkring påverkar alltså vilka och hur många arbetslösa som kan kvalificera sig för arbetslöshetsersättning. Beloppsgränserna påverkar även hur länge de sökande kan få arbetslöshetsersättning och med hur mycket.

Beloppens storlek påverkar därmed hur många kvinnor respektive män som kvalificerar sig för ersättning samt storleken på ersättningen och längden på ersättningsperioden.

De angivna beloppen var inte beslutade vid tidpunkten för regeringens beslut om proposition. Den nya förordningen om arbetslöshetsförsäkring,

och därmed beloppen, beslutades alltså efter det att riksdagen antagit regeringens proposition.

Bilaga A2.4.1

Granskning av regeringens inrättande av tjänsten som överdirektör vid Statens Fastighetsverk

Den 29 februari 2024 utsåg regeringen Max Elger till generaldirektör för Statens fastighetsverk (SFV) samtidigt utsågs även Irene Svenonius till överdirektör¹. Genom förordning (2007:757) med instruktion för Statens fastighetsverk får myndigheten sitt uppdrag, ledningsstruktur mm.

Samma dag som regeringen utsåg en överdirektör för myndigheten fattade man även två beslut om att ändra i förordningen. Genom det första beslutet SFS 2024:105 infördes en ny paragraf 6a§ om att det vid myndigheten ska finnas en överdirektör. I det andra beslutet samma dag beslutades att det första beslutet ska upphöra att gälla mars 2029, SFS 2024:106.²

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska hur regeringen berett besluten kopplade till att inrätta den enligt media helt nya tjänsten som överdirektör vid SFV samt vilka överväganden man gjort kring myndighetens behov och i övrigt gällande rekryteringen. Tjänsten utlystes inte alls, vilket skiljer sig från det vanliga förfarandet. Exempelvis har tjänsten som överdirektör vid Sida samt Statens skolverk nyligen utlysts.

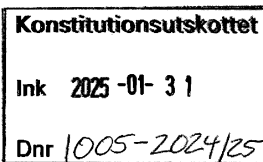
Som en jämförelse gick regeringen ut med ett pressmeddelande i juli 2024 om att man avser att inrätta en överdirektör vid SiS³. Något som så sent som den 31 januari 2025 fortfarande ej skett⁴. En fördel med ett utlysning förfaranden torde vara att flera intressenter kan anmäla intresse samt att den rekryterande parten får ett större urval av kvalificerade ansökningar. Det framstår som särskilt angeläget att utlysa en tjänst när den är nyinrättad och därmed helt okänd för allmänheten.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska regeringens och ansvarig minister Niklas Wykmans agerande kring inrättandet av en ny överdirektör vid SFV.

2025-01-31

Karin Rågsjö
Riksdagsledamot Vänsterpartiet

¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/02/ny-generaldirektor-for-statens-fastighetsverk/>

² <https://lagen.nu/2007:757#L2024:106>

³ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/07/regeringen-forstarker-statens-institutionsstyrelse-med-en-overdirektor/>

⁴ <https://www.sverigesradio.se/artikel/ministern-besokte-sis-hemmet-akuta-brister-togs-inte-upp>

Bilaga A2.4.2

Regeringskansliet

2025-03-06
SB2025/00180

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 36 – Regeringens inrättande av tjänsten som överdirektör vid Statens fastighetsverk

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. expeditions- och rättschefen
Johan Ndure, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

7 bilagor

2025-03-06

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 36 – Regeringens inrättande av tjänsten som överdirektör vid Statens fastighetsverk

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av de beslut regeringen fattade den 29 februari 2024 om utseende av överdirektör för SFV och ändring av förordningen med myndighetens instruktion, samt de handlingar som hör till dessa ärenden.

Regeringens beslut den 29 februari 2024 och de handlingar som hör till dessa ärenden bifogas, *se bilagorna 1-7.*

2. Utskottet önskar en redogörelse för den beredning som föregick beslutet om ändring i SFV:s instruktion.

Ändringarna i myndighetens instruktion bereddades i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet.

3. Av vilket skäl är bestämmelsen i instruktionen (6 a §) om att det vid SFV ska finnas en överdirektör tidsbegränsad till utgången av mars 2029?

Inom myndigheten pågår ett arbete som bl.a. omfattar att pröva och anpassa det befintliga fastighetsbeståndet samt genomföra vissa komplexa och omfattande renoveringar av ett antal kulturhistoriskt värdefulla fastigheter. I egenskap av förvaltare har myndigheten vidare en central roll i det kommande arbetet med att se över hyresmodellen för dessa fastigheter. Mot den bakgrunden gjordes bedömningen att myndighetens ledning under en period behövde förstärkas.

4. Utskottet önskar en redogörelse för hela rekryteringsförfarandet inklusive olika beredningsåtgärder vid tillsättningen av tjänsten som överdirektör vid SFV. Om avsteg gjordes från det ordinarie förfarandet vid rekrytering av överdirektörer, vilka var skälen för detta?

Vid rekrytering av överdirektörer tar regeringen ställning till vilket förfarande som ska tillämpas i varje enskilt fall.

Ett utkast till kravprofil togs fram inom Finansdepartementet och beredning av denna inleddes med den enhet i Regeringskansliet som ansvarar för frågor om statlig arbetsgivarpolitik, HR-direktören och Samordningskansliet i Statsrådsberedningen.

Med utgångspunkt från kraven i utkastet identifierades Irene Svenonius som en intressant kandidat i rekryteringen. Därför tog en tjänsteman i Regeringskansliet kontakt med henne. Hon uttryckte då intresse för anställningen. En första intervju med henne hölls därefter av tre tjänstemän i Regeringskansliet, varav en från kansliet för ledningsförsörjning till myndigheter.

Beredningen av kravprofilen avslutades utan några ändringar av det ursprungliga utkastet och bedömningen gjordes att Irene Svenonius var en lämplig kandidat. Därefter intervjuade en statssekreterare och en tjänsteman henne och referenser togs. Inför beslutet om anställning lämnade hon in en skriftlig intresseanmälan.

Frågan om anställning bereddes i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet.

Frågor om lön och andra anställningsvillkor ska enligt promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet beredas med den enhet i Regeringskansliet som ansvarar för frågor om statlig arbetsgivarpolitik. Eftersom den enheten inledningsvis ansvarade för det aktuella anställningsärendet, bereddes frågor om lön och andra anställningsvillkor i stället med Konsumentenheten.

Niklas Wykman var föredragande statsråd för anställningsärendet.

5. Vilken kommentar kan göras angående den uppgift som lämnades i Finansdepartementets pressmeddelande den 29 februari 2024 om att Irene Svenonius skulle tillträda sin tjänst som överdirektör den 4 mars 2024, mot bakgrund av att den aktuella bestämmelsen i myndighetens instruktion (6 a §) trädde i kraft den 1 april 2024.

Regeringens utnämningssmakt omfattar överdirektörer. Bestämmelsen i 6 a § i myndighetens instruktion innebär endast en upplysning om att det finns en överdirektör vid myndigheten.

6. Om det är en korrekt beskrivning att ärendena om utseende av överdirektör för SFV och ändring av myndighetens instruktion beslutades "utom listan", vilka var skälen till detta för respektive ärende?

Regeringskansliets slutliga bedömning i säkerhetsprövningen av Irene Svenonius blev klar strax innan regeringens beslut. För att kunna informera den berörda kretsen av personer innan besluten blev allmänt kända, beslutades ärendena "utom listan".

7. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer.

Regeringskansliet**Promemoria****Bilaga 1**

2024-01-12

Finansdepartementet

Avdelningen för offentlig förvaltning, Enheten för
statlig arbetsgivarpolitik
Eva Hoffmann Holm
076-807 87 13

Kravprofil för överdirektör vid Statens fastighetsverk**Statens fastighetsverks verksamhet**

Statens fastighetsverk (SFV) ansvarar för att förvalta en viss del av statens fasta egendom. På uppdrag av regeringen genomför myndigheten nybyggnation och ombyggnation samt förvärv och avyttring av fast egendom. I uppdraget ingår att bidra till ett hållbart byggande och en hållbar förvaltning. Fastigheterna ska förvaltas så att en god resurshushållning och en hög ekonomisk effektivitet uppnås¹.

Myndigheten ansvarar för att förvalta en viss del av statens fasta egendom, bl.a. fastigheter med kulturhistoriska värden som ingår i kulturarvet.

Myndighetens ledning och organisation

SFV leds av en styrelse med högst sju ledamöter. Generaldirektören är myndighetschef och överdirektören är myndighetschefens ställföreträdare. Myndighetschefen är ledamot i styrelsen. Övriga ledamöter, inklusive ordförande, utses av regeringen och är förordnade t.o.m. den 28 februari 2026:

- Gunnar Larsson, ordförande, f.d. generaldirektör
- Ann-Christin Nykvist, f.d. generaldirektör
- Fredrik Linder, stadsantikvarie
- Tove Friberg, divisionschef
- Olof Johansson, skogspolitisk chef
- Johan Bill, direktör

¹ Förordning (2007:757) med instruktion för Statens fastighetsverk

Personal och ekonomi

SFV har ca 526 personer anställda, varav 49 procent kvinnor och 51 procent män. Sjukfrånvaron uppgick vid utgången av 2022 till 3,6 procent, att jämföra med staten i sin helhet som var 4,1 procent. Huvudkontoret ligger i Stockholm där ledning samt stöd- och specialistfunktioner är placerade. Lokalkontor finns runt om i Sverige t.ex. i Östersund, Jokkmokk, Uppsala, Karlsborg, Göteborg och Lund.

Verksamheten finansieras främst genom hyresintäkter. Ett särskilt anslag finns för de s.k. bidragsfastigheterna. För 2023 uppgick resultatet före fastighetsförsäljningar till 575 mnkr, vilket motsvarade en avkastning på 15,1 procent på 30 procent av SFV:s genomsnittliga lån i Riksgäldskontoret. Anslaget för bidragsfastigheterna uppgick till 290 mnkr.

Internationella kontakter

Vissa internationella kontakter förekommer via förvaltningen utomlands, men främst är nordiska kontakter aktuella med liknande myndigheter.

Säkerhet

Inom det fastighetsbestånd som förvaltas finns många skyddsobjekt vilket medför att omfattande säkerhetsfrågor ska hanteras.

Aktuella frågor

En viktig fråga för myndigheten är att uppnå en god resurshushållning och en hög ekonomisk effektivitet i fastighetsförvaltningen.

SFV står inför flera stora projekt och investeringar, bl.a. den kommande renoveringen av operabyggnaden i Stockholm och fortsatt renovering av Regeringskansliets lokaler.

Under åren 2024 – 2026 har myndigheten tilldelats ökade anslagsmedel, vilket kommer att öka utvecklingsarbetet avseende bidragsfastigheterna, fastigheter som saknar förutsättningar för att långsiktigt ge ett ekonomiskt överskott.

En viktig utvecklingsfråga för myndigheten är arbetet med att prioritera och anpassa fastighetsbeståndet, både avseende innehavet av bidragsfastigheter och de fastigheter som ska tas upp på myndighetens avyttringsplan.

Krav på en överdirektör

Kunskap och erfarenheter

- Dokumenterat god chef och ledare.
- Erfarenhet från arbete på ledningsnivå i en större organisation.
- Erfarenhet av arbete i offentlig förvaltning.
- Goda kunskaper om offentlig förvaltning och dess beslutsprocesser samt förståelse för den politiska struktur som myndigheten verkar inom.
- Erfarenhet av arbete med intern styrning, kostnadskontroll och effektiv resursanvändning.
- Erfarenhet av arbete med stora och komplexa fastighetsprojekt.
- Akademisk examen eller motsvarande.

Förmågor

- Bistå generaldirektören i arbetet med att leda och utveckla Statens fastighetsverk.
- Tillsammans med generaldirektören driva och genomföra förändrings- och effektiviseringsarbete.
- Ha ett flexibelt och prestigelöst arbetssätt.
- Ha en god social kompetens och kommunikativ skicklighet.
- Bidra till att verksamheten bedrivs så effektivt och rationellt som möjligt inom givna finansiella och juridiska ramar.
- Företräda myndigheten och kommunicera myndighetens uppgifter med ett professionellt förhållningssätt till uppdragsgivare, media och andra intressenter såväl internt och externt, som nationellt och internationellt.
- Etablera och utveckla goda samarbetsformer och ha ett förtroendeskapande förhållningssätt till medarbetare samt i kontakt med andra myndigheter, uppdragsgivare och aktörer.
- Utveckla och leda verksamheten inom ramen för en god förvaltningskultur.

Meriterande

- God kunskap om Statens fastighetsverks verksamhet.
- Erfarenheter av utvecklings- och förändringsarbete, gärna med inslag av fastighetsfrågor och it-frågor.
- Erfarenhet av offentligfinansiella frågor.

- Goda kunskaper om och intresse för kulturarv och kultursektorns verksamhet.

Övrigt

Anställningen är placerad i säkerhetsklass. Det innebär att endast den som är svensk medborgare kan utnämnas till överdirektör. Säkerhetsprövning med registerkontroll kommer därför att genomföras före beslut om anställning.

Bilaga 2

Irene Lundquist Svenonius
Askrikevägen 4
183 51 Täby

Täby 2024-02-28

Till
Regeringskansliet

Intresseanmälan

Hämed anmäler jag mitt intresse för tjänsten som överdirektör vid Statens Fastighetsverk. Jag bifogar Curriculum Vitae, som visar på min mångåriga erfarenhet som chef i offentlig sektor, inklusive i verksamhet med omfattande ägande av olika slags fastigheter.

Med vänlig hälsning

Irene Lundquist Svenonius

Irene Lundquist Svenonius
Askrikevägen 4
183 51 TÄBY
Tel: [REDACTED]
[REDACTED]

CURRICULUM VITAE
Januari 2024

Curriculum Vitae Irene Svenonius

ARBETSLIV

- 202210 - Regionråd och 2:e vice ordförande regionstyrelsen
- 2018 - Personvald ledamot i regionfullmäktige i Stockholm
- 2017-2022 Finansregionråd & ordförande landstingsstyrelsen/Regionstyrelsen i Stockholm
- 2014-2016 Egen företagare inom strategisk rådgivning om styrning, ledning och effektiv organisation samt inom fastighetsutveckling mm
- 2006-2014 Stadsdirektör i Stockholms stad tillika VD Stockholms Stadshus AB (Bl a stadens förhandlare i Stockholmsförhandlingen om utbyggd tunnelbana.)
- 2003-2006 Förvaltningschef vid Utrednings- och statistikkontoret, Stockholms stad
- 2000-2002 Finanspolitisk direktör, chef finansavdelningen, stadsledningskontoret, Stockholms stad
- 1998-2000 Kanslichef vid finansroteln, Stockholms stad
- 1995-1998 Kanslichef moderaterna, Stockholms stad
- 1994-1995 Bitr borgarrådssekreterare, moderaterna, Stockholms stad
- 1991-1994 Bitr borgarrådssekreterare, finansroteln, Stockholms stad
- 1986-1991 Diverse vikariat och inbopp som reporter vid Barometern och Smålandsposten samt tidningsbud och kanslist på Barometern.

STYRELSEUPPDRAAG MM

- 2023 - Ledamot, Vårdansvarskommittén

CURRICULUM VITAE

2019 -	Ledamot, moderaternas partistyrelse
2018 –2023	Ordförande i Stiftelsen Flemingsberg Science
2017 -	Styrelseledamot, Sveriges Kommuner och Regioner
2017-2019	Ledamot av regeringens Arlandaråd
2014-2016	Styrelseledamot Arlandabanan Infrastructure AB
2015-2016	Styrelseordförande Folkvandvården i Stockholms län AB
2015-2019	Styrelseledamot i Dagens Samhälle AB
2013-2017	Styrelseledamot Stockholms Universitet
2007-2015	Styrelseordförande Stockholm Care AB
2003-2007	Vice ordförande Stockholm Care AB
2006 -	Ledamot kommunfullmäktige Täby

UTBILDNING

2022	Solbackakursen, Försvarshögskolan
2008	Det storartade ledarskapet, Ledarstudion
2002-2003	Planering av storstäder, 5-p kurs KTH & SKL
2000	IPF Ledarskapsutbildning
1992	Civilekonom med inriktning företags- och nationalekonomi, Växjö Högskola
1989-90	Studier i bl a företags- och nationalekonomi, University of Minnesota Duluth
1983-1986	Samhällsvetenskaplig linje vid Södertörnskolans, Oskarshamn

Irene Svenonius är född 29 december 1967 på Vällö, Mönsterås, och bor i Stockholms län sedan 1991. Hon är gift och har två barn på 12 respektive 17 år.

Regeringen**Regeringsbeslut****II 6**2024-02-29
Fi2024/00555**Bilaga 3****Finansdepartementet**

Irene Lundquist Svenonius

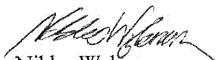
Anställning som överdirektör vid Statens fastighetsverk

Regeringen anställer Irene Lundquist Svenonius vid Statens fastighetsverk fr.o.m. den 4 mars 2024 tills vidare.

Irene Lundquist Svenonius ska fr.o.m. den 4 mars 2024 tills vidare, dock längst t.o.m. den 31 mars 2029, vara överdirektör vid Statens fastighetsverk.

Lönen ska tills vidare vara 110 000 kronor per månad.

På regeringens vägnar

Niklas Wykman

Ulrika Sjöholm

Kopia till

Finansdepartementet/KO

Finansdepartementet/ESA

Regeringskansliets förvaltningsavdelning/KLF

HR-direktören

Arbetsgivarverket

Statens fastighetsverk

Statens tjänstepensionsverk

Regeringen

Protokoll
vid regeringssammanträde
2024-02-29
Fi2024/00577

II 4
1 bilaga

Bilaga 4

Finansdepartementet

Förordning om ändring i förordningen (2007:757) med instruktion för Statens fastighetsverk

Regeringen beslutar förordning om ändring i förordningen (2007:757) med
instruktion för Statens fastighetsverk med den lydelse som framgår av
bilagan.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgratan 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

Bilaga 5**Svensk författningssamling**

**Förordning
om ändring i förordningen (2007:757) med instruktion
för Statens fastighetsverk****SFS 2024:105**Publicerad
den 5 mars 2024

Utfärdad den 29 februari 2024

Regeringen föreskriver att det i förordningen (2007:757) med instruktion för Statens fastighetsverk ska införas en ny paragraf, 6 a §, av följande lydelse.

6 a § Vid myndigheten ska det finnas en överdirektör.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2024.

På regeringens vägnar

NIKLAS WYKMAN

Andreas Hamrén
(Finansdepartementet)

Regeringen

Protokoll
vid regeringssammanträde
2024-02-29
Fi2024/00578

II 5
1 bilaga

Bilaga 6

Finansdepartementet

**Förordning om ändring i förordningen (2007:757) med
instruktion för Statens fastighetsverk**

Regeringen beslutar förordning om ändring i förordningen (2007:757) med
instruktion för Statens fastighetsverk med den lydelse som framgår av
bilagan.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgränd 24
E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

Bilaga 7

Svensk författningssamling

**Förordning
om ändring i förordningen (2007:757) med instruktion
för Statens fastighetsverk****SFS 2024:106**Publicerad
den 5 mars 2024

Utfärdad den 29 februari 2024

Regeringen föreskriver att 6 a § förordningen (2007:757) med instruktion för Statens fastighetsverk¹ ska upphöra att gälla vid utgången av mars 2029.

På regeringens vägnar

NIKLAS WYKMAN

Andreas Hamrén
(Finansdepartementet)

¹ Senaste lydelse av 6 a § 2024:105.

Bilaga A2.4.3

Regeringskansliet

2025-04-08
SB2025/00180

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 36 – Regeringens inrättande av tjänsten som överdirektör vid Statens fastighetsverk

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. expeditions- och rättschefen
Johan Ndure, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-04-08

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 36 – Regeringens inrättande av tjänsten som överdirektör vid Statens fastighetsverk

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Föregicks de beslut regeringen fattade den 29 februari 2024 om utseende av överdirektör för SFV och ändring av förordningen med myndighetens instruktion av några kontakter med myndighetens styrelse eller någon annan del av myndigheten? Om nej, vad var skälen till detta? Om ja, vad var myndighetens respons?

Drygt en månad innan besluten fattades informerade Niklas Wykmans statssekreterare Statens fastighetsverks styrelseordförande om att regeringen övervägde att inrätta en överdirektör vid myndigheten. Styrelseordföranden uttryckte sig då positivt till detta. I nära anslutning till att besluten fattades informerades styrelseordföranden även om att Irene Svenonius skulle tillträda anställningen som överdirektör.

2. I svarspromemorian som överlämnades den 6 mars anges att det inom SFV pågår ett arbete som bl.a. omfattar att pröva och anpassa det befintliga fastighetsbeståndet, genomföra vissa komplexa och omfattande renoveringar samt se över hyresmodellen för dessa fastigheter, och att regeringen därför bedömde att myndighetens ledning behövde förstärkas under en period. Mot bakgrund av att myndighetens löpande arbete omfattar förvaltning, ombyggnation, förvärv och avyttring av fastigheter, vilka särskilda omständigheter gjorde att en förstärkning behövdes i detta skede och hur gjordes bedömningen att förstärkningen borde begränsas till en period om fem år?

Myndigheten kommer under de närmaste åren att genomföra flera särskilt komplexa och omfattande projekt. Som framgår av tidigare svar i ärendet handlar det bl.a. om renoveringen av operabyggnaden i Stockholm och uppdrag kopplade till översynen av hyresmodellen för huvudbyggnaderna för Operan, Dramaten, Nationalmuseum, Naturhistoriska riksmuseet och Historiska museet.

Regeringen eftersträvar också en högre effektivitet och fokus på myndighetens kärnverksamhet. Därför gav regeringen den 29 februari 2024 myndigheten ett uppdrag att fortsätta utveckla och effektivisera arbetet med att avyttra fastigheter i avyttringsplanen (Fi2024/00568). Därutöver förstärktes myndighetens anslag 2024 och 2025, samt beräknas förstärkas 2026, för att genomföra åtgärder på s.k. bidragsfastigheter.

Mot denna bakgrund bedömdes att det fanns ett behov av att förstärka myndighetens ledning och att detta lämpligen kunde ske genom att inrätta en överdirektör. Med hänsyn till karaktären på de projekt som myndigheten ska genomföra och behovet av att efter viss tid utvärdera förändringarna i myndighetens ledning, bedömdes den aktuella tidsperioden som lämplig.

3. Av svarspromemorian som överlämnades den 6 mars framgår att Irene Svenonius identifierades som en intressant kandidat i den aktuella rekryteringen. Vem identifierade Irene Svenonius som en intressant kandidat och var hon den enda kandidat som identifierades?

I ett tidigt skede av rekryteringsprocessen identifierades en annan kandidat som intressant. Den kandidaten hade sökt och intervjuats för anställningen som generaldirektör för myndigheten. Det kan noteras att det som huvudregel råder sekretess för uppgift om bl.a. personers namn i ärenden om anställning som generaldirektör.

Regeringskansliet hade kontakt med kandidaten vid flera tillfällen. Både en tjänsteman från kansliet för ledningsförsörjning till myndigheter och Niklas Wykmans statssekreterare hade kontakt med kandidaten. Kontakterna avslutades eftersom kandidaten inte var intresserad av en anställning som överdirektör. I de diskussioner mellan Niklas Wykman och hans statssekreterare som följde på detta besked, identifierades Irene Svenonius som en intressant kandidat.

Bilaga A2.5.1

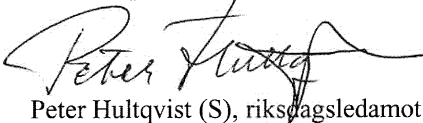
Granskning av processen kring statsministerns tillsättning av Henrik Landerholm som nationell säkerhetsrådgivare

Efter flera allvarliga incidenter, bland annat hanteringen av säkerhetsklassade dokument, tvingades Henrik Landerholm att avgå från rollen som nationell säkerhetsrådgivare.

Konstitutionsutskottet granskade våren 2023 tillsättningen av Landerholm utifrån en anmälan som fokuserade på dennes nära relation till statsministern och frågan om eventuellt jäv.

Mot bakgrund av det som framkommit gällande Landerholms agerande väcks frågor om andra delar av processen i tillsättningen av tjänsten som nationell säkerhetsrådgivare. Enligt statsministerns egna uppgifter begärdes inget CV och tjänsten utlystes aldrig. Agerandet försvarades med att tjänsten behövde tillsättas mycket skyndsamt. Statsministern uppgav dessutom att han diskuterat funktionen som nationell säkerhetsrådgivare med Landerholm innan regeringen tillträdde. Sammantaget ger det en bild av att det inte är Regeringskansliet som rekryterat, utan Ulf Kristersson personligen och att den skyndsamma hanteringen kan ha medfört att viktiga delar i en normalfungerande rekryteringsprocess kan ha missats.

Vilka underlag hade statsministern inför tillsättningen? Genomfördes en säkerhetsprövning? Vilka referenser hämtades in under processen?

Peter Hultqvist (S), riksdagsledamot

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 31

Dnr 1009-2024/25

Bilaga A2.5.2

Regeringskansliet**Statsrådsberedningen**
Rättschefen2025-03-04
SB2025/00173Konstitutionsutskottet
Riksdagen**Konstitutionsutskottet**

Ink 2025 -03- 04

Dnr 1009-2024/25

Konstitutionsutskottets granskningsärende 40 – Processen kring regeringens anställning av en nationell säkerhetsrådgivare

Härmed överlämnas två promemorior från Statsrådsberedningen. Observera att en av promemoriorna har sekretessmarkering.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättssakkunnige Jens Andersson, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Statsrådsberedningen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 40 – Processen kring regeringens anställning av en nationell säkerhetsrådgivare

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 1–4 och 6–7 i rubricerat ärende.

1. Vilka externa och interna beredningsåtgärder brukar vidtas i samband med anställningen av chefstjänstemän inom Regeringskansliet? Avvek den externa respektive interna beredningen i det nu aktuella ärendet om anställning av en nationell säkerhetsrådgivare från hur det brukar gå till och i så fall på vilka sätt?

Vid rekrytering av andra chefstjänstemän än statssekreterare tas vanligtvis en kravprofil fram och anställningen utannonseras. Ett urval bland de sökande görs med utgångspunkt från kravprofilen. Lämpliga kandidater intervjuas, referenser inhämtas och en säkerhetsprövning genomförs. Det förekommer även att det inhämtas en så kallad second opinion från ett externt rekryteringsstöd. När det gäller statssekreterare tas inte någon kravprofil fram och det sker inte heller någon utannonsering.

Anställningsärenden gemensambereads i Regeringskansliet i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet. Frågor om anställning som expeditionschef och rättschef i Regeringskansliet bereds med rättschefen i Statsrådsberedningen och expeditionschefen i Justitiedepartementet. Frågor om lön och andra anställningsvillkor för en chefstjänsteman i Regeringskansliet bereds med den enhet i Regeringskansliet som ansvarar för frågor om statlig arbetsgivarpolitik.

När det gäller rekryteringen i det aktuella ärendet gjordes bedömningen att omvärldsläget och inrättandet av ett nationellt säkerhetsråd innebar att det

var angeläget att få en nationell säkerhetsrådgivare på plats. Det togs inte fram någon formaliserad kravprofil. Vid rekryteringstillfället fanns dock ingen tvekan om att den nationella säkerhetsrådgivaren borde ha bred erfarenhet av frågor om utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik, erfarenhet från relevanta myndigheter och utrikesförvaltningen samt ett brett kontaktnät inom aktuella områden. Anställningen utannonserades inte, vilket inte heller är ett krav när det är regeringen som beslutar om anställning. Intervju hölls och det genomfördes en säkerhetsprövning. Frågor om lön och andra anställningsvillkor gemensambereddes på det sätt som anges ovan.

2. Utskottet önskar en redogörelse för vilka handlingar som finns i akten i det aktuella ärendet om anställning av en nationell säkerhetsrådgivare och för eventuella andra handlingar som låg till grund för regeringsbeslutet.

I akten för det aktuella ärendet finns regeringens beslut om anställning. Vidare finns det handlingar kopplade till fråga 5 och 6.

Dessutom finns handlingar som har samband med regeringens beslut den 3 november 2022 att genom en ändring av förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet inrätta funktionen nationell säkerhetsrådgivare.

3. Inhämtades några referenser i det aktuella anställningsärendet? Om ja, varifrån?

Nej, någon särskild referenstagning skedde inte i det aktuella anställningsärendet.

4. Användes något externt rekryteringsstöd i det aktuella anställningsärendet?

Nej, något externt rekryteringsstöd användes inte i det aktuella anställningsärendet.

6. Genomfördes en säkerhetsprövning av Henrik Landerholm innan han påbörjade sin anställning i Regeringskansliet? Om inte, gjordes en säkerhetsprövning av honom senare? I så fall, vad var anledningen till att den gjordes senare? Om ingen säkerhetsprövning gjordes, vad var i så fall skälet för detta?

Ja, en säkerhetsprövning genomfördes före regeringens beslut att anställa Henrik Landerholm som nationell säkerhetsrådgivare.

7. Vilka övriga kommentarer eller upplysningar ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer eller upplysningar.

Regeringskansliet

Promemoria

2025-03-04

Statsrådsberedningen

1009-2024/25.

SEKRETESS

Enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

SÄKERHETSSKYDDSKLASSIFICERAD

2025-03-04

KONSTITUTIONSUTSKOTTET

SVERIGES RIKSDAG

BEGRÄNSAT HEMLIG

SEKRETESS

Enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

SÄKERHETSSKYDDSKLASSIFICERAD

2025-03-04

REGERINGSKANSLIET

BEGRÄNSAT HEMLIG

Konstitutionsutskottets granskningsärende 40 – Processen kring regeringens anställning av en nationell säkerhetsrådgivare

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets fråga 5 i rubricerat ärende.

5. I vilken säkerhetsklass är befattningen som nationell säkerhetsrådgivare placerad?

Befattningen nationell säkerhetsrådgivare är enligt beslut inplacerad i säkerhetsklass

Bilaga A2.6.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2022 -04- 05

Dnr 1747-2021/22

SVERIGES
RIKSDAG

2022-04-05

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Informationsklass: Publik

Granskning av statsrådet Karl-Petter Thorwaldsson

Begäran om granskning: näringsministerns agerande och regeringens handläggning av gruvärendet Kallak

Den 22 mars 2022 fattade regeringen beslut om att bevilja Jokkmokk Iron Mines AB:s ansökan om bearbetningskoncession för en gruva i Gállok (Kallak)¹. Beslutet har omgärdats av kraftfull kritik från bland andra samiska företrädare, miljöorganisationer, människorättsorganisationer och FN-organ och experter.

Miljöpartiet har tidigare begärt att konstitutionsutskottet ska granska näringsminister Karl-Petter Thorwaldssons uttalanden avseende Kallak-ärendet, särskilt med avseende på förenlighet med regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet². Detta efter att statsrådet gjort ett uttalande i media om att Socialdemokraterna älskar gruvor³ och i ett annat uttalande klargjort att han inte kan vara opartisk i beslutet om gruvan i Gállok och hävdade att opartiskhet är en dröm⁴.

Det har emellertid visat sig att det finns ytterligare oklarheter kring hanteringen av ärendet. Den 27 mars 2022 avslöjade Dagens Nyheter att det finns uppgifter om påstått jäv, mutor och partiskhet⁵. Av uppgifterna till DN framgår bland annat att en av de tjänstepersoner som deltog i Sveriges geologiska undersöknings (SGU) beslut, där det fastslogs att järnmalm som hittats i berggrunden i Gállok är av riksintresse, nu arbetar på näringsdepartementet. Där har tjänstepersonen varit regeringskansliets ansvariga handläggare i ärendet.

¹ Regeringsbeslut 2022-03-22 <https://www.regeringen.se/artiklar/2022/03/information-gallande-beslutet-om-kallak/>

² KU-anmälan 2021/22:34, dnr 1172-2021/22, av Amanda Palmstierna (MP), 2022-01-28.

³ Svenska Dagbladet 2021-11-30 https://www.svd.se/bors/news_detail.php?newsid=0586a4d2-1b7d-5d55-9feb-3ba9070d69af

⁴ Sveriges Radio 2022-01-20 <https://sverigesradio.se/artikel/naringsministern-partisk-infor-gruvbeslut>

⁵ Dagens Nyheter 2022-03-27 <https://www.dn.se/sverige/misstankt-jav-bjudresa-och-partiska-tjansteman-dn-granskar-spelet-bakom-gruvbeslutet-i-kallak/>

Uppgifterna i DN gör gällande att handläggaren kan ha varit jävig. Detta eftersom hen påstås ha medverkat i ett beslut med stor bäring på processen hos SGU och därefter deltagit vid handläggningen av ärendet om bearbetningskoncession på näringsdepartementet. Eftersom det är möjligt att hen redan kan ha tagit ställning i den fråga som senare prövades av regeringen, kan det röra sig om tvåinstansjäv. Det som påstås ha inträffat kan dessutom innebära att hens opartiskhet i ärendet kan ifrågasättas.

Av uppgifterna framgår vidare att en tjänsteperson på Sveriges geologiska undersökning bjudits på en resa till Alperna av ett konsortium där gruvbolaget Beowulf Mining ingår. Även här framkommer frågetecken kring tjänstepersonens opartiskhet och dessutom uppgifter om eventuella mutor.

Det har dessutom tidigare framkommit uppgifter om att ett länsråd inte fick fortsätta sitt uppdrag på grund av sitt arbete med Kallak-ärendet⁶. Om det stämmer kan det innebära ett ingrepp i de principer som ska styra regeringens arbete, inklusive myndigheternas självständighet från regeringen.

Enligt 1 kap. 9 § regeringsformen (RF) ska domstolar och förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör uppgifter inom den offentliga förvaltningen i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet. Myndigheter är tillförsäkrade självständighet mot regeringen i ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild eller mot kommun, eller som rör tillämpning av lag (12 kap. 2 § RF). Av 16 § förvaltningslagen framgår bl.a. att den som för en myndighets räkning tar del i handläggningen på ett sätt som kan påverka myndighetens beslut i ärendet är jävig om han eller hon har medverkat i den slutliga handläggningen av ett ärende hos en annan myndighet och till följd av detta redan har tagit ställning till frågor som myndigheten ska pröva i egenskap av överordnad instans.

Det aktuella ärendet har handlagts under lång tid i en omfattande och komplicerad process. Mot bakgrund av de uppgifter som har framkommit bör konstitutionsutskottet granska regeringens handläggning av ärendet och näringsministerns hantering av detsamma. Granskningen bör särskilt fästa vikt vid hur regeringen har iakttagit regeringsformens krav på saklighet, opartiskhet och myndigheters självständighet. Hänsyn behöver också tas till förvaltningslagens bestämmelser om jäv. Regeringens agerande bör också betraktas i ljuset av de uttalanden som näringsministern tidigare gjort avseende ärendet och som redan är föremål för utskottets granskning. Granskningen bör inte begränsas till dessa delar, utan samtliga delar i ärendets

⁶ Sveriges Television 23 januari 2022 <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/norrboten/infekterad-strid-kring-lansstyrelsen-i-norrboten-om-gruvor-lansrad-far-ga>

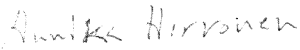
SVERIGES
RIKSDAG

handläggning behöver granskas utifrån nu kända uppgifter om oegentligheter, och eventuella tillkommande uppgifter.

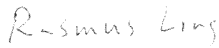
Stockholm den 5 april 2022

Amanda Palmstierna
Riksdagsledamot (MP)

Annika Hirvonen
Riksdagsledamot (MP)

Rasmus Ling
Riksdagsledamot (MP)

Bilaga A2.6.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00041

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 1 – Hantering av fråga om fortsatt förordnande som länsråd vid Länsstyrelsen i Norrbottens län

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och rättschefen Johan Ndure.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-02-06

Finansdepartementet

Granskningsärende 1 – Hantering av fråga om fortsatt förordnande som länsråd vid Länsstyrelsen i Norrbottens län

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Anställning som länsråd beslutas av regeringen efter anmälan av landshövdingen (24 § förordningen med länsstyrelseinstruktion).

a. Inkom någon anmälan från landshövdingen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län om förlängt förordnande för det dåvarande länsrådet?

Nej, det inkom ingen sådan anmälan.

b. Om så var fallet önskar utskottet en redogörelse för innehållet i anmälan. Om så inte var fallet önskar utskottet en redogörelse för skälen därför.

Regeringskansliet saknar uppgift om skälen därför.

2. Togs frågan om förlängt förordnande för det dåvarande länsrådet upp i samtal mellan det ansvariga statsrådet eller Regeringskansliet och Länsstyrelsen i Norrbottens län?

Ja, i slutet av våren 2021 framförde Finansdepartementet att länsråd och länsöverdirektörer i normalfallet inte har fler än två anställningsperioder och att regeringen därför såg behov av att rekrytera ett nytt länsråd (det aktuella länsrådet anställdes våren 2009).

3. När och på vilket sätt blev landshövdingen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län informerad om att det dåvarande länsrådets förordnande inte skulle förlängas?

I oktober 2021 informerades landshövdingen vid Länsstyrelsen i Norrbottens län muntligt om att regeringen inte avsåg att förlänga länsrådets anställning.

4. Vilken var landshövdingens inställning till att länsrådets förordnande inte skulle förlängas och vilken betydelse tillmättes landshövdingens uppfattning i denna del?

Landshövdingen förordade en förlängd anställning. Landshövdingens uppfattning i frågan var en del av beslutsunderlaget. Beslutet om nytt länsråd fattades efter en bedömning av samtliga omständigheter i ärendet.

5. Vilka kommentarer i övrigt finns till uppgifterna i anmälan och denna promemoria?

Uppgifterna i anmälan och promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A2.7.1

SVERIGES
RIKSDAG

2024-06-25

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -06- 26

Dnr 2048-2023/24

Till konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av utnämningen av ryske medborgaren Feodor Voitolovsky till SIPRI:s styrelse

Undertecknad vill be konstitutionsutskottet granska hur det gick till när regeringen, med statsrådet Anna Hallberg (S) som föredragande, utsåg den ryske medborgaren Feodor Voitolovsky till fredsforskningsinstitutet SIPRI:s styrelse. Det har framkommit i en granskning i Expressen att Voitolovsky har tydliga kopplingar till Ryska federationens underrättelsemyndigheter. Eftersom Ryssland bedriver påverkansarbete mot Sverige och utnämningsmakten ligger hos regeringen är det av vikt att ärendet granskas av konstitutionsutskottet.

Vad är känt i ärendet?

Tidigt i maj i år rapporterade Expressen att regeringen i april 2021 utsåg Feodor Voitolovsky till styrelsen för SIPRI. Föredragande statsråd var utrikeshandelsminister Anna Hallberg (S). Tidningen kunde berätta att nomineringen förbereddes av SIPRI:s dåvarande styrelseordförande Jan Eliasson, f.d. utrikesminister m.m.

SIPRI, Stockholm international Peace Research Institute, är en stiftelse grundad av och finansierad av svenska staten. Syftet är att bedriva fredsforskning med ett brett internationellt perspektiv. Forskningen sker oberoende av svenska eller andra länders myndigheter. Nya styrelseledamöter nomineras av SIPRI:s styrelse, men såväl ordförande som styrelseledamöter tillsätts av regeringen. Mandatperioden är fem år.

Om Feodor Voitolovsky är känt att han är rysk medborgare och forskare vid ryska Institute of World Economy and International Relations, IMEMO. Forskningsinstitutet är en statlig organisation som kom till 1956, dvs. under Sovjettiden. Organisationen beskriver sig själv som ett framstående forskningsinstitut inom ekonomi och politik.

Voitolovsky är förutom forskare vid institutet även medlem i styrelsen för institutet. Därtill är han andra uppdrag såsom medlem i ryska presidentens vetenskapliga råd. Utöver detta är det även känt att han har arbetat för ryska presidentens nationella säkerhetsråd.

Ryska presidentens säkerhetsråd är ett rådgivande organ som består av Ryska federationens ledande personer inom regeringen, försvarsmakten och underrättelsetjänsten. Exempel på medlemmar i rådet är förutom ryska

Stefan Olsson

Riksdagsledamot • Utrikesutskottet • Sveriges riksdag

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

presidenten själv: premiärministern, utrikesministern, försvarsministern, cheferna för underrättelsemyndigheterna med flera.

Enligt Expressens rapportering ”pausades” Voitolovskys styrelseuppdrag hösten 2023 men han ska även sedermera ha av sagt sig sin styrelsepost.

Är Voitolovsky en seriös forskare?

Expressen har i sina reportage hävdade att Voitolovsky varit delaktig i en rysk statlig påverkansoperation. Vad vet vi om hans vetenskapliga gärning?

Av presentationen på IMEMO:s hemsida framgår att Voitolovsky är statsvetare med intresse för internationella frågor. Publikationslistan visar emellertid att hans artiklar i huvudsak är publicerade i ryska tidskrifter utan internationell erkänd vetenskaplig status. Vissa samarbeten med tanke medjor utanför Ryssland har förekommit, exempelvis Atlantic Council.

En sökning i vetenskapliga databaser med hjälp av Riksdagsbiblioteket visar att han inte har några publikationer i framstående statsvetenskapliga tidskrifter och inte heller några monografier utgivna på förlag i internationella sammanhang.

Sammantaget gör jag därför själv bedömningen, utifrån egen kompetens om statsvetenskaplig forskning, att han inte kan anses vara en etablerad forskare inom området.

När det gäller samhällsvetenskaplig forskning i Ryssland så är den också starkt kringskuren på grund av ryska statens repressiva inställning till fri debatt. Det är i praktiken omöjligt att vara statsvetenskaplig forskare i ett samhälle där personer riskerar att fängslas om de publicerar forskningsresultat som är kritiska mot regeringen.

IMEMO är inte heller ett fristående forskningsinstitut utan en del av ryska staten. Det är inte troligt att anställda inom denna organisation arbetar under villkor som är vetenskapligt acceptabla. Sannolikt har ryska staten ett annat syfte med institutet än att bedriva seriös statsvetenskaplig forskning.

Ryska påverkansoperationer

Stämmer då Expressens påståenden att Voitolovskys egentliga engagemang handlar om att han är en del i en rysk påverkansoperation? Expressen menar att han varit inblandad i en operation som skulle ha gått under namnet ”Den baltiska plattformen” och som skulle ha haft som syfte att infiltrera forskningsmiljöer med intresse för Östersjön.

Det är svårt att utifrån Expressens reportage fastslå att Voitolovsky skulle ha haft en aktiv del i detta. Tidningen har i sina artiklar inte presenterat tydliga bevis.

Istället bör frågan betraktas utifrån ett mer allmänt perspektiv. Kan det finnas anledning att tro att Voitolovsky kan ha haft ett annat syfte att delta i SIPRI:s verksamhet än att bidra till institutets forskning?

Här vill undertecknad hänvisa till de förhållanden som vid det här laget är allmänt kända om hur ryska staten agerar. Ryssland har sedan den första invasionen av Ukraina 2014 bedrivit omfattande påverkanskampanjer gentemot de flesta västländer. Metoderna skiftar från spridande av desinformation i sociala medier till försök att påverka demokratiska val genom att läcka hemlig information. Underrättelsemyndigheter och Rysslandsexperter varnar för att alla kontakter med officiella ryska företrädare kan ha andra syften än vad som sägs. Det kan således inte uteslutas att Voitolovsky i egenskap av statsanställd och inga egentliga forskningsmeriter skulle kunna vara en person utsänd med någon form av uppdrag för rysk underrättelsetjänst. Inga säkra slutsatser kan dras, men möjligheten finns.

Att SIPRI skulle kunna vara en måltavla för en påverkansoperation är inte heller att överraskas över. SIPRI har ett gott renommé i världen. Institutet har några av världens främsta databaser över vapenhandel och länders militära utgifter. Att kunna påverka verksamhetens inriktning skulle vara mycket gynnsamt för den ryska staten.

Är utnämningen av Voitolovsky ett ärende för KU att granska?

Beslutet att utse Feodor Voitolovsky till styrelsen för SIPRI fattades av regeringen 15 april 2021. Ärendet faller därför inom ramen för vad som kan sägas vara statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendena handläggning i enlighet med regeringsformen 13 kap. 1 §.

Enligt regeringens dokumentation var utrikeshandelsminister Anna Hallberg (S) föredragande statsråd inför beslutet.

Stockholm den 25 juni 2024

Stefan Olsson (M)

Bilaga A2.7.2

Regeringskansliet

2025-01-14
SB2024/01062

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens beslut att tillsätta en ledamot i styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri)

Härmed överlämnas en promemoria med bilaga från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Helena Swenzén.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

1 bilaga

2025-01-14

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens beslut att tillsätta en ledamot i styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri)

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av regeringsbeslutet den 15 april 2021 om att utse Feodor Voitolovsky till ledamot i styrelsen för Sipri.

Regeringsbeslutet den 15 april 2021 bifogas (se bilaga).

2. Vilken beredning föregick beslutet den 15 april 2021 om att utse Feodor Voitolovsky till ledamot i styrelsen för Sipri. Inhämtades referenser eller andra upplysningar om honom? I sådant fall, varifrån inhämtades dessa och vad innebar dessa? Om inte, vilka överväganden gjordes för att inte inhämta referenser eller andra upplysningar?

Som framgår av regeringsbeslutet förordnas styrelseledamöter enligt SIPRI:s stadgar efter förslag av SIPRI:s styrelse, forskarkollegiet och de lokala arbetstagarorganisationerna.

Upplysningar avseende de föreslagna styrelseledamöterna inhämtades från SIPRI. Regeringsbeslutet föregicks av beredning med berörda i Regeringskansliet.

3. Hur förhöll sig beredningen till vad som anfördes av Statsrådsberedningen i utskottets granskning hösten 2008 om hur beredningen går till vid utseende av ledamöter till styrelser (bet 2008/09:KU10 s. 197)?

SIPRI är en oberoende stiftelse vars styrelsemedlemmar nomineras av intressenter i stiftelsen. Som framgår av svaret på fråga 2 inhämtades upplysningar från SIPRI. Upplysningarna som inhämtades från SIPRI registrerades i Regeringskansliets diarium.

4. Vilka ytterligare kommentarer eller upplysningar ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer eller upplysningar.

Regeringen

Regeringsbeslut

I:1

2021-04-15
UD2021/00101

Utrikesdepartementet

Stockholms internationella
fredsforskningsinstitut (SIPRI)
Signalistgatan 9
169 72 Solna

Förordnande i styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Ärendet

Enligt paragraf 3 i stadgarna för stiftelsen Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) ska regeringen förordna ledamöter till SIPRI:s styrelse, efter förslag av styrelsen, forskarkollegiet och de lokala arbetstagarorganisationerna. Dessa har enhälligt nominerat Chan Heng Chee och Feodor Voytlovsky som nya ledamöter i styrelsen. Vidare har man enhälligt nominerat Radha Kumar som styrelseledamot för en andra mandatperiod.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 76
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 39 Stockholm
Besöksadress: Tegelbacken 2
E-post: ud.registrator@regeringskansliet.se

COLL/S.S

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att förordna Chan Heng Chee, Feodor Voytlovsky och Radha Kumar som ledamöter i styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) från och med den 15 april 2021 till och med den 14 april 2026.

På regeringens vägnar

Anna Hallberg

Michael Perez

Kopia till

UD-FMR

UD-PLAN

UD-RS

UD-FN

UD-ES

Fö-SI

SIPRI

Chan Heng Chee

Feodor Voytlovsky

Radha Kumar

Bilaga A2.7.3

Regeringskansliet

2025-02-20
SB2024/01062

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens beslut att tillsätta en ledamot i styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri)

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Helena Swenzén.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-02-20

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 14 – Regeringens beslut att tillsätta en ledamot i styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri)

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande fråga i rubricerat ärende.

Övervägdes i ärendet om att förordna styrelseledamöter i Sipri att inhämta ytterligare kandidater?

Nej, något sådant övervägande gjordes inte. Regeringen förordnar i enlighet med SIPRI:s stadgar styrelseledamöter efter förslag av SIPRI:s styrelse, forskarkollegiet och de lokala arbetstagarorganisationerna. Den aktuella ledamoten föreslogs enhälligt och det kom varken av informationen som förmedlades av SIPRI eller vid den interna beredningen inom Regeringskansliet fram något som gjorde att det fanns skäl att ifrågasätta nomineringen.

Bilaga A2.8.1

Granskning av regeringens förordnande av styrelseledamöter till Institutet för mänskliga rättigheters styrelse

Institutet för mänskliga rättigheter inrättades 2022 och är en oberoende myndighet som har i uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Ett av skälen till inrättandet av myndigheten var att uppfylla kraven i de internationellt erkända Parisprinciperna om nationella institutioner för mänskliga rättigheter. Särskilt betonas att en nationell institution för mänskliga rättigheter ska ha en stark ställning i genomförandet av sitt uppdrag genom att garanteras ett oberoende, framför allt från regeringen. Hösten 2024 meddelades att Institutet för mänskliga rättigheter erhållit A-status och bedöms leva upp till Parisprinciperna och således blev en fullvärdig medlem i den globala alliansen för nationella institutioner för mänskliga rättigheter, GANHRI.

För att tillförsäkras sitt oberoende, styrs myndigheten av en styrelse bestående av sju ledamöter från olika utpekade i lag verksamhetsområden samt direktören tillika myndighetschef. Ledamöterna utses på en tid om fem år och får endast entledigas på egen begäran eller om det finns synnerliga skäl. Vid institutet ska det även finnas ett råd som har en bred sammansättning och som har i uppdrag att tillföra institutet kunskaper och erfarenheter från civilsamhällets arbete med mänskliga rättigheter.

Enligt lag om Institutet för mänskliga rättigheter 2021:642 ska regeringen begära in förslag till ledamöter från institutets råd, Sveriges advokatsamfund samt universiteten och högskolorna inför att man utser ledamöter i styrelsen.

Den 19 december 2024 meddelade regeringen att man utsett två nya styrelseledamöter¹. Utnämningen bemöttes samma dag genom ett uttalande från styrelsen kring regeringens tillsättningsprocess och den väcker oro för institutets oberoende².

Ur uttalandet:

”Styrelsen gör inte någon värdering av kvalifikationerna hos de personer som regeringen har utsett och vi kommer att välkomna våra nya styrelsekollegor. Däremot känner vi djup oro över att regeringens tillsättningsprocess inte i tillräcklig grad har skyddat det oberoende som Institutet för mänskliga rättigheter ska tillförsäkras, enligt gällande lagstiftning och förarbeten, vilka i sin tur bygger på de krav som det internationella regelverket ställer upp för oberoende nationella människorättsinstitutioner.”

Samt: :

”Regeringen har i sitt beslut valt att inte utse någon av de personer som Rådet för mänskliga rättigheter enhälligt nominerat, trots att rådet har en central roll att brett representera civilsamhället, enligt institutets lag och förarbeten. En av de personer som regeringen i stället utsett har inte nominerats av någon av de instanser som enligt lagen ska stå för nomineringarna.

Styrelsen för Institutet för mänskliga rättigheter har i en skrivelse och vid flera möten gjort regeringen uppmärksam på att institutets oberoende i enlighet med FN:s Parisprinciper om nationella människorättsinstitutioner måste skyddas och att det ställer höga krav på hur regeringen utser institutets styrelse. En välordnad, transparent och förutsebar tillsättningsprocedur är av avgörande betydelse för tilltron till institutets oberoende.”

¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/12/regeringen-har-utsett-nya-styrelseledamoter-i-institutet-for-manskliga-rattigheter/>

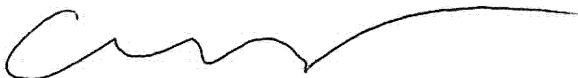
² <https://mrinstitutet.se/nyheter/regeringens-tillsattningar-vacker-oro-for-institutets-oberoende/>

Jag anser att konstitutionsutskottet utifrån ovanstående ska granska jämställdhetsminister Paulina Brandbergs beredning av ärendet samt regeringens tillsättningsprocess. I en artikel i Altinget ger ministern en skriftlig kommentar om att regeringen inte är formellt bunden av nomineringarna³.

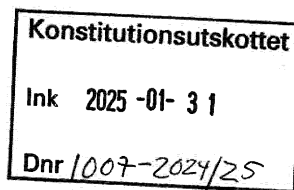
I lagens förarbeten är det dock tydligt att avsikten med nomineringsförfarandet är att ledamöter ska utses bland de som nominerats men att man undantagsvis kan utse någon annan om det exempelvis inte inkommit några nomineringar alls.

Jag anser även att konstitutionsutskottet bör granska vilka bedömningar som gjorts när man utsett en ledamot som ej varit nominerad, om några åtgärder vidtagits för att få in fler nomineringar samt om man alls har reflekterat över om utnämningar på detta sätt, oaktat vilka som utses, kan påverka synen på institutets oberoende samt få konsekvenser för dess A-status.

2025-01-31

Ciczie Weidby
Riksdagsledamot Vänsterpartiet

³ <https://www.altinget.se/artikel/myndighetens-oro-efter-regeringens-styrelsebesked-bckymmersamt>

Bilaga A2.8.2

Regeringskansliet

2025-03-06
SB2025/00181

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 38 – Regeringens förordnande av ledamöter i styrelsen vid Institutet för mänskliga rättigheter

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen Ulrika Söderqvist, Arbetsmarknadsdepartementet.

Per Hall

2025-03-06

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 38 – Regeringens förordnande av ledamöter i styrelsen vid Institutet för mänskliga rättigheter

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av regeringens beslut från den 19 december 2024. Utskottet önskar även ta del av regeringens inbjudan till institutets råd, Sveriges advokatsamfund samt universitet och högskolor att lämna förslag till ledamöter och inkomna handlingar som rör förslagen till nomineringar.

Regeringens beslut den 19 december 2024, inbjudan att lämna förslag till styrelseledamöter samt inkomna förslag med tillhörande handlingar bifogas, se bilagorna 1-14.

2. En redogörelse önskas för beredningen av regeringens beslut. Av redogörelsen bör framgå när nomineringsprocessen inleddes och hur den har gått till, vilka kontakter som tagits med institutets råd, Sveriges advokatsamfund samt universitet och högskolor och vad som framförts vid kontakterna.

Den 29 januari 2024 skickades en inbjudan till berörda instanser att senast den 30 juni 2024 lämna förslag på personer till två styrelseplatser i Institutet för mänskliga rättigheter.

Sju universitet och högskolor meddelade att de inte avsåg att lämna något förslag. Sveriges advokatsamfund frågade vilka förordnanden som löpte ut.

Sammanlagt inkom åtta förslag varav två från institutets råd och sex från olika universitet och högskolor. Ansvarig handläggare begärde in CV för

föreslagna personer i de fall någon sådan inte redan hade skickats in av berörd instans.

Beslutet bereddes därefter i sedvanlig ordning i enlighet med promemorian Samrådsformer i Regeringskansliet. Regeringen fattade beslut den 19 december 2024.

3. En redogörelse önskas för skälen till och vilka överväganden som låg till grund för regeringens beslut att förordna en ledamot som inte nominerats av någon av de instanser som enligt lagen om Institutet för mänskliga rättigheter ska lämna förslag till nomineringar. Av redogörelsen bör framgå hur beslutet förhåller sig till vad som anfördes av regeringen respektive konstitutionsutskottet om att styrelseledamöter normalt bör hämtas från kretsen av nominerade och sådana undantagsvisa situationer då styrelseledamöter kan behöva utses utanför den kretsen.

4. Vilka överväganden gjordes av hur beslutet kan påverka eller förhåller sig till det oberoende som institutet ska tillförsäkras?

Enligt reglerna för styrelsens sammansättning, se 8 § lagen (2021:642) om Institutet för mänskliga rättigheter, krävdes vid förordnandet av nya ledamöter 2024 att minst en person med erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället förordnades.

Av förarbetena till lagen framgår bl.a. följande (prop. 2020/21:143 s. 39). Även om regeringen inte är formellt bunden av de förslag som lämnas, bör styrelseledamöter som utses normalt hämtas från kretsen av nominerade. Samtidigt kan det undantagsvis finnas situationer då styrelseledamöter behöver utses utanför denna krets, exempelvis om ingen eller endast ett fåtal personer har nominerats eller de föreslagna personerna inte uppfyller de lagstadgade kvalifikationskraven. Jämför även konstitutionsutskottets betänkande (bet. 2020/21:KU33 s. 18).

Av de personer som berörda instanser föreslog 2024 var det få som hade erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället. Eftersom kretsen av föreslagna personer med denna erfarenhet var så liten, gjordes en inventering bland de personer med erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället som hade lämnats som förslag 2021.

Personen som regeringen förordnade utanför kretsen av föreslagna personer 2024 hade förslagits 2021 av en från regeringen oberoende aktör

(civilsamhällesorganisation). Eftersom institutets råd inte hade inrättats vid det tillfället inhämtade regeringen då förslag från det civila samhället genom att vända sig till de organisationer som var remissinstanser vid remittering av departementspromemorian Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige (Ds 2019:4).

Det oberoende som regleringen avser att tillförsäkra kan därmed anses tillgodosett.

5. Vilka kommentarer i övrigt ger anmälan och innehållet i denna promemoria anledning till?

Anmälan och innehållet i promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Regeringskansliet2024-01-29
A2024/00109**Bilaga 1****Arbetsmarknadsdepartementet**
Jämställdhets- och biträdande
arbetsmarknadsministern

Enligt sändlista

Inbjudan att lämna förslag till styrelseledamöter i Institutet för mänskliga rättigheter

Den 1 januari 2022 inrättades Institutet för mänskliga rättigheter i Lund. Institutet är en myndighet som styrs av lagen (2021:642) om Institutet för mänskliga rättigheter. Institutet har i uppgift att främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna och leds av en styrelse som består av institutets direktör och sju andra ledamöter.

Ledamöterna i styrelsen, utom direktören, utses av regeringen efter ett nomineringsförfarande. Enligt lagen ska det inom institutets styrelse finnas ledamöter med sakkunskap inom området mänskliga rättigheter och erfarenhet av kvalificerat arbete inom följande verksamhetsområden:

- det civila samhället,
- rättsväsendet och advokatverksamhet, och
- forskningen och högskoleutbildningen.

För vart och ett av områdena ska det finnas två ledamöter.

Regeringen ska begära in förslag till ledamöter från institutets råd, Sveriges advokatsamfund, och universiteten och högskolorna. Den som har varit ledamot av institutets styrelse eller anställd som direktör får inte utses som styrelseledamot eller anställas som direktör tidigare än fem år efter det att uppdraget eller anställningen upphörde.

Den 31 december 2024 löper förordnandeperioden ut för två styrelseledamöter med erfarenhet av kvalificerat arbete från det civila samhället. Ni inbjuds härmed att nominera personer till dessa två styrelseplatser. Eftersom även en av de kvarvarande ledamöterna i styrelsen har erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället finns det

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-411 36 16
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Fredsgatan 8
E-post: a.registrator@regeringskansliet.se

möjlighet för regeringen att förordna en ny ledamot med annan erfarenhet. Detta innebär att nomineringarna även kan avse personer med annan bakgrund än från det civila samhället.

Personerna som nomineras bör uppfylla de krav på sakkunskap och erfarenhet som ställs i lagen, se ovan. De uppgifter som Arbetsmarknadsdepartementet behöver för namnförslagen är födelseår, titel, adress, telefonnummer och e-postadress, samt en kort beskrivning av varför personen i fråga nomineras. Det bör även framgå om de nominerade är vidtalade och har uttryckt intresse för uppdraget.

Nomineringarna skickas till Arbetsmarknadsdepartementet per e-post a.registrator@regeringskansliet.se senast den 30 juni 2024. Inkomna nomineringar kommer att utgöra allmänna handlingar. Eventuella frågor om nomineringsförfarandet kan ställas till Pia Kjellander, pia.kjellander@regeringskansliet.se.

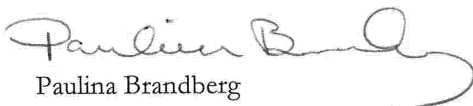
Om uppdraget att vara styrelseledamot

Institutet leds av styrelsen som ansvarar för verksamheten. Styrelsen utser en ordförande och en vice ordförande bland de ledamöter som utses av regeringen. Regeringen får entlediga en ledamot i förtid endast på ledamotens begäran eller om det finns synnerliga skäl. Om en ledamots uppdrag upphör i förtid utses en ny ledamot för återstoden av tiden. Förordnandeperioden för de aktuella ledamöterna är fr.o.m. den 1 januari 2025 t.o.m. den 31 december 2029.

Att vara ledamot i institutets styrelse är ett viktigt uppdrag som förutsätter att de personer som förordnas har möjlighet att avsätta den tid som behövs. Uppskattningsvis sammanträder styrelsen 8–12 gånger per år varav vissa möten sker digitalt. En ersättning kommer att betalas ut till ledamöterna.

Mer information om Institutet för mänskliga rättigheter finns på institutets webbplats, [Institutet för mänskliga rättigheter \(mrinstitutet.se\)](https://mrinstitutet.se).

Vänliga hälsningar

Paulina Brandberg

Jämställdhets- och biträdande arbetsmarknadsminister

Sändlista

Institutets råd

Sveriges advokatsamfund

Blekinge tekniska högskola

Försvarshögskolan

Gymnastik- och idrottshögskolan

Göteborgs universitet

Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås

Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Skövde

Högskolan Kristianstad

Högskolan Väst

Karlstads universitet

Karolinska institutet

Konstfack

Kungl. Konsthögskolan

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Kungl. Tekniska högskolan

Linköpings universitet

Linnéuniversitetet

Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Malmö universitet

Mittuniversitetet

Mälardalens universitet

Stockholms konstnärliga högskola

Stockholms universitet

Sveriges lantbruksuniversitet

Södertörns högskola

Umeå universitet

Uppsala universitet

Örebro universitet

2025-05-26

Anteckning inför tryckning av bet. 2024/25:KU20

Bilagorna 2–13 i promemorian från Arbetsmarknadsdepartementet den 6 mars 2025 tas inte med här.

Handlingarna förvaras i granskningsärendets akt (dnr 1007-2024/25).

Konstitutionsutskottet

Besöksadress: Riksgatan 2

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

Regeringen**Regeringsbeslut**

II:1

2024-12-19
A2024/00109**Bilaga 14****Arbetsmarknadsdepartementet**Institutet för mänskliga rättigheter
Box 2125
220 02 Lund**Förordnande i styrelsen för Institutet för mänskliga rättigheter****Regeringens beslut**

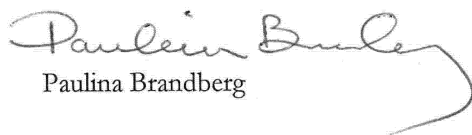
Följande personer förordnas att vara ledamöter i styrelsen för Institutet för mänskliga rättigheter fr.o.m. den 1 januari 2025 t.o.m. den 31 december 2029.

LedamotDocenten
Mattias TydénEntreprenören
Gertrud Åström**Ärendet**

Av 7 § lagen (2021:642) om Institutet för mänskliga rättigheter framgår det att myndigheten leds av en styrelse som består av direktören och sju andra ledamöter. De andra ledamöterna utses av regeringen för en tid om fem år. Styrelsen utser en ordförande och en vice ordförande bland de ledamöter som utses av regeringen.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 16
E-post: a.registrator@regeringskansliet.se

På regeringens vägnar

Paulina Brandberg

Pia Kjellander

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM
Finansdepartementet/SFÖ
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/KLF
de förordnade

Bilaga A2.8.3

Regeringskansliet

2025-04-03
SB2025/00181

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 38 – Regeringens förordnande av ledamöter i styrelsen vid Institutet för mänskliga rättigheter

Härmed överlämnas en promemoria från Arbetsmarknadsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Ulrika Söderqvist, Arbetsmarknadsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-04-03

Arbetsmarknadsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 38 – Regeringens förordnande av ledamöter i styrelsen vid Institutet för mänskliga rättigheter

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I regeringens inbjudan att lämna förslag till styrelseledamöter i Institutet för mänskliga rättigheter angavs att förordnandeperioden för två av styrelseledamöterna med erfarenhet från kvalificerat arbete från det civila samhället löper ut och att instanserna bjöds in att nominera personer till dessa två platser. Det angavs vidare att eftersom en av de kvarvarande ledamöterna i styrelsen hade erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället fanns det en möjlighet att nominera en person med en annan bakgrund än från det civila samhället. I promemorian från Arbetsmarknadsdepartementet anförts att av de personer som berörda instanser föreslog under 2024 var det få som hade erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället och att eftersom kretsen av de föreslagna personerna med denna erfarenhet var liten, gjordes en inventering bland förslag som hade lämnats 2021 (svaret fråga 3).

Utskottet önskar en redogörelse av vilka överväganden som låg till grund för regeringens beslut att förordna en tidigare nominerad ledamot som inte hade nominerats under 2024, mot bakgrund av vad som angavs i inbjudan att det fanns möjlighet att nominera en person med annan bakgrund än från det civila samhället.

Det var två förordnanden av ledamöter i styrelsen vid Institutet för mänskliga rättigheter som löpte ut 2024. En av de kvarvarande ledamöterna i styrelsen hade erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället. I enlighet med reglerna för styrelsens sammansättning i 8 § lagen (2021:642) om Institutet för mänskliga rättigheter krävdes således att det förordnades

ytterligare en person med erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället. Den andra personen som skulle förordnas kunde dock ha erfarenhet från något annat område.

Av de som nominerats 2024 förordnades en person som hade erfarenhet av kvalificerat arbete inom forskning och högskoleutbildning. Den andra personen behövde därför ha erfarenhet av kvalificerat arbete inom det civila samhället. Det var dock få personer som nominerats 2024 som hade sådan erfarenhet. Mot den bakgrunden förordnades en tidigare nominerad person.

2. I propositionen (avsnitt 5.4.3) uppmärksammas styrelsens sammansättning och nomineringsförfarandet samt Parisprinciperna. Har regeringen beaktat hur beslutet förhåller sig till eller kan påverka det oberoende som Institutet för mänskliga rättigheter ska tillförsäkras enligt Parisprinciperna, särskilt mot bakgrund av att institutet fick A-status under hösten 2024 och att Sverige har fått rekommendationer från Ganbri om att stärka skyddet för institutets oberoende genom att bl.a. tydliggöra regelverket för hur styrelseledamöter utses och entledigas?

I propositionen bedömde regeringen att en institution för mänskliga rättigheter, i form av en myndighet under regeringen, omfattas av ett regelverk som garanterar insyn och offentlighet och att det regelverket kan bidra till att en sådan institution kan arbeta oberoende på det sätt som krävs enligt Parisprinciperna. För att fullt ut garantera att institutionen inrättas i enlighet med Parisprinciperna bedömde regeringen vidare att det behövdes vissa särskilda lösningar bl.a. för institutionens ledning. För att stärka institutets oberoende ställning i förhållande till regeringen ansåg regeringen att institutets uppgifter och ledning samt vissa grundläggande frågor som gäller institutets organisation och arbetssätt borde regleras i lag (prop. 2020/21:143 s. 21 och 22). I 5–9 §§ lagen om Institutet för mänskliga rättigheter finns regler om institutets ledning.

Som framgår av det tidigare svaret till konstitutionsutskottet är regeringen inte formellt bunden av de nomineringar som lämnas och det kan undantagsvis finnas situationer då styrelseledamöter behöver utses utanför kretsen av nominerade. I detta fall förordnade regeringen en person som nominerats 2021 av en från regeringen oberoende aktör (civilsamhällesorganisation).

Det oberoende som regleringen i lagen avser att tillförsäkra för att institutet ska uppfylla Parisprinciperna kan mot den angivna bakgrunden anses

tillgodosett. Att Ganhri påtalat att institutioner som har fått A-status ska fortsätta stärka sitt oberoende i enlighet med Parisprinciperna påverkar inte den bedömningen.

Bilaga A2.9.1

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -06- 07

Dnr 1938-2023/24

Anmälan om granskning av regeringens och statsrådet Forsells hantering av kringgående av sanktioner mot Ryssland från Sverige och svenska företag

EU:s sanktioner mot Ryssland är ett viktigt verktyg för att stötta Ukraina och minska möjligheterna för Ryssland att bedriva sitt fullskaliga krig. Den svenska regeringen ansvarar för att säkerställa att beslutade sanktioner genomförs och efterlevs på nationell nivå. Det fordrar att regeringen agerar för att stoppa kringgåenden av sanktionerna.

Flertalet granskningar av EU-kommissionen, media och andra EU-länder visar att sanktionerna mot Ryssland kringgås, även i Sverige. Trots det har regeringen underlåtit att agera och ge berört utskott erforderlig information. Givet att Rysslands anfallskrig pågår med full intensitet bör det understrykas att frågan är av särskilt allvarlig karaktär.

Exporten och importen till och från Ryssland har minskat kraftigt sedan invasionen av Ukraina inleddes, men samtidigt har den svenska exporten till länder i Rysslands närområde ökat. Dessa länder har i sin tur ökat sin export till Ryssland och utvecklingen är tydligare för varor som är belagda med någon form av sanktion än de varor som inte är det. Det var mot bakgrund av denna utveckling som Socialdemokraterna lämnade in en skriftlig fråga till utrikeshandelsminister Johan Forsell den 9 augusti 2023. Den 16 augusti 2023 publicerades ett pressmeddelande om att regeringen uppdrar åt Kommerskollegium att kartlägga dessa handelsmönster. Av pressmeddelandet framgick att "kartläggningen ska vara färdig i närtid för att eventuella åtgärder snabbt ska kunna vidtas". Det dröjde dock ända till den 29 november 2023 innan Kommerskollegium även fick i uppdrag att föreslå konkreta åtgärder för att stärka den nationella efterlevnaden av sanktionerna.

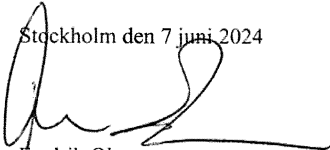
Kommerskollegium presenterade sin rapport den 19 februari 2024, vilken innehöll flera förslag för att stoppa kringgåendet av sanktionerna mot Ryssland. Kort därefter lade vi socialdemokrater fram ett utskottsinitiativ i näringsutskottet den 29 februari 2024 för att kräva att regeringen vidtar konkreta åtgärder för att stärka den nationella efterlevnaden. Utskottsinitiativet röstades ned av regeringspartierna och Sverigedemokraterna. Regeringen har fortfarande inte genomfört förslagen i Kommerskollegiums rapport eller i övrigt vidtagit åtgärder som på ett väsentligt sätt kan förbättra efterlevnaden.

Den 1 juni 2024 rapporterade Dagens Nyheter om att Utrikesdepartementet redan i februari 2024 fick ett brev från EU-kommissionen om att flera svenska storföretag misstänks ha kringgått sanktionerna mot Ryssland. Näringsutskottet har inte informerats om dessa allvarliga uppgifter.

Regeringens underlåtenhet att agera i en fråga av sådan allvarlig karaktär väcker frågor. Det gäller särskilt mot bakgrund av uppgifterna från EU-kommissionen, granskningarna av Dagens Nyheter och de färdiga förslagen från Kommerskollegium som är regeringens

expertmyndighet på området. Mot bakgrund av detta vill jag att konstitutionsutskottet granskar regeringens och statsrådet Johan Forssells hantering av ärendet.

Stockholm den 7 juni 2024

Fredrik Olovsson

Bilaga A2.9.2

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00175

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 10 – Hantering av kringgående av sanktioner mot Ryssland

Härmed överlämnas en promemoria med tillhörande bilaga från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Helena Swenzén, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-04

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 10 – Hantering av kringgående av sanktioner mot Ryssland

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar ta del av

a) den skrivelse från EU-kommissionen som omnämns i DN:s artikel Svenska storbolag uppkallade till UD – kan ha rundat ryska sanktioner (2024-06-01)

b) regeringens svar på ovan nämnda skrivelse från EU-kommissionen, med återrappport av vad som framkommit i dialogen med bolagen och vilka eventuella åtgärder som vidtagits.

Den begärda skrivelsen från EU-kommissionen bifogas, se *bilaga 1*.

I skrivelsen ställs inga krav på skriftlig återrappportering. Inte heller i departementets löpande dialog med EU-kommissionen i frågan om sanktioner mot Ryssland har sådan återkoppling efterfrågats.

Något skriftligt svar på skrivelsen har därför inte lämnats.

2. En redogörelse önskas för de åtgärder som regeringen vidtagit sedan februari 2022 för att få information om svenska företags eventuella kringgåenden av sanktioner mot Ryssland och vilka eventuella åtgärder som regeringen vidtagit för att upprätthålla sanktionerna, utöver de som framgår i regeringens svar till EU-kommissionen eller i denna promemoria.

Regeringen verkar löpande för skarpare sanktioner mot Ryssland, inklusive åtgärder mot kringgående, både internationellt och på EU-nivå.

Sverige har ett nära samarbete med EU-kommissionen och stödjer de dialoger som EU:s särskilda sändebud för genomförandet av EU:s sanktioner har med länder som utnyttjas för kringgåenden.

På det nationella planet är regeringens roll i första hand att skapa goda förutsättningar för att säkerställa efterlevnaden av sanktionerna. Att ingripa mot överträdelse av sanktioner är en uppgift för myndigheterna.

Den 30 januari 2025 beslutade regeringen lagrådsremissen Ny lag om internationella sanktioner. Tillsammans med utökad myndighetssamverkan, bl.a. inom ramen för det samverkansråd som inrättats av regeringen, bedöms den nya sanktionslagstiftningen kunna förbättra möjligheterna till lagföring av sanktionsbrott.

3. Har näringsutskottet informerats om svenska företags eventuella kringgående av sanktioner mot Ryssland? Om ja, när har det skett och har utskottet därvid också informerats om EU-kommissionens frågor till Sverige?

Nej, regeringen har inte informerat näringsutskottet. Någon sådan information har inte heller efterfrågats av utskottet.

4. Vilka övriga kommentarer föranleder anmälan och denna promemoria?

Anmälan och promemorian föranleder inte några övriga kommentarer.

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL
TAXATION AND CUSTOMS UNION
Customs
Risk Management and Security

Reading guide for the company/brand analysis per Member State

Brussels, 08 February 2024

The Russian customs database identifies among other data fields the manufacturers and suppliers of the goods that are in the Common High Priority (CHP) items list that were imported by Russia. These data cover imports into Russia from January to November 2023.

On the basis of this information, the headquarters for all the brands (producers), among a sample of 1.614 largest operators accounting for 93% of the total value of Russian CHP imports, were identified. For each Member State, an Excel file includes all the transactions (exports) made by all the subsidiaries of a company headquartered in that Member State, and within each file there is a sheet (subfolder) per company with all the transactions carried out by their subsidiaries.

As the precise nature of the products sold is not identified, it cannot be excluded that a number of these products may have been sold for unequivocally non-military uses (such as material for medical devices or for other legitimate uses such as those provided under the sanctions regulation for EU exports to Russia). After doing any appropriate verification, Member States' authorities are invited to contact these companies so that they monitor the exports of their subsidiaries or affiliated entities, and take appropriate measures so that the goods they sell are re-exported to Russia, either directly or indirectly, only for purposes which are unequivocally non-military.

Each Excel file for each Member State file contains a large number of data fields, and there are dedicated sheets for each brand/producer. Here below are indicated the data fields:

- **Origincountry** (A column) **origincountrycode** (E column): the company headquarter.
- **EU_ORIGIN_flag** (J column): if "Y", the subsidiary headquarter is in the EU. However, this is rarely the case, since the analysis focused on subsidiaries in third countries (not aligning with the EU/Western sanctions) jurisdictions.
- **Brand** (producer) of the product in the CHP list that reached Russia and whose headquarter is located in the Member State: included in separate subfolders or individual Excel sheets per brand and B column
- **Quantity** (C column).
- **HS code** (D column): only the first 6 figures can be considered for the international system.
- **Weight** (F column), **Weightunit** (G column) : Kg
- **Invoice_value_amount_EUR** (H column): the most precise measure for the transaction amount.
- **Date** (I column): Registration date in the Russian customs database/
- **Supplier_name_fin** (L column): the company that exported the good ultimately to the Russian Federation, sometimes is the subsidiary itself but the majority of cases is another third country economic operator acting as intermediary.
- **supplier_addr_modified** (N column): supplier's address.

Kommentar [BE(1)]: Some columns refer to the same thing or aren't useful (we chose the ones that are finalised)

Kommentar [FPP2R1]: The question is then poses why we include them - would it not be better to eliminate them and keep only those which are relevant? Would it take long to do it?

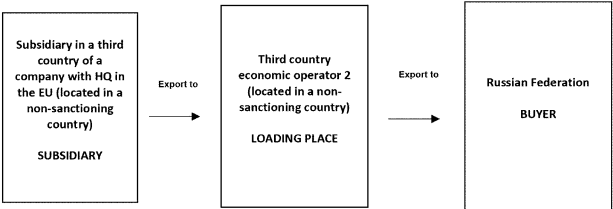
Kommentar [BE(3R1)]: Yes? I think it would take long to do it for each MS.
Regarding the columns not indicated in the reading guide:
- they are either not directly relevant but could be useful for the customs and give a better picture of the circumvention.
- or if data are missing on the relevant columns the other columns can substitute.

- **Supplier_country_code_fin** (K column): the country where the last exporter to RU is located.
- **Loading place** (P column): last place known before the entry in Russia.
- **Buyer** (M column): the recipient in Russia of the Common High Priority items and its address (**Buyeraddr**: O column).

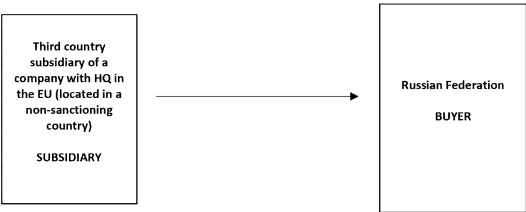
Below is an outline of the typical flows of CHP products identified, although there may have been additional intermediate steps in the supply chain that are not reflected in the data available.

Feedback on the outreach carried out would be appreciated by mid April, in advance of the next Customs Sanctions Contact Group to take place in the second half of March.

1) Case A: most common scenario.

2) Case B: direct export from the subsidiary (more rare).

Bilaga A2.9.3

Regeringskansliet

2025-04-03
SB2025/00175

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 10 – Hantering av kringgående av sanktioner mot Ryssland

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Helena Swenzén, Utrikesdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-04-03

Utrikesdepartementet**Konstitutionsutskottets granskningsärende 10 – Hantering av kringgående av sanktioner mot Ryssland**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. En redogörelse önskas för den eller de återkopplingar som gjorts, som EU-kommissionen begärde i sin skrivelse av den 8 februari 2024 (s. 2).

Utrikesdepartementets sanktionssamordning har en nära dialog med EU-kommissionen om det löpande sanktionsarbetet. Därutöver har Utrikesdepartementets sanktionssamordnare haft två dialogmöten med EU:s särskilda sändebud för genomförandet av EU:s sanktioner. Dessa ägde rum i samband med deltagande på EU-kommissionens högnivåmöten om sanktionsarbetet den 29 april 2024 respektive den 23 september 2024.

Vid dialogmötena låg fokus på det svenska arbetet mot kringgående av sanktioner och hur informationen från EU-kommissionen hanterats av Sverige. Utrikesdepartementets sanktionssamordnare framhöll bland annat att ansvariga myndigheters initiala analys var att informationen som EU-kommissionen förmedlat inte var helt fullständig och att det därför var svårt att identifiera produkter och följa transaktionerna. EU-kommissionen informerades också om att berörda bolag delgivits de uppgifter som rör respektive bolag. Under dialogmötena fick EU-kommissionen också information om det samverkansråd som inrättats och den nya sanktionslagstiftning som framgår av tidigare svar i ärendet.

2. Har den information som bifogades EU-kommissionens skrivelse i Excel-filer delats vidare med berörda myndigheter eller gett anledning till några andra åtgärder?

Informationen i Excel-filerna har delats med Inspektionen för Strategiska Produkter, Kommerskollegium, Tullverket samt Säkerhetspolisen.

Utrikesdepartementet har tillsammans med Tullverket, Inspektionen för Strategiska Produkter och Kommerskollegium deltagit i ett möte med de bolag som förekommer i informationen från EU-kommissionen. Vid mötet delgavs bolagens representanter materialet gällande deras respektive transaktioner.

Den fortsatta hanteringen av informationen ansvarar relevanta myndigheter för.

Bilaga A3.1.1

Anmälan mot Carl-Oskar Bohlin efter Myndigheten för psykologiskt försvars agerande i samband med TV4:s granskning av SD:s kommunikationsavdelning

Fri och oberoende journalistik är en grundpelare i en fungerande demokrati. Att journalister ska kunna bedriva granskning av politiker utan att riskera påtryckningar från förtroendevalda eller myndighetspersoner är självklart och något vi måste värna.

Efter Kalla Faktas omtalade granskning *Undercover i trollfabriken* anmäldes programmet till Granskningsnämnden av Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) med hänvisning till att intervjuer med deras personal tagits ur sitt sammanhang. Det var mycket uppseendeväckande. Det blev inte mindre anmärkningsvärt när MPF senare fick backa från delar av sin anmälan. Det visade sig att MPF:s krav på TV4 inte var grundlagsenliga.

Carl-Oskar Bohlin, minister för civilt försvar och Magnus Hjort, generaldirektör för Myndigheten för psykologiskt försvar har båda förnekat att det funnits någon dialog med anledning av anmälan till Granskningsnämnden mellan regeringskansliet och myndigheten. I en intervju med Dagens Nyheter¹ den 28 maj 2024 uppger Magnus Hjort att anmälan inte diskuterats med regeringen.

Initiativet till anmälan kom internt från myndigheten, enligt generaldirektören. Han understryker att den "inte diskuterats överhuvudtaget" med regeringen, företrädare för regeringen eller något politiskt parti.

Trots detta rapporterar Altinget den 12 juni 2024² att regeringskansliet i förhand fått information om att MPF skulle anmäla TV4 och bland annat kräva att de skulle klippa bort myndighetens experter i Kalla Faktas avslöjande.

Det ska enligt Altinget ha skett i samband efter ett möte på försvarsdepartementet mellan myndigheten och regeringskansliet, där ett antal tjänstemän samt personer ur ministrarnas staber var inbjudna, mötet hölls dagen efter första delen av Kalla Faktas granskning sändes.

¹ <https://www.dn.se/kultur/generaldirektor-andrar-i-anmalan-mot-kalla-fakta-vi-har-brustit/>

² <https://www.altinget.se/sakerhet/artikel/regeringskansliet-informerades-om-kalla-fakta-anmalan>

Vidare citeras ett mejl till en tjänsteman på försvarsdepartementet som skickats den 8 maj från MPF:

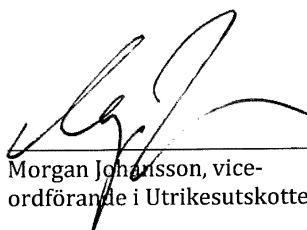
"MPF kommer att agera, men vi har inte fattat beslut om hur än. Ytterst anmälan till medieombudsmannen, men som minimum kräva av TV4 att ljudklippen tas bort".

Detta ger intrycket av en pågående kommunikation i ärendet mellan MPF och försvarsdepartementet. En värderande informell dialog om handlingsalternativ kan ha förekommit. Nio dagar efter att andra avsnittet av Kalla Faktas granskning sänts gör MPF en anmälan till Granskningsnämnden.

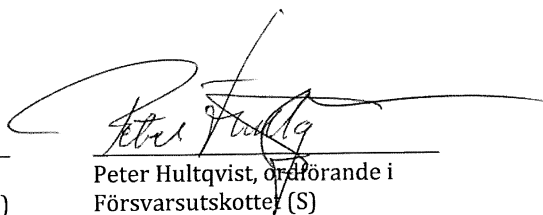
Detta ger upphov till flera frågor. Frågan måste ställas om det är regeringskansliet som fått MPF att anmäla TV4, som ett led i regeringskansliets och Sverigedemokraternas krishantering efter avslöjandet av SD:s trollfabrik. Det vore ytterst allvarligt.

Det är uppenbart att man velat dölja vilka kontakter som förevarit och, lämnat felaktiga uppgifter.

Alla kontakter mellan regeringskansliet och MPF under de aktuella dagarna måste kartläggas. Enbart misstanken om att det kan finnas politisk inblandning i MPF:s agerande mot Kalla Fakta är förtroendeskadlig. Därför bör konstitutionsutskottet granska statsrådet Carl-Oskar Bohlins, hans stabs, försvarsdepartementets och övriga regeringskansliets agerade i samband med MPF:s anmälan till granskningsnämnden.

Morgan Johansson, vice-
ordförande i Utrikesutskottet (S)

Peter Hultqvist, ordförande i
Försvarsutskottet (S)

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -06- 12

Dnr 1978-2023/24

Bilaga A3.1.2

Regeringskansliet

2025-01-14
SB2024/01060

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 12 – Ministern för
civilt försvars agerande i samband med en myndighets anmälan
av ett tv-program till granskningsnämnden för radio och tv

Härmed överlämnas en promemoria med en bilaga från
Försvarsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditons- och rättschefen
Maria Diamant.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-01-14

Försvarsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 12 – Ministern för civilt försvars agerande i samband med en myndighets anmälan av ett tv-program till granskningsnämnden för radio och tv

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

- 1. Vilka kontakter hade Regeringskansliet med MPF före, under och efter MPF:s anmälningar till granskningsnämnden för radio och tv av tv-programmet Kalla fakta, Undercover i trollfabriken? Utskottet begär att få del av e-postmeddelanden och annan tillgänglig dokumentation gällande dessa kontakter.*
- 2. Har Regeringskansliet hållit sig informerat om vilka åtgärder som MPF skulle vidta med anledning av tv-programmet Kalla fakta, Undercover i trollfabriken? Om ja, vilka eventuella synpunkter framfördes?*

Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) informerar i regel Regeringskansliet varje vecka om händelseutvecklingen inom sitt område. Vid ett sådant möte, den 8 maj 2024, nämnde MPF avslutningsvis att det aktuella tv-programmet innehöll inslag från tidigare intervjuer med medarbetare vid myndigheten och att myndigheten var av uppfattningen att inslagen hade använts på ett vilseledande sätt.

MPF skickade senare samma dag ett e-postmeddelande till en tjänsteman i Försvarsdepartementet. Myndigheten upprepade där informationen som lämnats vid mötet. E-postmeddelandet bifogas, se bilaga.

I anslutning till den årliga myndighetsdialogen med MPF den 15 maj 2024 uppgav generaldirektören för tjänstemän vid Försvarsdepartementet att

myndigheten hade för avsikt att agera med anledning av tv-programmet, men att man ännu inte hade bestämt hur.

Den 18 maj 2024 informerade MPF:s generaldirektör en tjänsteman i Försvarsdepartementet att han skulle medverka i intervjuer med anledning av att myndigheten hade anmält det inträffade till Granskningsnämnden för radio och TV.

Tjänstemän i Försvarsdepartementet träffade den 29 maj 2024 MPF:s generaldirektör inför att han skulle närvara vid sammanträden i Justitieuetskottet och Utrikesutskottet. Även vid detta möte omnämndes anmälan till granskningsnämnden.

Den 5 och 8 juli 2024, efter ett sammanträde den 4 juli 2024 i Försvarsutskottet där MPF:s generaldirektör hade närvarat, hade en tjänsteman i Försvarsdepartementet muntlig kontakt med MPF som redogjorde för frågor som tagits upp vid sammanträdet. MPF nämnde bl.a. de frågor som ställts av utskottets ledamöter med anledning av anmälan till granskningsnämnden.

Regeringskansliet har tagit emot informationen om att MPF skulle vidta åtgärder och har hållit sig informerad om när i tiden myndigheten skulle gå ut med sin kommunikation, men har inte framfört några synpunkter.

3. När fick ministern för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin information om kontakterna mellan Regeringskansliet och MPF avseende tv-programmet Kalla fakta, Undercover i trollfabriken och vilka åtgärder vidtog han med anledning av denna information?

Den 9 maj 2024 upplyste en tjänsteman i Försvarsdepartementet statsrådet Carl-Oskar Bohlin om den information som MPF hade lämnat till Regeringskansliet föregående dag. Statsrådet vidtog inga åtgärder med anledning av detta.

4. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Filip Lindström

Från: Tove Lyssarides
Skickat: den 8 maj 2024 15:42
Till: Mikael Östlund
Ämne: Sv: Lägesbilsdragnig MPF

Hej Mikael,

Stort tack. Jag återkommer om frågor dyker upp.

Hälsningar,
Tove

Från: Mikael Östlund <mikael.ostlund@mpf.se>
Skickat: den 8 maj 2024 15:18
Till: Tove Lyssarides <tove.lyssarides@regeringskansliet.se>
Ämne: SV: Lägesbilsdragnig MPF

Hej,
Slå en signal om du undrar över något.
076-6973109

TV4 har alltså i Kalla Fakta-granskningen av det de kallar "SD:s trollfabrik" som publicerades på TV4play och sändes i tablå-tvkanalen igår kväll, använt ljudklipp med Andrea Liebman och Mikael Tofvesson från MPF. [Kalla fakta - tv4.se](https://www.kalla fakta - tv4.se)

Ljudklippen är från tidigare intervjuer de respektive har gjort. Dessa har alltså inte gjorts för eller inför Kalla Faktas granskning, har inget med programmet att göra och heller inte med något som har med den svenska informationsmiljön att göra.

Utan uttalandena Andrea och Mikael har gjort är enbart avseende utländska hotaktörer som bedriver otillbörlig informationspåverkan riktat mot Sverige.

08:39 Andrea? "Det handlar om desinformation, vilseledande information och propaganda."
08:43 Mikael? "Det vi kan säga är att några av de här aktörerna gör det med ett ont uppsåt."

Det är alltså i den inledande delen av programmet, där TV4 har talat om vad en trollfabrik är, men också efter att en person som sitter vid en pc i bild, gjort ett par strängsökningar på X-inlägg med olika variabler och landat i att ett antal konton kan misstänkas vara sådana som är "trollfabriker" eller kontrollerade av SD på ett eller annat sätt.

I sammanhanget i programmet är det uppenbart att den som ser programmet ska få uppfattningen att de inspelade rösterna kommenterar agerandet TV4 granskar

Det är givetvis oetiskt och oacceptabelt.

Även om Andrea och Mikael inte är namngivna, medverkar de ofta i medier, och det är en uppenbar risk att deras röster känns igen av många. Och att dessa personer tror att Andrea och Mikael kommenterar TV4:s granskning. Det kan innebära en skada för trovärdigheten för både MPF och dem personligen.

MPF kommer att agera, men vi har inte fattat beslut om hur än. Ytterst anmälan till medieombudsmannen, men som minimum kräva av TV4 att ljudklippen tas bort.

Med vänlig hälsning
Mikael

Mikael Östlund
Myndigheten för psykologiskt försvar
Våxnäsgatan 10
653 40 Karlstad
Växel: 010-183 70 00
Direkt: 010-1837036
mikael.ostlund@mpf.se
<https://ddei5-0-ctp.trendmicro.com:443/wis/clicktime/v1/query?url=www.mpf.se&umid=AE8565F1-17F1-2206-A1E0-2F28D65895D0&auth=aa2a6666dadc3109e072cd23e72dcb4db4081a53-98f508d41f4c319448af96d11a554cffbb961a0d>

Myndigheten för psykologiskt försvar

-----Ursprunglig avtalad tid-----

Från: Tjänsteman i Beredskap <tib@mpf.se> **För** Tove Lyssarides

Skickat: den 8 maj 2024 14:17

Till: Carsten Alvé; Mikael Östlund; Herman Mostafa

Ämne: VB: Lägesbilsdragning MPF

När: den 8 maj 2024 15:00-15:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rom, Stockholm, Wien.

Plats: Skype-möte

CAUTION: This email originated from outside of the organization. Do not click links or open attachments unless you recognize the sender and know the content is safe.

-----Ursprunglig avtalad tid-----

Från: Tove Lyssarides <tove.lyssarides@regeringskansliet.se>

Skickat: den 22 december 2023 09:12

Till: Tove Lyssarides; Josefin Simonsson Brodén; Tjänsteman i Beredskap; Carl Fredrik Wettermark; Charlotte Forsdyke; Fredrik Norberg; Hanna Jangert; Ingmarie Druve; Joel Mård Larsson; Karin Bolin; Linda Hallenberg; Mahmoud Heidari; Samira Said; Staffan Fjellander; Therese Timpson; Ulrika Sundberg; John Zachau; Lisbeth Hellvin Stålgren; Tobias Nilsson; Sara Järvi; Sara Ricknäs; Samuel Persson; Alice Thoms; Malena Sultan; Nils Bolin; Sandra Alsén; Alexander Peyre Dutrey; Gufran Al-nadaf; Madeleine Lyberg; Anna Bremer; Andrea Feuer; Hanna Backström; Benjamin Onne; Jörgen Sollin; Oscar Karlflo; Cornelia Norman

Kopia: SB UND; Becky Scott; FÖ Info; Herman Mostafa; Carsten Alvé; Rebecca Pontén; Beatrice Björkman; Christelle Bourquin; Anna Jarnham; Charlotte Koutras; Christina Jerreström; Per Bolinder; Jakob Holthuis; Emilie Didrick; Helena Rietz; Frida Andersson; Anders Kalin; Liselott Andersson; Lisa Gustafsson; Frederick Fooy; Daniel Meleaku; Anton Irekvist; Carolina Hofgren; Malin Nääs; Christina Grapenfelt

Ämne: Lägesbilsdragning MPF

När: den 8 maj 2024 15:00-15:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rom, Stockholm, Wien.

Plats: Skype-möte

CAUTION: This email originated from outside of the organization. Do not click links or open attachments unless you recognize the sender and know the content is safe.

Hej!

Veckans lägesbilsdragnings från MPF flyttas till onsdag kl. 15.00 pga röd dag på torsdag.

Hälsningar,
Tove

Tove Lyssarides

Departementssekreterare

Försvarsdepartementet

Enheten för samordning av samhällets krisberedskap

Ankn. 54982 / Mobil. 076-126 02 48

tove.lyssarides@regeringskansliet.se

www.regeringen.se

Regeringskansliet

Anslut till Skype-mötet

Anslutningsproblem? [Prova Skype Web App](#)

Anslut via telefon

+4684054000,,39346972# (RK Sthlm)

Svenska (Sverige)

[Hitta ett lokalt nummer](#)

Konferens-ID: 39346972

[Har du glömt din PIN-kod för inringning?](#) | [Hjälp](#)

Regeringskansliet

Anslut via videokonferenssystem

För att ansluta till Skypemötet via ett videokonferenssystem anger du mötets konferens-ID följt av @regeringskansliet.se

Anslut via webbläsare

För att ansluta till Skypemötet via din webbläsare, gå till <https://join.regeringskansliet.se> och ange mötets konferens-ID. (Detta fungerar endast utanför regeringskansliets nätverk)

Join a meeting using a Video Conference System

In order to connect to a Skype meeting using a Video Conference System type in the provided Conference ID followed by "@regeringskansliet.se"

Join a meeting using a web browser

In order to connect to a Skype meeting through a web browser, with unrestricted internet access, log on to <https://join.regeringskansliet.se> and type in the provided Conference ID (Please note this will only work outside of the Regeringskansliet's network)

Bilaga A3.2.1

Begäran om granskning av statsrådet Erik Slottnér (KD) och hanteringen av avslutandet av länsöverdirektörens förordnande på Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelserna har en väldigt viktig roll i statsförvaltningen och i samhället i stort. För att klara sin uppgift som länsstyrelse är det otroligt viktigt att länsstyrelsen har stort förtroende från allmänheten. Det i sin tur kräver tillit till att länsstyrelsens arbete fungerar på ett bra sätt och att det sker rättssäkert.

Det här har skadats kraftigt av hur landshövding Anna Kinberg Batra vid Länsstyrelsen i Stockholms län agerat när det gäller olika anställningar på länsstyrelsen. En av dessa handlar om avslutandet av Åsa Rydings förordnande som länsöverdirektör.

I en interpellationsdebatt i riksdagen den 23 april 2024 med anledning av händelserna på Länsstyrelsen i Stockholms län så uttalade statsrådet Erik Slottnér (KD) följande:

"Länsöverdirektörerna - eller länsråden, som det heter i 18 av de 21 länsstyrelserna - är det mycket riktigt regeringen som utser. Men landshövdingen har fullt ut möjlighet att avsluta kontraktet i förtid. Det händer emellanåt att så sker, så det i sig är inte uppseendeväckande. Det är alltså inte regeringen som har beslutat detta, utan det är ett landshövdingsbeslut. När regeringen fick information om att kontraktet skulle avbrytas utsåg vi mycket snabbt en tillförordnad länsöverdirektör, Claes Lindgren, som redan påbörjat sin tjänst vid länsstyrelsen. Regeringen agerade mycket snabbt och utsåg en ny länsöverdirektör när den förra slutade just för att det inte skulle bli något vakuum eller någon lång icke-lösning. Regeringens hantering av den processen tycker jag har varit helt i sin ordning".

I slutet av augusti 2024 meddelade Riksrevisionen att de öppnar en granskning kring avslutandet av förordnandet som länsöverdirektör vid Länsstyrelsen i Stockholms län. Detta för att undersöka landshövdingens beslutsfattande och avgångsavtalet med länsöverdirektören då det anses finnas möjliga oklarheter kring hur detta har gått till. Det har också att göra med vem som har rätt att se till så att en anställning upphör. Enligt en initial bedömning från Riksrevisionen är det sannolikt bara regeringen som har den formella rätten att säga upp eller anställa en länsöverdirektör. Om det visar sig korrekt är det alltså inte landshövdingen som ska fatta ett sådant beslut.

Mot bakgrund av ovanstående begär jag att konstitutionsutskottet granskar statsrådet Erik Slottnérs (KD) uttalande om och hantering av avslutandet av länsöverdirektörens förordnande på Länsstyrelsen i Stockholms län.

Peder Björk (S)

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -09- 16

Dnr 79-2024/25

Bilaga A3.2.2

Regeringskansliet

2025-01-16
SB2024/01070

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 16 – Civilministerns
hantering av avslutandet av länsöverdirektörens förordnande vid
Länsstyrelsen i Stockholms län

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och
rättschefen Johan Ndure, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-01-16

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 16 – Civilministerns hantering av avslutandet av länsöverdirektörens förordnande vid Länsstyrelsen i Stockholms län

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. När blev statsrådet Erik Slottner informerad om den dåvarande landshövdingens avsikt att avsluta länsöverdirektörens anställning? Vidtogs några åtgärder med anledning av informationen?

Statsrådet Erik Slottner informerades i början av 2024 om att den dåvarande landshövdingen i Stockholms län hade meddelat Finansdepartementet att hon hade för avsikt att avsluta länsöverdirektörens anställning. Statsrådet vidtog inte några åtgärder med anledning av informationen.

2. Togs frågor om länsöverdirektörens anställning upp vid Erik Slottners samtal med den dåvarande landshövdingen den 8 april 2024. I sådant fall, vad togs upp om anställningen?

Vid samtalet tog den dåvarande landshövdingen upp att hon nått en överenskommelse med länsöverdirektören om att avsluta anställningen.

3. Har frågor om länsöverdirektörens anställning tagits upp vid andra kontakter mellan statsrådet eller Regeringskansliet och länsstyrelsen?

4. Vilken återkoppling har getts till landshövdingen och länsstyrelsen när frågor om länsöverdirektörens anställning har tagits upp?

I slutet av 2023 kontaktade den dåvarande landshövdingen Finansdepartementet med frågor om villkoren för länsöverdirektörens anställning och vilka möjligheter som fanns att byta ut henne. Landshövdingen informerades då om att det finns tidigare exempel på att myndighetschefer har avslutat anställningen för tjänstemän som utnämnts av regeringen. I kontakten bekräftades att myndighetschefen har arbetsgivaransvaret för alla anställda, även om regeringen har beslutat om anställningen. Landshövdingen informerades om att det finns exempel där tidigare länsöverdirektörer/länsråd varit kvar vid länsstyrelsen i en annan roll, men att det även finns exempel där en myndighet träffat en enskild överenskommelse med en länsöverdirektör/länsråd om att avsluta anställningen.

När den dåvarande landshövdingen återkom till Finansdepartementet med beskedet att hon avsåg att träffa en enskild överenskommelse med länsöverdirektören om att avsluta anställningen, informerades hon av departementet om den arbetsrättsliga rådgivning som Arbetsgivarverket erbjuder. Finansdepartementet uppmanade henne att ta kontakt med Arbetsgivarverket om förutsättningarna för att avsluta anställningen.

I mars 2024 återkom den dåvarande landshövdingen till Finansdepartementet med information om att hon inlett samtal med länsöverdirektören om att avsluta anställningen. Hon informerade även om att hon hade kontaktat Arbetsgivarverket i det aktuella ärendet.

Inför att den dåvarande landshövdingen i april 2024 skulle informera sin ledningsgrupp om överenskommelsen med länsöverdirektören att avsluta anställningen, informerade hon statsrådet Slottner och hans statssekreterare om detta.

5. Vilken rättslig bedömning låg till grund för statsrådet Erik Slottners uttalanden i interpellationsdebatten den 23 april 2024 om att "landshövdingen har fullt ut möjlighet att avsluta kontraktet i förtid"?

En anställning som länsöverdirektör/länsråd omfattas av anställningsförordningen (1994:373). Av 3 § anställningsförordningen följer att frågor om upphörande av anställning prövas av den myndighet där arbetstagaren är anställd. Det finns vissa undantag från denna huvudregel, men inget av dessa är tillämpligt när det gäller en anställning som länsöverdirektör/länsråd. Det innebär att frågor om upphörande av anställningen skulle prövas av Länsstyrelsen i Stockholms län. Myndigheten

har ansvaret för att vid en sådan prövning följa de lagar och regler som gäller för upphörande av anställningen.

6. En redogörelse önskas för vilka kontakter mellan en myndighet och Regeringskansliet som brukar föregå ett beslut av myndigheten om att avsluta en anställning i de fall anställningen har beslutats av regeringen.

Vilka kontakter som förekommer mellan Regeringskansliet och en myndighet i samband med att myndigheten överväger att låta en anställning som beslutats av regeringen upphöra varierar beroende på omständigheterna i det enskilda fallet.

7. Vilka kommentarer eller upplysningar i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några kommentarer eller upplysningar i övrigt.

Bilaga A3.2.3

Regeringskansliet

2025-02-20
SB2024/01070

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 16 – Civilministerns hantering av avslutandet av länsöverdirektörens förordnande vid Länsstyrelsen i Stockholms län

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är t.f. expeditions- och rättschefen Johan Ndure.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-02-20

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 16 – Civilministerns hantering av avslutandet av länsöverdirektörens förordnande vid Länsstyrelsen i Stockholms län

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Hur lång tid gick det mellan att Finansdepartementet fick informationen från den dåvarande landshövdingen i Stockholms län om planerna att avsluta länsöverdirektörens förordnande och att statsrådet Erik Slottnér informerades?

Som framgår av tidigare svar är frågan om den aktuella anställningen skulle upphöra något som myndigheten har att pröva. Närmare uppgift om hur lång tid det tog innan statsrådet Slottnér fick informationen saknas eftersom han fick informationen muntligen för kännedom via olika tjänstemän inom ramen för Regeringskansliets löpande verksamhet.

2. Har skälen för att avsluta länsöverdirektörens förordnande vid Länsstyrelsen i Stockholms län redovisats för eller efterfrågats av statsrådet vid kontakter mellan den dåvarande landshövdingen och statsrådet?

Vid samtalet den 8 april 2024 redovisade den dåvarande landshövdingen de övergripande skälen för att avsluta länsöverdirektörens anställning. Några ytterligare skäl efterfrågades inte av statsrådet Slottnér.

3. Har frågor om omfattningen av den ekonomiska överenskommelsen med den dåvarande länsöverdirektören tagits upp i dialogen mellan den dåvarande landshövdingen och Finansdepartementet eller statsrådet Erik Slottnér? Om ja, vad har anförts från departementets eller statsrådets sida?

Nej, några sådana frågor har inte tagits upp.

4. Har granskning och erfarenheter från de tidigare fall som ingår i svaret på fråga 6 gett anledning till några överväganden kring behovet av en översyn av gällande ordning och rutiner?

I nuläget planeras inte någon sådan översyn.

Bilaga A4.1.1

SVERIGES
RIKSDAG **Konstitutionsutskottet**

Ink 2024 -06- 11

Dnr 1956-2023/24

2024-06-11

Till: Konstitutionsutskottet

Granskning av utbildningsminister Mats Perssons styrning av universitet och högskolor och uttalanden angående deras samarbeten

Svenska universitet och högskolor vilar på akademisk frihet, det innebär att deras verksamhet vilar på att den akademiska friheten ska främjas och värnas. Verksamheten vid lärosätena utgör en viktig grund för den demokratiska utvecklingen och den offentliga debatten. En förutsättning för detta är att lärosätena har rätt till självbestämmande och är fria från otillbörlig styrning.

Efter ett regeringsuppdrag kom Universitetskanslersämbetet den 15 maj i år med en rapport om den akademiska friheten i Sverige¹. Enligt den är politisk styrning och politisk påverkan generellt det som anställda på lärosätena ser som det största hotet mot akademisk frihet.

På flera platser runt om i världen pågår studentprotester till stöd för Palestina och emot Israels agerande. Även på svenska lärosäten genomför eller har studenter genomfört aktioner inom ramen för yttrandefriheten. Utbildningsministern Mats Persson har vid flertal tillfällen uttalat sig mot studenternas krav, mot studenternas tåltaktioner, samt mot forskare och lärares stödduttalanden.

I en debattartikel i Sydsvenskan den 22 april valde 50 forskare vid Lunds universitet att uttala stöd för studentprotesterna². Utbildningsministern valde i en intervju till Aftonbladet 3 maj att uttala sig om debattartikeln³. ”De där forskarna borde skämmas, säger utbildningsministern.” och ”Förtroendet och tilliten till akademin får sig en törn. Jag är orolig och bekymrad över att en del akademiker politiserar och uppmanar till att inskränka yttrandefriheten. Det är motsatsen till det akademiska samtal vi vill ha, fortsätter han.”

Den 30 maj 2024 svarar ministern i SVT:s Aktuellt på frågan om vad han anser om studenternas krav: ”Det tycker jag är en felaktig utgångspunkt, därför att jag tycker att det är extra viktigt i tider där det är krig att universiteten har

¹ <https://www.uka.se/download/18.427c7de418f38533f7357/1715751054520/Akademisk%20frihet%20i%20Sverige.pdf>

² <https://www.sydsvenskan.se/artikel/studenternas-aktivism-visar-en-hopfull-stravan/>

³ <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/93mAO9/ministern-om-gazaprotesterna-borde-skammas>

Lorena Delgado VarasRiksdagsledamot (V) • Sveriges riksdag
Mobil: 070-0901905SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

möjligheten, att enskilda forskare i Sverige har möjlighet att ha utbyte med andra forskare i Israel eller att studenter i Sverige har möjlighet att åka på utbyten till Israel och på andra hålllet också. Just för att utbildning forskning ska stå fri från det politiska.”⁴ Dessutom påstår ministern i samma inslag felaktigt ”man tvingas stänga universitet”.

Ministern har även uttalat sig kring demonstranternas krav den 30 maj 2024 till SVT: ”Det är viktigt i detta läget att samarbeten kan fortsätta, att studenter kan plugga i Israel och att svenska forskare kan samarbeta med israeliska forskare, det är särskilt viktigt i en tid av krig”⁵.

Jag anser att konstitutionsutskottet bör granska om ministern genom sitt agerande och sina uttalanden satt en politisk press och förväntan gentemot lärosätena att det kan uppfattas som försök till styrning av lärosätena kring vilka samarbeten de väljer att ha.

Lorena Delgado Varas, ansvarig för högre utbildning, (V)

⁴ <https://www.svtplay.se/video/8Yqb5aB/aktuellt/tor-30-maj-21-00?id=8Yqb5aB&position=875&highlight=studenter-gripna-efter-polisrad-mot-taltlager-i-lund-875>

⁵ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/mats-persson-l-om-protesterna-vid-universiteten-har-passerat-en-grans>

Bilaga A4.1.2

Regeringskansliet

2025-01-21
SB2024/01086

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 11 – Dåvarande utbildningsministerns styrning av universitet och högskolor och uttalanden om deras samarbeten

Härmed överlämnas en promemoria med bilagor från
Utbildningsdepartementet.

Observera att utskottet kommer att ta del av bilagorna 5–6, 9–10, 13–15 och 18 i särskild ordning.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen Karin Erlingsson, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

10 bilagor

2025-01-21

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 11 – Dåvarande utbildningsministerns styrning av universitet och högskolor och uttalanden om deras samarbeten

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Enligt uppgifter i Aftonbladet den 3 maj 2024, som återges i denna promemoria, tog den dåvarande utbildningsministern i nära anslutning till den 7 oktober 2023 initiativ till ett möte med rektorerna. Vad var syftet med mötet och vad framfördes vid mötet av det dåvarande statsrådet respektive rektorerna? Utskottet önskar ta del av eventuell dokumentation från mötet.

Med anledning av uppgifter om att personer på svenska lärosäten inte kände sig trygga med att öppet visa sin judiska identitet bjöd den dåvarande utbildningsministern in rektorer vid högskolor och universitet till ett digitalt möte den 16 november, *bilaga 1*. Syftet med mötet var enligt mötesinbjudan att få ta del av rektorernas bild av situationen och att tillsammans diskutera hur tryggheten vid svenska lärosäten fortsatt kan värnas. Statsrådet efterfrågade vid mötet en lägesbild av rektorerna vilket han också fick. Det finns inte någon dokumentation från mötet.

2. Har det förekommit ytterligare kontakter eller möten mellan Utbildningsdepartementet och rektorerna i samma fråga? Utskottet önskar i sådant fall en redogörelse för vilka kontakter eller möten som förekommit och vad som framförts vid dessa av departementet respektive rektorerna. Vidare önskar utskottet ta del av eventuell dokumentation från dessa.

Den 31 oktober 2023 hade Utbildningsdepartementet ett digitalt möte med presidiet för Sveriges universitets- och högskoleförbund. Mötet anordnades

med anledning av att de s.k. Palestinagrupperna samma dag hade planerat en tyst manifestation utanför universitet och folkhögskolor och uppmanat lärare och studenter att lämna föreläsningssalarna. Vid mötet lämnade presidiet den information det hade om läget. Det finns inte någon dokumentation från mötet.

Den 6 december 2023 gjorde dåvarande utbildningsministern ett sedan tidigare planerat lärosätesbesök på Konstfack. Vid besöket hölls ett enskilt samtal med rektor beträffande Israel/Palestinafrågan och hantering av den, *bilaga 2–4*.

Under den årliga myndighetsdialogen med Lunds universitet den 11 april 2024 informerades Utbildningsdepartementet om att protester ägde rum på campus, *bilaga 5*.

Under den årliga dialogen med Chalmers tekniska högskola AB den 7 maj 2024 informerades Utbildningsdepartementet om de demonstrationer som pågått under hösten 2023, *bilaga 6*.

Utbildningsdepartementet bjöd in rektorer enligt bilagd deltagarförteckning till ett digitalt möte den 14 maj 2024. Syftet med mötet var att, mot bakgrund av det osäkra omvärldsläget, få en lägesbild av hur lärosäten som har samarbeten med länder där det finns stora säkerhetsrisker hanterar dessa samarbeten, *bilaga 7–8*. Vid mötet behandlades också utmaningar på campus när det gäller demonstrationer.

Under den årliga myndighetsdialogen med Konstfack den 14 maj 2024 informerades Utbildningsdepartementet om samarbeten med dels ett universitet i Israel, dels ett universitet i Palestina och att diskussioner förts med studenterna vid Konstfack med anledning av dessa samarbeten, *bilaga 9*.

Under den årliga myndighetsdialogen med Stockholms konstnärliga högskola den 16 maj 2024 fick Utbildningsdepartementet en lägesbeskrivning, *bilaga 10*.

Utbildningsdepartementet bjöd in rektorer enligt bilagd deltagarförteckning till ett digitalt möte den 27 maj 2024. Rektorerna inbjöds att vid mötet informera om den aktuella lägesbilden avseende utmaningar på campus när det gäller demonstrationer, *bilaga 11–13*.

Under den årliga myndighetsdialogen med Kungl. Musikhögskolan den 28 maj 2024 informerades Utbildningsdepartementet om de demonstrationer som pågått under hösten 2023, *bilaga 14*.

Vid den årliga myndighetsdialogen mellan Utbildningsdepartementet och Linnéuniversitetet den 31 maj 2024 informerades om de demonstrationer som pågått under hösten 2023 och våren 2024 och om en händelse då en forskare vid Linnéuniversitetet fått sitt arbetsrum vandaliserat i samband med demonstrationer, *bilaga 15*. Vid ett sedan tidigare inplanerat lärosätesbesök med Linnéuniversitetet den 4 juni 2024 samtalade dåvarande utbildningsministern med universitetets ledning om vandaliseringen. Det finns inte någon dokumentation från besöket.

Den 14 juni 2024 hade Utbildningsdepartementet ett möte med Lunds universitet. Syftet med mötet, som initierats av rektor, var att informera departementet om de pågående protesterna och om de åtgärder som universitetet vidtagit med anledning av dessa. Den 28 augusti 2024 ägde ett uppföljande samtal rum mellan Utbildningsdepartementet och rektor vid vilket rektor gav en uppdaterad lägesbild. Det finns inte någon dokumentation från dessa två möten.

Utbildningsdepartementet bjöd in rektorerna vid universiteten i Göteborg, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå, Uppsala och Örebro till ett digitalt möte den 13 september 2024 för att få information om det aktuella läget med anledning av demonstrationer vid lärosätena, *bilaga 16–18*.

Det kan inte uteslutas att det förekommit ytterligare någon eller några kontakter mellan Utbildningsdepartementet och lärosätena där frågan har berörts.

Efter överenskommelse kommer utskottet att ta del av bilagorna 5–6, 9–10, 13–15 och 18 i särskild ordning.

3. Har regeringen fattat något särskilt beslut efter den 7 oktober 2023 som avser svenska universitets och högskolors samarbete med israeliska diton?

Nej.

4. En redogörelse önskas för vilka författningar och beslut som reglerar svenska universitets och högskolors samarbete med utländska universitet och högskolor utanför EU.

Av 1 kap. 5 § tredje stycket högskolelagen (1992:1434) framgår att den samlade internationella verksamheten vid varje högskola ska dels stärka kvaliteten i högskolans utbildning och forskning, dels bidra nationellt och globalt till sådan hållbar utveckling som högskolorna har i uppgift att främja.

I 1 kap. 17–18 §§ högskolelagen och 6 kap. 11 a–11 f §§ högskoleförordningen (1993:100) finns bestämmelser om s.k. gemensamma examina som en högskola som anges i bilagan till högskolelagen får utfärda tillsammans med vissa kategorier av lärosäten, däribland ett utländskt lärosäte som inte är en fysisk person.

I 4 kap. 4–4 b §§ högskolelagen finns bestämmelser om studieavgifter. Av bestämmelserna framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri för studenter som är medborgare i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz. Vidare framgår att en avgift som betalas för att en student ska delta i utbildning på grundnivå eller avancerad nivå inom ramen för ett avtal om utbildningssamarbete mellan en högskola och ett utländskt lärosäte inte omfattas av regeln om avgiftsfrihet om avgiften inte tillfaller högskolan och inte avser den del av utbildningen som anordnas av högskolan. Bestämmelserna anger även i vilka frågor regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter, däribland i fråga om avgifter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för studenter som inte är medborgare i en stat inom EES eller i Schweiz (s.k. tredjelandsstudenter).

Regeringen har i förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor (studieavgiftsförordningen) meddelat sådana föreskrifter för tredjelandsmedborgare. Enligt 2 och 5 §§ studieavgiftsförordningen gäller dock undantag från anmälningsavgift och studieavgift bl.a. för den som är student vid en utländsk högskola men genomför en begränsad del av sin utbildning vid en svensk högskola inom ramen för ett utbytesavtal som innebär att studieavgift inte ska tas ut av den mottagande högskolan. Motsvarande undantag gäller den som söker till eller studerar på en utbildning inom ramen för ett sådant utbytesprogram eller samarbetsprogram som studieavgift enligt beslut av regeringen inte ska tas ut

för. Från anmälningsavgift undantas även den som söker till en utbildning inom ramen för ett sådant utbytesprogram eller samarbetsprogram som anmälningsavgift enligt beslut av regeringen inte ska tas ut för.

Det förekommer att regeringen i budgetpropositionen bemyndigas att för lärosäten besluta om medlemskap eller medlemsavgifter i internationella samarbeten eller konsortier, se t.ex. prop. 2023/24:1, utg.omr. 16, avsnitt 5.7.14.

5. Har den dåvarande utbildningsministern, i enlighet med vad som refererats i anmälan, i programmet Aktuellt i SVT den 30 maj 2024 uttalat att "man tvingas stänga universitet". Om ja, vilket underlag låg till grund för uttalandet?

Det stämmer att dåvarande utbildningsministern har gjort uttalandet. Avsikten var att förmedla att det förekommit att universitet hade fått låsa vissa byggnader.

Informationen om tilltagande demonstrationer och aktioner vid flera lärosäten både i Sverige och internationellt hade framkommit i media och vid kontakter med lärosäten, *bilaga 15* och t.ex. tidningen Universitetsläraren den 30 maj 2024.

6. Vilka synpunkter i övrigt ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några synpunkter i övrigt.

Bilaga 1

Regeringskansliet

2023-11-14
U2023/03202Utbildningsdepartementet
UtbildningsministernRektorer vid högskolor och
universitet

Hej,

Tack för ert hårda arbete under de senaste veckorna med anledning av den växande antisemitismen som följt av konflikten mellan Israel och Hamas. Det är med stor oro som jag har nåtts av uppgifter om att personer på våra lärosäten inte längre känner sig trygga i att öppet visa sin judiska identitet. Jag vill med bakgrund i detta bjuda in er till ett möte för att få ta del av er bild av situationen, och tillsammans diskutera hur tryggheten på svenska lärosäten fortsatt kan värnas. Högskolan ska vara en trygg plats för alla studenter och för all personal.

Under mötet ser jag fram emot att få en lägesbild vid lärosätena just nu, och era tankar om hur denna kan komma att utvecklas. Jag tar även gärna del av era medskick om hur vi fortsatt kan ta det viktiga arbetet mot antisemitism vidare tillsammans.

Mötet kommer att äga rum på **torsdag den 16 november klockan 17:15**, via plattformen Pexip.

Välkomna!

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Mats Persson'.

Mats Persson

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 16
E-post: u.registrator@regeringskansliet.se

Bilaga 2

Från: [Emelie Bergslätt](#)
Till: [Frédérique Lémery](#)
Kopia: [Elisabet Nordwall](#)
Ärende: Sv: Besök
Datum: den 22 november 2023 15:02:27
Bilagor: [image001.png](#)
[image002.png](#)

Hej igen,

Stort tack för detta! Vi återkommer med ett program och mer information inför ert besök.

Vilka personer förutom Utbildningsministern kommer delta? Det vore även bra att få veta om personerna som deltar har några allergier eller önskar specialkost, så vi kan ordna lunch därefter.

Vänliga hälsningar,
Emelie

Emelie Bergslätt
Rektors sekreterare / Vice-Chancellor's Secretary
E-mail: emelie.bergslatt@konstfack.se
Phone: + 46 8 450 41 02

Konstfack
University of Arts, Crafts and Design
Visiting address: LM Ericssons väg 14
Postal address: Box 3601, SE-126 27 Stockholm, Sweden
Phone: + 46 8 450 41 00
www.konstfack.se

Fakturainformation/Invoice information
Ref.nr: 947
Faktura ska skickas som e-faktura se mer info via länken/
Invoice should be sent as e-invoice see more info via the link
<https://www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Forvaltning/Ekonomienheten/fakturering/>

KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

Från: Frédérique Lémery <frederique.lemery@regeringskansliet.se>
Skickat: den 22 november 2023 12:59
Till: Emelie Bergslätt <Emelie.Bergslatt@konstfack.se>
Kopia: Elisabet Nordwall <Elisabet.Nordwall@konstfack.se>
Ämne: Sv: Besök

Hej Emelie,

Jag har fått nedanstående önskemål:

- En rundvandring (kan ni visa utmaningar (minns samtal om bland annat inflation) och slöjdläroarutbildning är det positivt)
- Ett samtal med en forskare/presentation av ens konstnärliga forskning (de säger att det ofta

blir bra med en framstående forskare som berättar om sin forskning).

- Diskussion om konstnärlig forskning och era utmaningar,
- Samtal om Israel/Palestinafrågan och hantering av den. Om rektor vill ta det enskilt går det bra
- 15 minuter enskilt med studentkåren där de får ta upp det de önskar.

Övrigt:

Jag vet inte hur det är med de ukrainska studenterna men jag vet att ni tidigare varit mycket engagerade om ni vill lyfta det.

Sedan vet jag att Anna har intressanta reflektioner kring säkerhetsfrågor inte minst från ett finskt perspektiv det tror jag kan vara bra att veta att lyfta.

Ev gemensam lunch i slutet av besöket.

Hör gärna av dig om frågor uppstår!

Med vänlig hälsning,

Frédérique

Från: Emelie Bergslätt <Emelie.Bergslatt@konstfack.se>

Skickat: den 22 november 2023 11:11

Till: Frédérique Lémery <frederique.lemery@regeringskansliet.se>

Ämne: Sv: Besök

Hej Frédérique,

Jag återkopplar på ditt mail nedan efter att ha stämt av med både Elisabet och Anna. Den 6 december kl. 9-13 fungerar och ni är varmt välkomna.

Har ni några önskemål från ert håll gällande besöket?

Vänliga hälsningar,

Emelie

Emelie Bergslätt

Rektors sekreterare / Vice-Chancellor's Secretary

E-mail: emelie.bergslatt@konstfack.se

Phone: + 46 8 450 41 02

Konstfack

University of Arts, Crafts and Design

Visiting address: LM Ericssons väg 14

Postal address: Box 3601, SE-126 27 Stockholm, Sweden

Phone: + 46 8 450 41 00

www.konstfack.se

Fakturainformation/Invoice information

Ref.nr: 947

Faktura ska skickas som e-faktura se mer info via länken/

Invoice should be sent as e-invoice see more info via the link

<https://www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Forvaltning/Ekonomienheten/fakturering/>

KONSTFACK

University of Arts, Crafts and Design

Från: Frédérique Lémary <frederique.lemery@regeringskansliet.se>

Skickat: den 22 november 2023 11:00

Till: Anna Valtonen <Anna.Valtonen@konstfack.se>; Elisabet Nordwall
<Elisabet.Nordwall@konstfack.se>

Kopia: Emelie Bergslätt <Emelie.Bergslatt@konstfack.se>

Ämne: Besök

Prioritet: Hög

Hej!

Pratade precis med Elisabeth lite kort. Sr MP vill planera in ett verksamhetsbesök på Konstfack den 6 december. Tiden 9-13.

Funkar det för er och ska jag vända mig till Emelie för att samordna?

Hälsningar

Frédérique

Ms Frédérique Lémary

Kansliråd

Universitets- och högskoleenheten

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Mob. +46 (0)72 450 35 11

frederique.lemery@gov.se

www.government.se

Regeringskansliet

Bilaga 3

Från: [Emelie Bergslätt](#)
Till: [Frédérique Lémery](#)
Kopia: [Elisabet Nordwall](#)
Ärende: Sv: Program?
Datum: den 5 december 2023 11:53:57
Bilagor: [image001.png](#)
[Program 6 december.pdf](#)

Hej Frédérique,

Bifogat hittar du programmet för morgondagens besök.

Vänliga hälsningar,
Emelie

Emelie Bergslätt
Rektors sekreterare / Vice-Chancellor's Secretary
E-mail: emelie.bergslatt@konstfack.se
Phone: + 46 8 450 41 02

Konstfack
University of Arts, Crafts and Design
Visiting address: LM Ericssons väg 14
Postal address: Box 3601, SE-126 27 Stockholm, Sweden
Phone: + 46 8 450 41 00
www.konstfack.se

Fakturainformation/Invoice information
Ref.nr: 947
Faktura ska skickas som e-faktura se mer info via länken/
Invoice should be sent as e-invoice see more info via the link
<https://www.konstfack.se/sv/Om-Konstfack/Forvaltning/Ekonomienheten/fakturerings/>

KONSTFACK
University of Arts, Crafts and Design

Från: Frédérique Lémery <frederique.lemery@regeringskansliet.se>
Skickat: den 4 december 2023 20:14
Till: Elisabet Nordwall <Elisabet.Nordwall@konstfack.se>; Emelie Bergslätt
<Emelie.Bergslatt@konstfack.se>
Ämne: Program?

Hej!

Jag undrar om ni har ett preliminärt program inför onsdagens besök?

Med vänlig hälsning,

Frédérique

KONSTFACK

University of Arts, Crafts and Design

Program för utbildningsministerns besök på Konstfack

Onsdag den 6 december 2023

09.30 Konstfack, LM Ericssons väg 14

09.35-10.30 Promenad genom Konstfacks utbildning och undervisning där vi besöker verkstäder och träffar studenter och personal i deras dagliga arbete

Vid rundvandringen deltar från Konstfack:
Anna Valtonen, rektor
Elisabet Nordwall, förvaltningschef
Susanne Helgesson, bitr. kommunikationschef
Emelie Bergslätt, rektors sekreterare

10.30-11.00 Kaffepaus på rektors kontor

Inkl. enskilt samtal med rektor.

11.00-12.05 Presentation av utbildning och forskning på Konstfack

11.05-11.15 Martin Avila, professor vid institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation

Martin Avila är projektansvarig för forskningsprojektet Materiella kulturer för samlevnad mellan arter, som finansieras av Vetenskapsrådet och är en del av vår forskningsplattform Design Explorations.

11.20-11.30 Palle Torsson, lektor vid institutionen för konst

Palle Torsson har i tidigare projekt forskat kring AI och virtual reality, och leder nu ett nytt forskningsprojekt, Ada Research: en Meta-Quest in i Algoritmens värld, som också är finansierat av Vetenskapsrådet.

11.35-11.50 Utbildnings- och forskningsnämnden

Den 6/12 sker Konstfacks årliga dialogmöte där det ges möjlighet att ta del av kvalitetsarbete på samtliga utbildningsprogram. Vi besöker detta tillfälle kort.

11.55-12.05 Johanna Enger, adjunkt vid institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation

Johanna Enger ansvarar för perceptionsstudion där man bl.a. kan studera hur man med olika

KONSTFACK

University of Arts, Crafts and Design

belysningslösningar kan uppnå både goda ljusmiljöer och god energianvändning. Den 6/12 har vi även Energimyndighetens konferens Lighting Days som pågår i Konstfacks lokaler.

Ca 12.10-13.00 Lunch

Deltagare:

Mats Persson, utbildningsminister

Agnes Eklund, pressekreterare

Marcus Nilsen, politisk sakkunnig

Frédérique Lémery, kansliråd

Anna Valtonen, rektor

Annelie Holmberg, prefekt vid institutionen för bild- och slöjdpedagogik

Jonas Ahnmé, prefekt vid institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation

Sara Isaksson From, prefekt vid institutionen för konsthantverk

Gunilla Muhr, prefekt vid institutionen för konst

Jenny Althoff, prorektor

Magnus Bärtås, vice-rektor

Regeringskansliet2024-05-08
FA2024/01319

Utbildningsdepartementet

Enligt sändlista

Inbjudan till digitalt möte om internationella säkerhetsfrågor

Statssekreteraren Maria Nilsson bjuder härmed in rektorer vid universitet och högskolor till ett möte. Syftet med mötet är att mot bakgrund av det osäkra omvärldsläget få en lägesbild av hur lärosäten som har samarbeten med länder där det finns stora säkerhetsrisker hanterar dessa.

Mötet kommer också att behandla eventuella utmaningar på campus när det gäller olika typer av demonstrationer.

Om du inte själv kan delta finns möjlighet att låta en ersättare vara representant.

Tid: Tisdagen den 14 maj klockan 8.30-9.30

Plats: Mötet hålls digitalt via Pexip (motsvarande Zoom).

Länk till mötet skickas efter anmälan.

Anmäl deltagande till mötet senast den 13 maj kl. 12.00 till Monica Engström.

E-post: monica.engstrom@regeringskansliet.se

Varmt välkommen!

Therese Ahlqvist
Departementsråd

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 16
E-post: u.registrator@regeringskansliet.se

Sändlista

Blekinge tekniska universitet
Chalmers tekniska högskola
Försvarshögskolan
Gymnastik- och Idrottshögskolan
Göteborgs universitet
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst
Stiftelsen högskolan i Jönköping
Karlstads universitet
Karolinska Institutet
Konstfack
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan
Kungl. Tekniska högskolan
Linköpings universitet
Linnéuniversitetet
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Malmö universitet
Mittuniversitetet
Mälardalens universitet
Stockholms konstnärliga högskola
Stockholms universitet
Södertörns högskola
Umeå universitet
Uppsala universitet
Örebro universitet

Lärosäte	titel	namn
Blekinge tekniska universitet	Rektor	Mats Viberg
Chalmers tekniska högskola	Högskoledirektör	Anna Lindholm
Försvarshögskolan	Rektor	Robert Egnell
Gymnastik- och Idrottshögskolan	Rektor	Per Nilsson
Göteborgs universitet	Rektor	Malin Broberg
Högskolan Dalarna	vik. Rektor	Jörgen Elbe
Högsklan i Borås	Förv. Chef	Anna Cregård
Högskolan i Gävle	Rektor	Ylva Fältholm
Högskolan i Halmstad	Högskoledirektör	Catarina Coquand
Högskolan i Skövde	Rektor	Muriel Beser Hugosson
Högskolan Kristianstad	Rektor	Håkan Pihl
Högskolan Väst	Rektor	Mats Jägstam
Stiftelsen högskolan i Jönköping	Högskoledirektör	Eva Gipperth
Karlstads universitet	Rektor	Jerker.moodysson
Karolinska Institutet	Rektor	Anna Östman Wernerson
Konstfack	Rektor	Anna Valtonen
Kungl. Konsthögskolan	Rektor	Sanna Kofod Olsen
Kungl. Musikhögskolan	Återkommer	
Kungl. Tekniska högskolan	Vice rektor	Stefan Östlund
Linköpings universitet	tf universitetsdirektör	Per-Olof Brehmer
Linnéuniversitetet	Rektor	Peter Aronsson
Luleå tekniska universitet	Vice rektor	Sara Thorgren
Lunds universitet	Förvaltningschef	Susanne Kristensson
Malmö universitet	Rektor	Kerstin Tham
Mittuniversitetet	Rektor	Anders Fällström
Mälardalens universitet	Påmint	
Stockholms konstnärliga högskola	Rektor	Paula Crabtree
Stockholms universitet	Rektor	Astrid Söderberg-Widding
Södertörns högskola	Förv. Direktör	Hans Andersson
Umeå universitet	Universitetsdirektör	Hans Wiklund
Uppsala universitet	Säkerhetschef	Fredrik Blomqvist
Örebro universitet	Universitetsdirektör	Louise Paulsson
Örebro universitet	Univ.ledningen	Anna-Karin Andershed
Maria H Nilsson		
Maria Noleryd		
Therese Ahlqvist		
Sara Bringle		

Bilaga 11

Regeringskansliet

2024-05-23
U2024/01319

Utbildningsdepartementet

Enligt sändlista

Välkommen till uppföljande digitalt möte måndag den 27 maj

Statssekreteraren Maria Nilsson bjuder härmed in rektorer vid universitet och högskolor till en uppföljning av det möte som hölls den 14 maj på temat internationella säkerhetsfrågor. Syftet med det uppföljande mötet är att få en uppdaterad lägesbild av eventuella utmaningar på campus när det gäller olika typer av demonstrationer.

Om rektor eller myndighetschef inte själv kan delta finns möjlighet att som vid föregående möte låta en ersättare vara representant.

Tid: Måndagen den 27 maj klockan 17-17.30

Plats: Mötet hålls digitalt via Pexip (motsvarande Zoom).

OBS! Länk till mötet skickas efter anmälan.

Anmäl deltagande till mötet senast 27 maj kl. 10.00 till Monica Engström.

E-post: monica.engstrom@regeringskansliet.se

Varmt välkommen!

Therese Ahlqvist
Departementsråd

Bilaga 12

Lärosäte	titel	namn
Blekinge tekniska universitet	Rektor	Mats Viberg
Chalmers tekniska högskola	Högskoledirektör	Anna Lindholm
Försvarshögskolan	Prorektor	Malena Britz
Gymnastik- och Idrottshögskolan	Rektor	Per Nilsson
Göteborgs universitet	Rektor	Malin Broberg
Högskolan Dalarna	Högskoledirektör	Katarina Hedlund Johansson
Högsklan i Borås	Förv. Chef	Anna Cregård
Högskolan i Gävle	Prorektor	Lars Bengtsson
Högskolan i Halmstad	Rektor	Susanna Öhman
Högskolan i Skövde	Högskoledirektör	Marie Smedbro
Högskolan Kristianstad	Prorektor	Anneli Orrung Wallin
Högskolan Väst	Rektor	Mats Jägstam
Stiftelsen högskolan i Jönköping	Rektor	Måns Svensson
Karlstads universitet	Rektor	Jerker.moodysson
Karolinska Institutet	Universitetsdirektör	Veronika Sundström
Konstfack	Rektor	Anna Valtonen
Kungl. Konsthögskolan	Rektor	Sanna Kofod Olsen
Kungl. Musikhögskolan	tf rektor	Johannes Landgren
Kungl. Tekniska högskolan	Rektor	Anders Söderholm
Linköpings universitet	Rektor	Jan-Ingvar Jönsson
Linköpings universitet	Universitetsdirektör	Per-Olof Brehmer
Linnéuniversitetet	Rektor	Peter Aronsson
Linnéuniversitetet	Universitetsdirektör	Therese Iveby Gardell
Luleå tekniska universitet	Rektor	Birgitta Bergvall-Kåreborn
Lunds universitet	Förvaltningschef	Susanne Kristensson
Malmö universitet	Högskoledirektör	Susanne Wallmark
Mittuniversitetet	Universitetsdirektör	Louise Beskow
Mälardalens universitet	Campuschef	Peter Liljenstolpe
Stockholms konstnärliga högskola	Rektor	Paula Crabtree
Stockholms universitet	Rektor	Astrid Söderberg-Widding
Södertörns högskola	Förv. Direktör	Hans Andersson
Umeå universitet	Universitetsdirektör	Hans Wiklund
Uppsala universitet	Säkerhetschef	Fredrik Blomqvist
Örebro universitet	Universitetsdirektör	Louise Paulsson
Örebro universitet	Univ.ledningen	Anna-Karin Andershed

Maria H Nilsson
Maria Noleryd
Therese Ahlqvist
Sara Bringle
Bente Björk

Annika Lans

Från: Monica Engström
Skickat: den 18 december 2024 14:06
Till: Joel Westlund Hult
Ämne: VB: Inbjudan till digitalt möte den 13 september kl. 8.00 med statssekreterare Maria Nilsson

Från: Monica Engström
Skickat: den 9 september 2024 10:38
Till: 'rektor@rektor.lu.se' <rektor@rektor.lu.se>; 'rektor@mau.se' <rektor@mau.se>; 'rektor@gu.se' <rektor@gu.se>; 'rektor@su.se' <rektor@su.se>; 'rektor@umu.se' <rektor@umu.se>; 'anders.hagfeldt@uu.se' <anders.hagfeldt@uu.se>; 'Johan Schnurer' <Johan.Schnurer@oru.se>
Kopia: 'eva.porenus@rektor.lu.se' <eva.porenus@rektor.lu.se>; 'pernilla.bistrom@mau.se' <pernilla.bistrom@mau.se>; 'asa.sorqvist@gu.se' <asa.sorqvist@gu.se>; 'Sanna Eklund' <sanna.eklund@su.se>; 'katarina.andersson01@umu.se' <katarina.andersson01@umu.se>; 'Rektorsassistent' <rektorsassistent@uu.se>; 'marie.e.andersson@oru.se' <marie.e.andersson@oru.se>
Ämne: Inbjudan till digitalt möte den 13 september kl. 8.00 med statssekreterare Maria Nilsson

Till: rektorerna vid universiteten i Göteborg, Lund, Malmö, Stockholm, Umeå, Uppsala och Örebro.

Inbjudan till digitalt möte med statssekreterare Maria Nilsson

På uppdrag av statssekreterare Maria Nilsson bjuds ni in till möte för en lägesuppdatering om situationen vid campus. Efter kontakter med SUHF har vi förstått att de största utmaningarna finns hos er just nu.

Om rektor eller myndighetschef inte själv kan delta finns möjlighet att låta en ersättare vara representant.

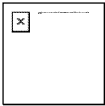
Tid: Fredagen den 13 september klockan 8.00-8.30
Plats: Mötet hålls digitalt via Pexip (motsvarande Zoom) Länk till mötet finns nedan.

Anmäl deltagande till mötet senast onsdagen den 11 september kl. 17.00 till Monica Engström. **E-post:** monica.engstrom@regeringskansliet.se

Varmt välkommen!

Therese Ahlqvist
Departementsråd

Please join the virtual meeting
room in one of the following ways...

From a web browser:

<https://pexip.regeringskansliet.se/webapp/m/5370782@pexip.regeringskansliet.se/step-by-step>

From a Skype for Business or a Videoconference endpoint/client:

5370782@pexip.regeringskansliet.se

From a telephone:

+4684054444, then 5370782 #

Support Services...

Do you wish to test your Web browser? Click the link below and follow the instructions:

[Click to connect to the testservice!](#)

Do you wish to test your Skype Client or video-equipment? Place a videocall to the address below and follow the instructions:

[test_call@pexip.regeringskansliet.se](tel:test_call@pexip.regeringskansliet.se)

Monica Engström
Universitets- och högskoleenheten
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
Tfn 08-405 82 20
Mobil 0702-616 639
monica.engstrom@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Regeringskansliet

Bilaga 17

Deltagare vid digitalt möte 13 september med statssekreterare Maria Nilsson:

Malin Boberg, Göteborg

Erik Renström, Lund

Mia Rönnmar, Malmö,

Astrid Söderbergh Widding, Stockholm

Hans Adolfsson, Umeå

Fredrik Blomqvist, säkerhetschef ERSÄTTER rektor Anders Hagfeldt

Johan Schnürer, Örebro

Bilaga A4.2.1

Anmälan av uttalande kring innehåll i studiecirkel

I debatten om svaret på interpellation 2024/25:7 den 1 oktober 2024 sade utbildningsminister Johan Pehrson följande:

Under hösten ordnar ett större studieförbund intressanta studiecirkelar där man vid fem tillfällen ska samlas och diskutera krig och fred - varför vi politiker kollektivt pratar så mycket om krig och så sällan om fred. Det har jag inga synpunkter på. Det är väl ett bra ämne. Men till frågeställningarna hör: Vad gör ett vapenbolag på universitetet? Hur stänger man ned ett vapenföretag? Jag utgår från att man avser Sverige, eftersom studiecirkeln äger rum i Sverige. Det här ska leda till att vi tar upp inspirerande exempel och diskuterar lärdomar för oss själva, sägs det.

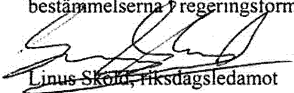
Det här är en verksamhet som är ganska allvarlig, menar jag, om man ska ge sig in på att stänga ned vapenföretag som rimligen är svenska. Jag kommer själv från en del av Sverige där både Saab och BAE, gamla Bofors, är verksamma. Men vi har fler vapenföretag i Sverige. Det är klart att vi måste vara noga med att folkbildningen fokuserar på hur vi ska stärka svensk säkerhet.

Att utbildningsministern ger uttryck för att innehållet i en studiecirkel "är allvarligt" får betraktas som att han ger uttryck för att studiecirkelar som behandlar det ämne och de frågor han uppger inte borde hållas.

Enligt regeringsformen 1 kap. 1§ bygger den svenska folkstyrelsen på fri åsiktsbildning. Enligt regeringsformen 2 kap. 1§ är var och en gentemot det allmänna tillförsäkrad yttrandefrihet, informationsfrihet, mötesfrihet och föreningsfrihet. Var och en har alltså rätt att ha åsikter i linje med innehållet i beskrivna studiecirkel, eller att ge uttryck för dessa, eller att informera sig om dessa, eller att anordna möten om dessa eller till och med bilda förening för att organisera sig för att förverkliga dessa.

När debatten fortsatte gav Johan Pehrson positiva omdömen om innehållet i andra studiecirkelar, exemplifierade med "föreningsordförandekunskap och om hur en valberedning jobbar" och avslutade med att säga att man "ibland måste kunna ifrågasätta vilka ämnen som har funnits".

Att utbildningsministern, som en av de yttersta representanterna för det allmänna och en som styr riket, ger omdömen om innehållet i studiecirkelar, i synnerhet när han kategoriserar det som oönskat, får sägas utgöra en inskränkning av de demokratiska friheterna och således vara oförenligt med bestämmelserna i regeringsformens 1-2 kap.

Linus Skold, riksdagsledamot

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -10- 30

Dnr 409-2024/25

Bilaga A4.2.2

Regeringskansliet

2025-01-16
SB2024/01071

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Utbildningsministerns uttalande om innehållet i en studiecirkel

Härmed överlämnas en promemoria från Utbildningsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Karin Erlingsson, Utbildningsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-01-16

Utbildningsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 21 – Utbildningsministerns uttalande om innehållet i en studiecirkel

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilket underlag låg till grund för utbildningsministerns uttalande vid interpellationsdebatten den 1 oktober 2024 om innehållet i en studiecirkel (se kursiverade stycken på s. 2)?

Ett underlag med fakta samt frågor och svar togs fram av Utbildningsdepartementet inför interpellationsdebatten. Underlaget berörde inte innehållet i specifika studiecirkelar.

2. Är det inom Regeringskansliet känt om det vid den aktuella tidpunkten fanns någon ansökan om statsbidrag som avsåg den aktuella studiecirkeln?

Regeringskansliet känner inte till någon ansökan om statsbidrag som avser den aktuella studiecirkeln.

3. Har det förekommit några kontakter mellan utbildningsministern eller Regeringskansliet och Folkbildningsrådet om hur rådet fördelar medel till studiecirkelar?

Någon kontakt mellan utbildningsministern och Folkbildningsrådet om hur rådet fördelar medel till specifika studiecirkelar har inte förekommit.

Vid den årliga dialogen om mål och resultat har Folkbildningsrådet informerat Regeringskansliet om hur medel till studieförbunden fördelas utifrån bl.a. en ny övergripande statsbidragsmodell för fördelningen av stöd till studieförbunden. Utöver den årliga dialogen har Regeringskansliet fått

information om medelsfördelningen vid möten på tjänstemannanivå. Informationen har inte rört fördelningen av medel till specifika studiecirklar.

4. Hur förhåller sig utbildningsministerns uttalande vid interpellationsdebatten den 1 oktober 2024 om innehållet i en studiecirkel till den självständighet som tillkommer Folkbildningsrådet i samband med beslut om statsbidrag?

Utbildningsministerns uttalande gjordes som ett led i debatten om befolkningens tillgång till bildning. Uttalandet hade inte till syfte att påverka Folkbildningsrådet vid dess utförande av förvaltningsuppgifter. Det kan noteras att utbildningsministern i samma debatt uttalade att det är Folkbildningsrådet som bestämmer vad som ska godkännas och att han inte lägger sig i det.

5. Utskottet önskar en kommentar till det som anförs i anmälan om att utbildningsministerns uttalande är oförenligt med statskäckets grunder i 1 kap. och grundläggande fri- och rättigheter i 2 kap. RF.

Interpellationsdebatten rörde olika aspekter av folkbildningsfrågor, bl.a. behandlades folkbildningens betydelse för demokrati och säkerhet. Det framgick under debatten att utbildningsministern anser att personer självklart får skaffa sig vilken bildning som helst och samlas och diskutera vad som helst. Mot den bakgrunden kan hans uttalande under debatten inte anses vara oförenligt med nämnda bestämmelser i regeringsformen.

6. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.3.1

SVERIGES
RIKSDAG

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -11- 19

Dnr 572-2024/25

2024-11-19

Informationsklass: Publik

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Begäran att granska statsrådet huruvida Ebba Buschs uttalande om
Migrationsverkets utfärdanden av medborgarskap står i strid med RF 12 kap 2 §

I Sverige råder förbud mot så kallat ministerstyre. Regeringen styr riket, men
detta sker genom regleringsbrev, utnämningar och myndighetsdialoger, men inte
genom att ett statsråd instruerar en myndighet hur den ska sköta sin
myndighetsutövning, eller tillämpa lagstiftningen.

Detta framgår av Regeringsformen, i kapitel 12 i § 2: ”2 §

*Ingen myndighet, inte heller riksdagen eller en kommuns beslutande organ, får
bestämma hur en förvaltningsmyndighet i ett särskilt fall ska besluta i ett ärende
som rör myndighetsutövning mot en enskild eller mot en kommun eller som rör
tillämpningen av lag.*

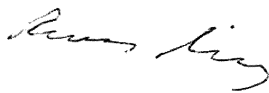
I en intervju i Aftonbladet den 17 november 2024 gör Ebba Busch ett antal
uttalanden. Några utav dem handlar om sådant som är regeringens politik.

Men Busch menar i intervjun att lagstiftningen borde ändras, så att
medborgarskap ska krävas för att rösta i kommunala och regionala val, i likhet
med riksdagsvalet. Och innan den nya lagstiftning Ebba Busch vill se, menar hon
i intervjun att Migrationsverket minska antalet utfärdanden av nya
medborgarskap:

*”Migrationsverket behöver se över takten på en del av de beslut som man tar nu,
givet att vi har nya beslut och ett nytt medborgarskapsprov på väg”, säger Busch
till Aftonbladet.*

Konstitutionsutskottet bör granska om statsrådet Ebba Buschs uttalande är ett
brott mot RF kap 12 § 2, och om hon därmed begått så kallat ministyrstyre.

Rasmus Ling (MP)
Riksdagsledamot

Rasmus Ling
Riksdagsledamot • Sveriges riksdag

SVERIGES RIKSDAG 100 12 Stockholm • Telefon 08-786 40 00 • www.riksdagen.se

Bilaga A4.3.2

SVERIGES
RIKSDAG

2025-01-24

Anmälan om granskning till Konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 24

Dnr 949-2024/25

Begäran om granskning av beskedet från statsråden Ulf Kristersson, Ebba Busch, Johan Pehrson och Johan Forssell om nya åtgärder för att hindra utfärdandet av svenska medborgarskap.

I en debattartikel i Dagens Nyheter den 30 november 2024 skrev statsråden Ulf Kristersson, Ebba Busch och Johan Pehrson följande:

“Kraven för att erhålla medborgarskap ska skärpas. Innan de nya kraven för medborgarskap är på plats finns det anledning att agera mot att medborgarskap utfärdas enligt den nuvarande lagstiftningen. Medborgarskap som beviljas utan att den sökande svarar mot de utökade kraven utgör en sårbarhet för Sveriges säkerhet. I den mån det är möjligt ska därför åtgärder vidtas för att hindra att fler svenska medborgarskap utfärdas, fram till dess att den nya lagstiftningen träder i kraft.”¹

Även ansvarig minister Johan Forssell har uttryckt sig liknande i Svar på fråga 2024/25:522 Fördröjning av beslut om medborgarskap:

“I den mån det är möjligt ska därför åtgärder vidtas för att hindra att fler svenska medborgarskap utfärdas, fram till dess att den nya lagstiftningen”.

Av statsrådets besked är det tydligt att regeringen vill förhindra att gällande lagstiftning om medborgarskap tillämpas.

Det framgår av 1 kap. 1 § 3 stycket i Regeringsformen att den offentliga makten ska utövas under lagarna. Detta är en central bestämmelse för det svenska statsskicket som innebär att alla offentliga organ, även regeringen, bara får vidta åtgärder som har stöd i lag. Regeringen har befogenhet att föreslå lagändringar men fram tills att en lagändring har trätt i kraft är det gällande lagar som ska tillämpas av regeringskansliet såväl som andra myndigheter.

¹ Dagens Nyheter. *DN Debatt. “Det ska bli svårare att bli svensk medborgare”*, 30 november 2024

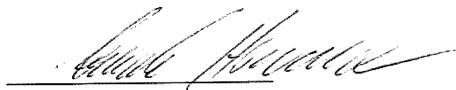
Vidare gäller enligt 12 kap. 2 § Regeringsformen att ingen myndighet, inte heller riksdagen, får bestämma hur en förvaltningsmyndighet ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild. Myndigheterna är självständiga i förhållande till regeringen och regeringen får inte lägga sig i hur myndigheter hanterar enskilda ärenden.² Varje ansökan om medborgarskap är ett sådant ärende som rör myndighetsbeslut mot en enskild, alltså ett ärende som Migrationsverket ska besluta om och inte en angelägenhet som regeringen får påverka.

Enligt 9 § i Förvaltningslagen (2017:900) ska ärenden handläggas så enkelt och snabbt som möjligt. Regeringen kan därmed inte bestämma att Migrationsverket ska lägga ansökningar om medborgarskap på hög i väntan på att nya regler finns på plats, sådana direktiv får myndigheten inte följa.³ Av regeringens besked att döma, framstår det däremot som att regeringens ambition är att myndigheten ska försena handläggning av medborgarskapsärendena under den tid som det bereds lagändringar. Det står i strid med den grundläggande och lagfästa principen i förvaltningslagen.

Regeringen har rätt att meddela direktiv till förvaltningsmyndigheterna. Om direktiven däremot strider mot gällande rätt, eller om myndigheterna inte kan följa instruktionerna utan att bryta mot lagen, måste myndigheten följa lagen och inte regeringens instruktion enligt 5 § i Förvaltningslag (2017:900). Vi förutsätter därför naturligtvis att Migrationsverket fortsatt gör sitt yttersta för att leva upp till Förvaltningslagens krav.⁴

Mot denna bakgrund finns det anledning att ifrågasätta hur det skulle vara förenligt med nu gällande rättsregler att regeringen vidtar åtgärder för att hindra att nya medborgarskap utfärdas enligt nuvarande lagstiftning. Därför bör konstitutionsutskottet granska huruvida regeringens besked strider mot Regeringsformen 1 kap. 1 § 3 st. samt 12 kap. § 2

Annika Hirvonen (MP)
Riksdagsledamot

² SOU 2008:125 *En reformerad grundlag*, s. 351

³ Dagens Nyheter. DN Debatt. "Regeringen står inte över grundlagen", 15 december 2024

⁴ SOU 2008:125 *En reformerad grundlag*, s. 351

Bilaga A4.3.3

Regeringskansliet

2025-01-21
SB2024/01088

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 23 – Energi- och näringsminister samt vice statsministerns uttalande om Migrationsverkets handläggning av medborgarskapsärenden

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen Maria Åhrling.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-01-21

Klimat- och näringslivsdepartementet

Granskningsärende 23 – Energi- och näringsminister samt vice statsministerns uttalande om Migrationsverkets handläggning av medborgarskapsärenden

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Har energi- och näringsminister samt vice statsminister Ebba Busch gjort det uttalande om takten i Migrationsverkets beslut om nya medborgarskapsärenden som redovisas på sidan 1 i denna promemoria? Om ja, vad var avsikten med uttalandet?

Det stämmer att Ebba Busch har gjort det uttalande som redovisas i promemorian. Hon gjorde uttalandet som partiledare. Uttalandet var en del i ett resonemang om synen på medborgarskapet. Avsikten med uttalandet var att presentera Kristdemokraternas syn på denna fråga. Som framgår av Aftonbladets artikel var intervjun tydligt värderingsorienterad och publiceringen föregicks av en debattartikel i Svenska Dagbladet där Ebba Busch och en partikollega argumenterade för att en framgångsrik integration förutsätter en gemensam etisk grundsyn.

2. En kommentar önskas om hur uttalandet förhåller sig till regeringsformens bestämmelser om regeringens styrning och förvaltningens självständighet.

Det har varit tydligt att Ebba Busch gjorde uttalandet som partiledare. Ett uttalande som görs i den egenskapen träffas inte av regeringsformens bestämmelser om regeringens styrning och förvaltningens självständighet.

3. Har det fattats något eller några beslut av regeringen som syftar till att minska takten eller pausa Migrationsverkets beslut i medborgarskapsärenden? Om ja, när fattades detta eller dessa beslut?

Nej, regeringen har inte fattat några sådana beslut.

4. Har frågan om att minska takten eller pausa Migrationsverkets beslut i medborgarskapsärenden tagits upp med verket? Om ja, vilka deltog vid detta eller dessa tillfällen och när ägde de rum?

Nej, frågan har inte tagits upp med Migrationsverket.

5. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.3.4

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00171

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 30 – Statsministerns, energi- och näringsminister samt vice statsministerns, utbildningsministerns och migrationsministerns uttalanden om medborgarskapsärenden

Härmed överlämnas en promemoria med bilaga från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Jenny Kvarnholt.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-03-04

Justitiedepartementet

Granskningsärende 30 – Statsministerns, energi- och näringsminister samt vice statsministerns, utbildningsministerns och migrationsministerns uttalanden om medborgarskapsärenden

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

- 1. Vad var avsikten med de anmälda statsrådets respektive uttalanden om nya medborgarskapsärenden (se s. 1 och 2 i denna promemoria)?*
- 2. En kommentar önskas om hur uttalandena förhåller sig till regeringsformens bestämmelser om regeringens styrning och förvaltningens självständighet.*

Avsikten med statsrådets uttalanden var att betona vikten av att stärka säkerhetsperspektivet i handläggningen av medborgarskapsärenden. Sverige står inför allvarliga säkerhetshot från terrorism, våldsbejakande extremism, fientliga statliga aktörer och organiserad brottslighet. Att säkerställa att medborgarskapsärenden handläggs noggrant med beaktande av tänkbara säkerhetsrisker är centralt eftersom ett svenskt medborgarskap ger en ovillkorlig rätt att vistas i Sverige och är en förutsättning för vissa yrken som är väsentliga för Sveriges säkerhet. Ett beslut om medborgarskap är dessutom i princip oåterkalleligt.

Mot denna bakgrund gav regeringen den 9 januari 2025 Migrationsverket i uppdrag att vidta ytterligare och kraftfulla åtgärder för att säkerställa att förfarandet och de krav som uppställs i regleringen av ärenden om medborgarskap upprätthålls, se bilaga. Uppdraget ska utföras inom ramen för gällande regelverk och syftar till att upprätthålla befintliga säkerhetskrav i handläggningen av medborgarskapsärenden.

Regeringen har varken genom de uttalanden som gjorts eller det efterföljande uppdraget bestämt hur Migrationsverket ska besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot en enskild eller rör tillämpningen av lag.

3. Har det fattats något eller några beslut av regeringen som syftar till att minska takten eller pausa Migrationsverkets beslut i medborgarskapsärenden? Om ja, när fattades detta eller dessa beslut?

Nej, det har inte fattats några beslut av regeringen som syftar till att minska takten eller pausa Migrationsverkets beslut i medborgarskapsärenden.

4. Har frågan om att minska takten eller pausa Migrationsverkets beslut i medborgarskapsärenden tagits upp med verket? Om ja, vilka deltog vid detta eller dessa tillfällen och när ägde de rum?

Nej, frågan om att minska takten eller pausa Migrationsverkets beslut i medborgarskapsärenden har inte tagits upp med verket.

5. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Regeringen**Regeringsbeslut****II:2**2025-01-09
Ju2025/00019

Justitiedepartementet

Migrationsverket
601 70 Norrköping

Uppdrag att förstärka säkerhetsperspektivet i Migrationsverkets verksamhet som rör medborgarskap

Regeringens beslut

Regeringen ger Migrationsverket i uppdrag att skyndsamt vidta ytterligare och kraftfulla åtgärder för att säkerställa att förfarandet och de krav som uppställs i regleringen av ärenden om medborgarskap upprätthålls. Syftet är att så långt som möjligt motverka att personer som utgör en säkerhetsrisk eller som lever i Sverige under falsk identitet beviljas medborgarskap. Myndigheten ska därför vidta lämpliga åtgärder för att kraftigt stärka kvaliteten på utredningen i naturalisationsärenden.

Migrationsverket ska i utförandet av uppdraget samråda med Säkerhetspolisen och Polismyndigheten.

Uppdraget ska redovisas genom att Migrationsverket löpande informerar Regeringskansliet (Justitiedepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Närmare beskrivning av uppdraget

De åtgärder som Migrationsverket kan vidta inom ramen för uppdraget kan vara av olika slag. En lämplig åtgärd kan vara att Migrationsverket ställer krav på att den sökande inställer sig personligen för identifiering och för att genomföra en muntlig utredning. En annan lämplig åtgärd kan vara att Migrationsverket upprättar en särskild säkerhetsbilaga med information som har betydelse för bedömningen av säkerhetsrisker, som vid behov kan delges Säkerhetspolisen. Även andra åtgärder som stärker säkerhetsarbetet kan vara aktuella.

Telefonväxel: 08-405 10 00
Webb: www.regeringen.sePostadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Rosenbad
E-post: ju.registrator@regeringskansliet.se

Skälen för regeringens beslut

Sverige befinner sig i ett allvarligt säkerhetsläge. Vi står i dag inför tre huvudsakliga parallella hot mot vår inre säkerhet: Terrorism och våldsbejakande extremism, olika statliga aktörer som agerar fientligt mot Sverige och en systemhotande organiserad brottslighet. Konsekvenserna för Sverige från dessa hot påverkas i hög grad av händelseutvecklingen i omvärlden. Vidare ökar risken för att säkerhetshotande individer tar sig till Sverige. De komplexa hot och risker som kan påverka vårt moderna samhälle är en del av bakgrunden till att regeringen i juli 2024 beslutade om Sveriges nya nationella säkerhetsstrategi (skr. 2023/24:163).

I den nationella strategin mot organiserad brottslighet (skr. 2023/24:67) understryker regeringen vikten av att reducera de sårbarheter som brottsligheten utnyttjar, bland annat genom att säkerställa tillförlitliga identiteter. Regeringen bedömer även att det finns ett allvarligt hot mot den allmänna ordningen och den inre säkerheten och har därför den 7 november 2024 fattat beslut om återinförd tillfällig gränskontroll från och med den 12 november 2024.

I den nationella strategin mot våldsbejakande extremism och terrorism (skr. 2023/24:56) konstateras att terrorhotet varierar över tid i fråga om både aktörer och intensitet, men att det har varit ständigt närvarande i Sverige och omvärlden under det senaste decenniet. Hotet kan komma att bestå under en längre tid. Vikten av att i det läget ha kontroll över vilka som befinner sig i Sverige och vilka som beviljas medborgarskap kan inte nog understrykas. Den som är svensk medborgare har en ovillkorlig rätt att vistas i Sverige. Det svenska medborgarskapet är starkt skyddat i grundlag. Av 2 kap. 7 § andra stycket regeringsformen följer som huvudregel att ingen svensk medborgare som är eller har varit bosatt i riket får fråntas sitt medborgarskap. Ett beslut om svenskt medborgarskap är därmed i princip oåterkalleligt och därför ett mycket viktigt beslut. Ett svenskt medborgarskap är vidare en förutsättning för vissa yrken som är centrala för Sveriges inre och yttre säkerhet, som till exempel polis eller yrkesmilitär.

Säkerhetspolisen har i en skrivelse till regeringen begärt att tidsfristerna för att förvärva medborgarskap genom naturalisation bör förlängas med minst två år (Ju2017/02733). Detta eftersom det kan ta lång tid att upptäcka vissa typer av säkerhetshotande verksamhet, t.ex. olovlig underrättelseverksamhet.

Frågan behandlas i utredningen Skärpta krav för att förvärva svenskt medborgarskap (dir 2023:129).

Som huvudregel krävs styrkt identitet för att Migrationsverket ska bevilja svenskt medborgarskap. Det finns emellertid undantagssituationer när medborgarskap kan beviljas även i fall där identiteten endast har gjorts sannolik. Vidare kan uppehållstillstånd i vissa fall beviljas även om identiteten inte har gjorts sannolik. I dessa situationer finns det därmed inte alltid identitetshandlingar i ärendet om *uppehållstillstånd* som kan jämföras med identitetshandlingarna i *medborgarskapsärendet*. Detta kan leda till svårigheter att kontrollera att den person som söker medborgarskap också är den som har beviljats uppehållstillstånd.

I juni 2023 tillsatte regeringen en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppdraget att utreda några frågor om det skydd för grundläggande fri- och rättigheter som gäller enligt 2 kap. regeringsformen (dir. 2023:83). En fråga som ska utredas är om grundlagsskyddet för det svenska medborgarskapet ska begränsas på så sätt att det ska vara möjligt att genom regler i lag återkalla medborgarskapet under vissa närmare förutsättningar för någon som har mer än ett medborgarskap, bl.a. om han eller hon har begått systemhotande brottslighet. Uppdraget ska redovisas senast den 7 januari 2025.

I september 2023 beslutade regeringen att tillsätta utredningen Skärpta krav för att förvärva svenskt medborgarskap (dir 2023:129). Utredaren ska bland annat föreslå ett krav på längre hemvist i Sverige för att förvärva medborgarskap. Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2025.

I november 2024 presenterade Utredningen för stärkt återvändande-verksamhet sitt slutbetänkande Vissa åtgärder för stärkt återvändande och utlänningskontroll (SOU 2024:80). Utredningen föreslår att det ska bli möjligt att behandla uppgifter om fingeravtryck och fotografier i ärenden om svenskt medborgarskap, bland annat för att jämföra uppgifterna mot sökandens uppehållstillståndskort. Det ska göra det möjligt att med hjälp av biometriska uppgifter verifiera att den person som ansöker om svenskt medborgarskap faktiskt är samma person som tidigare har beviljats uppehållstillstånd.

I regleringsbrevet för budgetåret 2024 fick Migrationsverket i uppdrag att vidta åtgärder för att stärka kontroller i ärenden gällande medborgarskap. I

återrapporteringen till regeringen har Migrationsverket bland annat redovisat att myndigheten har stärkt kontrollen för att upptäcka potentiella säkerhetshot i medborgarskapsärenden och utökat informationsöverföringen till Säkerhetspolisen (Ju2025/00022).

Regeringen och Migrationsverket har således vidtagit flera åtgärder för att stärka säkerhetsperspektivet i medborgarskapsärenden.

Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget som innefattar såväl hotet från terrorism, som antagonistiska staters fientliga agerande och systemhotande organiserad brottslighet, tillsammans med en markant ökning av antalet säkerhetsärenden bland ansökningar om medborgarskap, bedömer regeringen att det finns behov av att skyndsamt vidta ytterligare åtgärder på området.

Det är därför viktigt att Migrationsverket nyttjar alla de verktyg som ryms inom nuvarande regelverk för att stärka säkerhetsperspektivet i Migrationsverkets verksamhet som rör medborgarskap och fortsätter det välfungerande samarbetet med Säkerhetspolisen. I andra ärendeslag, som till exempel anknytningsärenden, arbetar Migrationsverket bland annat med muntlig utredning för att få ett tillräckligt underlag för beslut. Myndigheten ska därför vidta lämpliga åtgärder, exempelvis genom muntlig utredning i ärenden om medborgarskap samt andra åtgärder, som kraftigt stärker kvaliteten på utredningen i naturalisationsärenden.

På regeringens vägnar

Johan Forssell

Yvonne Spong

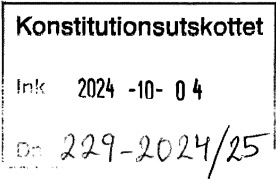
Kopia till

Statsrådsberedningen

Justitiedepartementet/L6, L7, PO, DÅ, IM och NM

Finansdepartementet/BA och OFA SFÖ

Bilaga A4.4.1

2024-10-04

Informationsklass: Publik

Till Konstitutionsutskottet

KU anmälan av statsrådet Ebba Busch men anledning av uttalande om Vattenfall i Dagens Nyheter

I statens ägarpolicy noteras följande på första sidan:

“Regeringen har riksdagens uppdrag att aktivt förvalta bolagen med statligt ägande så att den långsiktiga värdeutvecklingen blir den bästa möjliga och, i förekommande fall, att de särskilt beslutade samhällsuppdragen utförs väl. Regeringen anser att det är av största vikt att bolagen förvaltas på ett aktivt och professionellt sätt med långsiktigt värdeskapande som övergripande mål.

(...)

En förutsättning för att bolagen med statligt ägande ska bidra till ekonomisk effektivitet och konkurrenskraft i hela landet är att staten tillämpar god bolagsstyrning. Den svenska regeringens förvaltningsprinciper följer i huvudsak OECD:s riktlinjer för bolags styrning respektive antikorruption och integritet i statligt ägda företag vilket ger ett förutsägbart ramverk för såväl staten som ägare som för bolagen med statligt ägande”

Statsrådet Ebba Busch uttalade följande i en intervju med Hilda Årlemyr som publicerades 30 september 2024 i Dagens Nyheter:

“- Jag synar Vattenfall där. De har inte koll på sina grejer”

Bakgrunden till resonemanget handlar om Vattenfalls syn på ekonomin i Kriegers Flak. DN skriver vidare:

“EB: – Jag menar att det är felaktigt att påstå att det avgörande är anslutningsavgiften, säger hon till DN.

Journalisten: Men Vattenfall har själva sagt att det är de slojade subventionerna till havsvindkraften som gör att de inte satsar?

EB: – Ja, och jag synar det. De kunde inte svara i dag på grundläggande siffror som rör kapacitetsfaktorer. Då synar jag det påståendet.”

God bolagsstyrning innebär enligt svensk kod för bolagsstyrning att ägaren utövar sitt inflytande på bolaget på bolagsstämman och vid tillsättandet av styrelsen.

“Det forum där aktieägarnas inflytande utövas är bolagsstämman, som är aktiebolagets högsta beslutande organ. Stämman kan avgöra varje fråga i bolaget, som inte uttryckligen faller under ett annat bolagsorgans exklusiva kompetens. Annorlunda uttryckt har bolagsstämman en överordnad ställning i förhållande till bolagets styrelse och verkställande direktör.”

(...)

“Styrelsen ska svara för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Den mycket vida beslutskompetens som lagen tillerkänner styrelsen begränsas i förhållande till stämman i första hand av de bestämmelser i lagen som ger stämman exklusiv beslutanderätt i vissa frågor, exempelvis i fråga om ändring av bolagsordningen, val av styrelse och revisorer samt fastställelse av balans- och resultaträkning. Styrelsen är i sin förvaltning emellertid skyldig att rätta sig efter särskilda föreskrifter som kan ha meddelats av bolagsstämman, förutsatt att föreskriften i fråga inte strider mot aktiebolagslagen eller bolagsordningen.”

När statsrådet, som företrädare för regeringen och därmed som representant för ägaren, säger att “De har inte har koll på sina grejer” och syftar på Vattenfall, så innebär det att statsrådet lägger sig i driften av bolaget på ett sätt som står i strid med koden.

En minister som uttalar sig negativt om driften av ett statligt bolag bryter mot de konstitutionella principerna i regeringsformen på följande sätt:

1. Ministerstyre och myndigheters självständighet (12 kap. 2 § regeringsformen)
Enligt regeringsformen är det förbjudet för ett statsråd att påverka en förvaltningsmyndighet eller ett statligt bolag i enskilda ärenden som rör myndighetsutövning eller tillämpning av lag. Statligt ägda bolag, även om de verkar på en mer kommersiell basis än vanliga myndigheter, omfattas av denna princip när det gäller statens kontroll. Om en minister uttalar sig negativt om ett statligt bolag och försöker påverka dess drift eller affärsbeslut, kan detta uppfattas som ett otillbörligt försök att styra bolaget, vilket bryter mot principen om självständighet.

Ett statligt bolag har en styrelse och en ledning som är ansvarig för dess drift, och de ska agera självständigt från direkt politisk inblandning i enlighet med gällande regler för bolagsstyrning. En minister kan inte på ett direkt sätt styra över hur dessa bolag sköter sina dagliga operationer, affärsbeslut eller strategier.

2. Legalitetsprincipen (1 kap. 1 § regeringsformen)

En ministers uttalanden som direkt riktar sig mot driften av ett statligt bolag kan också ifrågasättas enligt legalitetsprincipen, som kräver att alla statliga organ, inklusive regeringen och dess ministrar, agerar inom ramen för gällande rätt. Om ett statsråd uttalar sig på ett sätt som antyder att ett statligt bolag bör fatta vissa beslut eller vidta åtgärder, utan att dessa direkt stöds av lagstiftning eller regeringsbeslut, kan det ses som att ministern försöker agera utanför sin behörighet. Detta kan skapa en situation där bolaget känner sig pressat att fatta beslut baserat på politiska uttalanden snarare än på affärsmässiga överväganden, vilket skulle vara i strid med principen om rättsstatlighet.

3. Kollektivt beslutsfattande i regeringen (7 kap. 3 § regeringsformen)

Statens ägarstyrning över statliga bolag utövas i regel kollektivt av regeringen, inte av enskilda ministrar. Eventuella beslut om bolagets strategiska inriktning eller åtgärder ska fattas av regeringen i sin helhet. Om en minister enskilt uttalar sig negativt om bolagets drift eller försöker påverka dess affärsbeslut, skulle detta kunna uppfattas som ett försök att gå runt det kollektiva beslutsfattandet och utöva individuellt inflytande, vilket strider mot regeringsformens principer. Det är regeringens roll som kollektivt att utfärda direktiv till bolaget, till exempel genom ägardirektiv som godkänns av hela regeringen.

4. Negativa konsekvenser för förtroendet och affärsmässigheten

En ministers negativa uttalanden om ett statligt bolag kan skada dess trovärdighet och affärsmässighet. Statliga bolag verkar ofta på en konkurrensutsatt marknad, och ett sådant uttalande kan påverka bolagets anseende, relationer med kunder och affärspartners samt dess ekonomiska ställning. Detta kan indirekt påverka bolagets självständighet eftersom det kan tvingas agera på ett sätt som försöker blidka regeringen eller motverka den negativa bilden, snarare än att agera enligt sina egna affärsmässiga överväganden.

På dessa grunder vill jag anmäla statsrådet Ebba Busch till KU.

Elisabeth Thand Ringqvist
Riksdagsledamot (C)

Bilaga A4.4.2

Regeringskansliet

2025-02-11
SB2025/00060

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 17 – Energi- och näringsministerns uttalanden om Vattenfall

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet

Promemoria

2025-02-11

Klimat- och näringslivsdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 17 – Energi- och näringsministerns uttalanden om Vattenfall

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. I vilket syfte gjorde statsrådet uttalandena om Vattenfall som refereras i artikeln som publicerades i Dagens Nyheter den 30 september 2024 och vilket underlag låg till grund för dem?

Statsrådets uttalanden syftade till att ifrågasätta Vattenfalls uppgift om att regeringens åtgärd att ta bort stödet för anslutning av havsbaserad vindkraft var enskilt avgörande för bolagets beslut att pausa vindkraftsprojektet Kriegers flak. Till grund för hennes ifrågasättande låg bl.a. det förhållandet att vindkraften är beroende av goda vindförhållanden vilket gör elproduktionen oförutsägbart. Dessutom medför den volatila elprismarknaden ytterligare osäkerhet när det gäller möjligheten att få lönsamhet. Det är alltså flera bidragande osäkerhetsfaktorer som gör att det är svårt för elproducenter att få lönsamhet i sin investering. Alla dessa faktorer bör ha varit bidragande orsaker till Vattenfalls beslut att pausa Kriegers flak och inte enbart kostnaderna för anslutningen.

2. Föregicks uttalandena av någon samordning med Finansdepartementet eller bolagsansvarigt statsråd?

Nej, någon sådan samordning har inte ägt rum.

3. En kommentar önskas om hur uttalandena förhåller sig till Svensk kod för bolagsstyrning och statens ägarpolicy.

Uttalandena har inte utgjort ägarstyrning, varför uttalandena inte träffas av statens ägarpolicy eller Svensk kod för bolagsstyrning.

4. I ett av uttalandena anför statsrådet enligt vad som framgår i ovan nämnda artikel att "De kunde inte svara i dag på grundläggande siffror som rör kapacitetsfaktorer". Vad är det som åsyftas i det uttalandet?

I enlighet med artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (elmarknadsförordningen) har en metod tagits fram för att beräkna resurstillräckligheten i elsystemet. Av metoden framgår hur beräkningar för att ta fram kapacitetsfaktorn för olika kraftslag ska göras. Det är Affärsverket Svenska kraftnät som är ansvarigt för att ta fram dessa beräkningar. Statsrådet anmärkte på att Vattenfall inte kunde bemöta de siffror som Svenska kraftnät hade tagit fram. I stället presenterade bolaget egna beräkningar som inte var gjorda i enlighet med regleringen i elmarknadsförordningen

5. Har information om orsakerna till pausandet av Kriegers Flak framkommit i dialogen mellan ägaren och bolaget? När har det i så fall skett, vilka har deltagit vid dessa tillfällen och vad har framförts?

Ansvarig statssekreterare för energifrågor blev i juli 2024 muntligen informerad av Vattenfall om att bolaget övervägde att pausa projektet med Kriegers flak. Det enda skäl som angavs var att Vattenfall inte fick ihop ekonomin.

Vid en ägardialog den 13 september 2024 nämnde Vattenfall att de inte avsåg gå vidare med Kriegers flak eftersom det saknades investeringsförutsättningar. Detta hade redan offentliggjorts i ett pressmeddelande den 2 september 2024. Någon ytterligare information om orsakerna lämnades inte vid ägardialogen. Deltagare vid ägardialogen var verkställande direktören, finansdirektören och chefsjuristen för Vattenfall samt ansvarig statssekreterare för bolag med statligt ägande och tjänstemän från avdelningen för bolag med statligt ägande på Finansdepartementet.

6. Har regeringen eller Regeringskansliet vid något tillfälle framfört till Vattenfall att Kriegers Flak bör eller inte bör byggas?

Nej, något sådant har inte framförts till Vattenfall.

7. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.4.3

Regeringskansliet

2025-03-11
SB2025/00060

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 17 – Energi- och näringsministerns uttalanden om Vattenfall

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-03-11

Klimat- och näringslivsdepartementet

Granskningsärende 17 – Energi- och näringsministerns uttalanden om Vattenfall

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svaret på utskottets fråga 3 anges att uttalandena inte har utgjort ägarstyrning och därmed inte träffas av statens ägarpolicy eller Svensk kod för bolagsstyrning. En redogörelse önskas för vilka omständigheter som ligger till grund för den bedömningen.

2. Av svaret på utskottets fråga 4 framgår att statsrådet anmärkte på att Vattenfall inte kunde bemöta de siffror som Svenska kraftnät hade tagit fram, utan i stället presenterade egna beräkningar som enligt uppgift i Regeringskansliets svar inte var gjorda i enlighet med regleringen i elmarknadsförordningen. En kommentar önskas om hur ett uttalande av det aktuella slaget förhåller sig till regeringens roll som ägare och principer för ägarstyrning såsom de kommer till uttryck i Svensk kod för bolagsstyrning och statens ägarpolicy.

Regeringen ansvarar för statens företagsäande. Frågor om ägarstyrning av Vattenfall ligger under finansministerns ansvar. Regeringens ägarstyrning sker i enlighet med statens ägarpolicy och Svensk kod för bolagsstyrning i tillämpliga delar. Det innebär att ägarstyrningen framför allt sker genom deltagande på bolagsstämma, genom ägaranvisningar och ägardialoger.

Statsrådet Buschs uttalanden i media syftade enbart till att ifrågasätta Vattenfalls uppgifter om skälen för bolagets beslut att pausa vindkraftsprojektet Kriegers flak. Syftet var alltså inte att uttala sig inom ramen för ägarstyrningen.

Bilaga A4.4.4

Marilena Cottone

Från: Christina Ribbhagen
Skickat: den 23 april 2025 11:32
Till: Marilena Cottone; Peder Nielsen
Ämne: VB: kompletterande frågor

Från: Maria Åhrling <maria.ahrling@regeringskansliet.se>
Skickat: den 23 april 2025 11:31
Till: Christina Ribbhagen <christina.ribbhagen@riksdagen.se>
Ämne: kompletterande frågor

Hej!

Här kommer våra svar på de frågor som sr Busch bad att få återkomma till vid KU-förhöret den 10 april.

Var regeringen på förhand informerad om att Vattenfall skulle gå ut med sitt pressmeddelande den 2 september 2024?

Svar: Som vi tidigare svarat på Konstitutionsutskottets skriftliga frågor blev ansvarig statssekreterare för energifrågor i juli 2024 muntligen informerad av Vattenfall om att bolaget övervägde att pausa projektet med Kriegers flak. Bolaget meddelade då att de eventuellt skulle gå ut med ett pressmeddelande i juli om detta. Någon annan information i frågan fick inte regeringen före Vattenfalls pressmeddelande i september.

Fanns det fler havsbaserade vindkraftsprojekt som angav att statens och regeringens slopade anslutningsstöd var avgörande för lönsamhetskalkylen?

Svar: Vi känner inte till att det finns någon annan aktör än Vattenfall som sagt att anslutningskostnaden varit avgörande för deras investeringsbeslut.

Med vänlig hälsning

Maria Åhrling
Expeditionschef
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm
Tel. 08-405 59 18
maria.ahrling@regeringskansliet.se
www.regeringen.se

Bilaga A4.5.1

Anmälan till Konstitutionsutskottet angående Ebba Buschs hantering av kommunikationen om lagen om anonyma vittnen

Den 2 januari 2025 publicerade vice statsminister Ebba Busch ett inlägg på Instagram som felaktigt hävdade att "den som utsatts för brott kan vittna anonymt", i och med ikraftträdandet av Lag (2025:000) om anonyma vittnen i brottmål. Detta påstående är felaktigt eftersom bestämmelserna i den nya lagen inte omfattar målsäganden, det vill säga "den som utsatts för brott".

Händelsen är allvarlig eftersom den sprider missvisande information om ny lagstiftning. Juridiska experter har vidare betonat att denna typ av misstag riskerar att skada förtroende för regeringens kommunikation. Därutöver låg den felaktiga informationen kvar i statsrådets sociala medie-kanaler i över 15 timmar innan informationen korrigerades.

Istället för att beklaga misstaget har statsminister Ulf Kristersson avfärdat kritiken och beskrivit det som en "bisak". Han har också antytt att kritiken handlar om politiska motståndares "nöje" över misstaget. Mot bakgrund av detta bör frågor väckas om vilka rutiner regeringen och Regeringskansliet har för att säkerställa att korrekt information om gällande lagar och deras tillämpningsområde publiceras i regeringens och statsrådets officiella kanaler.

Konstitutionsutskottet har flera gånger granskat regeringens uttalanden i olika sammanhang och påtalat att det är en självklar utgångspunkt att statsråds uttalanden ska vara korrekta. Det omfattar även statsrådets sociala medier och i synnerhet när statsråden förmedlar information om regeringens politik. Att ge fel information om en ny lagstiftning är särskilt allvarligt och kan inte anses leva upp till de konstitutionella krav som åligger regeringens statsråd. Därför bör Konstitutionsutskottet granska statsrådet Buschs kommunikation kring lagen (2025:000) om anonyma vittnen i brottmål. Det är centralt om det finns tillräckliga rutiner för att säkerställa att korrekt information förmedlas av statsråden samt vilka åtgärder regeringen och Regeringskansliet har vidtagit eller avser att vidta för att undvika liknande fel i framtiden. Det är av stor vikt för att säkerställa att medborgarna kan förutsätta att information som förmedlas av ett statsråd är korrekt – särskilt när det avser ny lagstiftning och dess tillämpningsområde.

Annika Strandhäll

Riksdagsledamot Socialdemokraterna

Konstitutionsutskottet

Ink 2025 -01- 15

Dnr 890-2024/25

Bilaga A4.5.2

Regeringskansliet

2025-03-04
SB2025/00172

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 28 – Energi- och näringsministerns samt vice statsministerns kommunikation på en social medieplattform

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-04

Klimat- och näringslivsdepartementet

Granskningsärende 28 – Energi- och näringsministerns samt vice statsministerns kommunikation på en social medieplattform

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Utskottet önskar en redogörelse för de rutiner som tillämpades inför den publicering på kontot Ebba Busch på Instagram som har anmälts till utskottet.

Regeringskansliet har inte några särskilda rutiner som anger vilket arbetssätt som ska tillämpas inför publiceringar som rör regeringens politik på statsråds egna konton i sociala medier.

Inlägg som rör regeringens politik på Ebba Buschs Instagram-konto stäms regelmässigt av med henne innan publicering. I detta fall gjordes en avstämning av texten i inlägget men inte av bilden med den felaktiga bildtexten.

2. Utskottet önskar en redogörelse för i vilket syfte den aktuella publiceringen på kontot Ebba Busch på Instagram gjordes.

Publiceringen gjordes för att uppmärksamma att en lagändring som syftar till att stärka skyddet för vittnen trädde i kraft.

3. Vilka övriga kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några övriga kommentarer.

Bilaga A4.6.1

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -06- 18

Dnr 2002-2023/24

SVERIGES
RIKSDAG

2024-06-18

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Informationsklass: Publik

Begäran om granskning av statsministerns och klimat- och miljöministerns uttalanden i samband med presentationen av havsmiljöpropositionen 4 juni 2024

Den 4 juni 2024 höll statsminister Ulf Kristersson, klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari samt landsbygdsminister Peter Kullgren en pressträff på Regeringskansliet med anledning av propositionen Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske (Prop. 2023/24:156). Statsminister Ulf Kristersson och klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari gjorde vid pressträffen ett flertal uttalanden som vid närmare granskning inte stämmer överens med innehållet i propositionen. Uttalanden gäller både bottentrålning i marina skyddade områden, samt utflyttning av trålgränsen till 12 nautiska mil.

Uttalanden om förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden

Under pressträffen sade statsministern följande gällande bottentrålning i marina skyddade områden:

“Vi kommer helt slopa bottentrålningen i de skyddade områdena, det borde ha gjorts för länge sen.

[...]

Det är kärnan i de beslut som regeringen har fattat.”

På första bilden i presentationen¹ som visades under pressträffen står följande:

“Öka fiskbestånden:

[...]

-Förbud bottentrålning i marina skyddade områden”

På sista bilden visas en sammanfattning av förslagen:

“Sammanfattning”

[...]

“Förbud bottentrålning i skyddade områden”

¹ <https://www.regeringen.se/globalassets/regeringen/dokument/klimat--och-naringslivsdepartementet/ppt/presentationbilder-fran-presstraff-den-4-juni-2024.pdf>

Miljöminister Romina Pourmokhtari sa vid pressträffen:
"Därför föreslår regeringen nu ett förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden"

"Det som rör ett förbud gäller bottentrålning i skyddade områden. Det är något som vi helt och hållet förbjuder."

I en intervju i Sveriges Radio 4 juni 2024 med anledning av samma proposition sade miljöministern följande:

"Det som rör ett förbud gäller bottentrålning i skyddade områden. Det är något som vi helt och hållet förbjuder".

I en intervju med Expressen²:

(...) "det här är något som ganska många inte vet om, att man får bottentråla i våra skyddade områden – men det är också något som den här havspropositionen kommer sätta stopp för, äntligen."

I Prop. 2023/24:156 finns dock inget skarpt förslag om att förbjuda bottentrålning i skyddade områden. Den avdelning som redogör för regeringens förslag på området inkluderar överhuvudtaget inte någon skrivning om bottentrålning:

"Regeringens förslag: Sverige ska utöka och förstärka skyddet av marina områden för att bidra till att nå den internationella målsättningen om 30 procent skyddade marina områden, varav en tredjedel strikt skyddade, motsvarande 10 procent, till 2030 som antagits inom EU:s biodiversitetsstrategi, de regionala havskommissionerna Helcom och Ospar, samt det nya globala ramverket för biologisk mångfald i konventionen för biologisk mångfald (CBD). I linje med nämnda konventioner, ramverk och strategier ska det finnas värden att skydda för att peka ut skyddade marina områden. För att skapa förutsättningar för ett ändamålsenligt skydd ska Sverige på ett proportionerligt och ändamålsenligt sätt utöka och förstärka skyddet av marina områden i Sveriges territorialvatten och ekonomiska zon. Skyddet ska vara utformat så att det säkerställer och bevarar den biologiska mångfalden, samt bildar ett representativt, ekologiskt sammanhängande och funktionellt nätverk, sammantaget och för vart och ett av de tre havsområdena Västerhavet, Egentliga Östersjön och Bottniska viken. Förutsättningarna för att nå dessa målsättningar behöver stärkas och tydliggöras. Arbetet med att säkerställa ett representativt, ekologiskt sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden behöver fortsätta." (s. 62-63)

² <https://www.expressen.se/tv/nyheter/sverige/har-hoppar-miljoministern-i-havet-med-kladerna-pa/>

I avsnittet som redogör för skälen för regeringens bedömning står följande:

“Regeringen avser att gå vidare med förslagen i betänkandet Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden (SOU 2023:20). Förslagen innebär ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen, liksom när och hur eventuella undantag från ett förbud mot bottentrålning i dessa områden ska kunna beviljas.” (s. 66).

Betänkandet Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden (SOU 2023:20) ger dock endast förslag på ett förbud mot bottentrålning innanför trålgränsen, som för närvarande ligger på mellan 3-4 sjömil ut från kustlinjen längs västkusten, där lejonparten av all bottentrålning bedrivs. Den svenska territorialgränsen går 12 sjömil ut från kustlinjen, och den svenska ekonomiska zonen sträcker sig ännu längre ut. Utanför den nuvarande trålgränsen på 3-4 sjömil finns ett flertal marina skyddade områden med ett rikt växt- och djurliv, som för närvarande inte är skyddade mot bottentrålning. Däribland Bratten, ett av mycket få områden där koraller växer.

Regeringens uttalanden om ett “förbud” mot bottentrålning i marina skyddade områden visar sig vid närmare granskning inte innebära att ett förbud införs, utan uttrycks endast som en “avsikt” att “gå vidare med” förslag i en utredning. Tvärtemot vad regeringen låter påskina vid presskonferensen och i uttalanden till media, finns inget skarpt förslag i regeringens proposition, utan den nämnda avsikten uttrycks endast i avsnittet om skälen för ett annat förslag, nämligen förslaget om att utöka det marina skyddet till 30 procent, varav 10 procent strikt skydd.

Det är även oklart på vilket sätt och när regeringen avser gå vidare med förslagen i utredningen, vilket är helt avgörande för om regeringens avsikt kommer att få någon effekt.

Regeringen anger även att undantag från avsikten att införa ett förbud, kan komma att införas. Inte heller detta nämns i kommunikationen på presskonferensen eller till media i samband med presskonferensen. Med tanke på dagens omfattande undantag från det liggande förbudet, hade även information om undantag som eventuellt avses att införas, varit högst relevant för att kunna bilda sig en uppfattning om vidden och styrkan i regeringens uttalanden.

Innebörden av trålgränsen är att trålning är förbjuden inom denna gräns, men i dagsläget finns ett stort antal undantag från förbudet vilket innebär att omfattande trålning ändå bedrivs.

Dessutom omfattar den eventuella avsikten inte hela det svenska territorialhavet, eller svensk ekonomisk zon, utan endast en begränsad del

av dessa områden, närmare bestämt mellan 25 - 33 procent av det svenska territorialhavet. Regeringens uttalanden på presskonferensen låter dock påskina att förbudet omfattar hela det svenska territorialhavet och även de marina reservat som ligger i svensk ekonomisk zon.

Sammanfattningsvis: som skäl för regeringens förslag om att utöka det marina skyddet till 30 procent, varav 10 procent strikt skydd, är regeringens "avsikt" att gå vidare med förslag om förbud mot trålning inom ett område som omfattar 25 - 33 procent av svenskt territorialhav och en ännu mindre andel då även svensk ekonomisk zon inkluderas. Dessutom "avses" eventuella undantag från ett förbud införas - inom den gräns där trålning redan är generellt förbjuden, men där ett stort antal undantag i dagsläget innebär att omfattande trålning bedrivs.

Miljöpartiet anser att regeringens starka uttalanden om ett "förbud" och att "helt slopa" bottentrålning inte stämmer överens med innehållet i propositionen, och att regeringen därför inte uppfyller kravet på saklighet enligt 1 kap. 9 § RF.

Uttalanden om trålförbud och utflyttning av trålgränsen till 12 nautiska mil

Under pressträffen sade klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari även följande gällande utflyttning av trålgränsen till 12 nautiska mil:

"Därutöver har regeringen bestämt att trålgränsen ska flyttas ut, 12 nautiska mil, från Skanör till Haparanda, inklusive Öland och Gotland. Det vill säga trålförbud i hela det svenska sjöterritoriet i Östersjön på en permanent basis."

"Om man nationellt bestämmer som vi gör från regeringens sida att vi vill ha en permanent trålgräns längs hela vår kust och 12 nautiska mil ut"

"Trålförbud längs hela Östersjöns kust, och 12 nautiska mil ut, innefattar också Gotland och Öland."

På första bilden i presentationen som visades under pressträffen står följande:

"Öka fiskebestånden:

-Flytta ut trålgränsen till 12 nautiska mil i Östersjön – från Skanör till Haparanda

På sista bilden visas en sammanfattning av förslagen:

"Sammanfattning"

[...]

"-Flytta ut trålgränsen till 12 nautiska mil i hela Östersjön"

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari sammanfattade muntligt:
"Regeringen har därför bestämt att flytta ut trålgränsen 12 nautiska mil."

Dessa uttalanden står i skarp kontrast till regeringens bedömning i propositionen (Miljöpartiets understrykningar):

"Regeringens bedömning: Det bör tas fram permanenta regleringar avseende pelagiskt trålfiske inom hela området upp till 12 nautiska mil från baslinjen i svensk territorialzon i Östersjön från Skanör till Haparanda, inklusive Öland och Gotland. Det finns ett behov av att ta bort eller drastiskt minska de s.k. inflyttningsområdena innanför trålgränsen och ett behov av att inrätta områden utanför 12 nautiska mil där visst fiske kan behöva begränsas, i synnerhet för att skydda lekansamlingar av strömming och andra kustfiskbestånd."
(s. 53)

Det finns alltså inget skarpt förslag om en utflyttning av trålgränsen, utan endast en "bedömning". Denna "bedömning" talar om att det "bör" tas fram "permanenta regleringar", vilket inte behöver innebära ett trålförbud utan kan exempelvis handla om att reglera andra parametrar, som fortfarande möjliggör omfattande trålning. Regeringen anger inte vilken typ av pelagiskt trålfiske som "bör" regleras, om det gäller allt pelagiskt trålfiske eller endast vissa segment. Det framgår heller inte om regleringar "bör" innefatta hela området, eller endast delområden inom området. Det finns heller ingen tydlig avsikt att förbjuda allt trålfiske, utan regeringen nöjer sig med att uttrycka "ett behov" av att antingen "ta bort" eller "drastiskt minska" den omfattande trålning som bedrivs innanför trålgränsen i de så kallade inflyttningsområdena. Att det finns ett behov är inte samma sak som att regeringen avser att göra något åt behovet.

Miljöpartiet anser att klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtaris uttalanden och presentation på pressträffen den 4 juni 2024, även gällande utflyttning av trålgränsen, inte stämmer överens med innehållet i propositionen, och därmed inte uppfyller kravet på saklighet enligt 1 kap 9 § RF.

Av 1 kap. 9 § RF framgår att "Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet". Konstitutionsutskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att det är en självklar utgångspunkt att statsråds uttalanden ska vara korrekta. Statsråd ansvarar för sina uttalanden och därmed även för att de

uppgifter som de lämnar är korrekta. Utskottet har vid flera tillfällen riktat kritik mot att uttalanden från olika statsråd varit missvisande eller felaktiga³. Ett statsråd ska således iaktta saktighet i sin tjänsteutövning och säkerställa att hans uttalanden är korrekta.

Statsminister Ulf Kristersson och Klimat- och miljöministern Romina Pourmokhtari har alltså i Regeringskansliets lokaler, på en pressträff som sänds ut via regeringskansliets formella informationskanaler, samt även i intervjuer i media i samband med pressträffen, delgett felaktiga uppgifter om vad som är regeringens politik i denna fråga.

Det är allvarligt och anmärkningsvärt sett till det mycket allvarliga läget för havsmiljön och behovet av korrekt information till allmänheten om regeringens åtgärder, samt även sett till regeringens utfästelser om behovet av att stärka havsmiljön i stort, samt bestånden av sill och strömming som är nav för Östersjöns ekosystem.

Med anledning av vad som anförs ovan bör Konstitutionsutskottet granska statsminister Ulf Kristerssons och klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtaris uttalanden på nämnda pressträff och i nämnda intervjuer med avseende på dess förenlighet med regeringsformens krav på saktighet.

Amanda Lind, riksdagsledamot (MP)

³ Konstitutionsutskottets granskningsbetänkande 2021/22:KU20, sid 204.

Bilaga A4.6.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00043

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Granskningsärende 13 – Statsministerns och klimat- och miljöministerns uttalanden om trålning

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expediteschefen Maria Åhrling.

Per Hall

Regeringskansliet

Promemoria

2025-02-06

Klimat- och näringslivsdepartementet

Granskningsärende 13 – Statsministerns och klimat- och miljöministerns uttalanden om trålning

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilken kommentar kan göras till vad som anförts i anmälan om statsministerns och klimat- och miljöministerns uttalanden i förhållande till innehållet i den aktuella propositionen?

Propositionen Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske (prop. 2023/24:156) är en inriktningsproposition för havsmiljöpolitiken. Inriktningspropositionen presenterades vid en pressträff den 4 juni 2024.

Vid pressträffen och efterföljande intervjuer med klimat- och miljöministern framhölls att en utflyttning av trålgränsen till 12 nautiska mil förutsätter involverandet av andra aktörer, såsom EU-kommissionen och andra berörda medlemsstater. Därigenom tydliggjordes att förslagen i inriktningspropositionen förutsatte ytterligare åtgärder och överväganden från regeringens sida.

Det kan noteras att regeringen, i enlighet med inriktningspropositionen, den 16 januari 2025 i propositionen Förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden (prop. 2024/25:81) lämnat ett förslag som gör det möjligt att införa ett generellt förbud mot bottentrålning i marina skyddade områden innanför trålgränsen. Havs- och vattenmyndigheten har vidare i sitt regleringsbrev för 2025 fått ett uppdrag som innebär att myndigheten ska ta fram underlag för internationella samråd rörande utflyttande av trålgränsen för visst pelagiskt fiske.

2. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till ytterligare kommentarer.

Bilaga A4.7.1

Anmälan av regeringens beräkningar av reduktionsplikts effekter

Under en pressträff den 27 augusti 2024 presenterade regeringen en ny reduktionsplikt och sänkt drivmedelsskatt. I presentationen står det att "den nya reduktionsplikten innebär att Sverige väntas nå ESR-målet".¹ Det sades också av klimatminister Romina Pourmokhtari att förslagen konkretiserar regeringens planer på att uppfylla klimatmålen i EU, eftersom den nya reduktionsplikten innebär en utsläppsminskning på drygt 2 miljoner ton fram till år 2030 när skattesänkningar på drivmedel räknas in.²

Klimatministern fick uttryckligen frågan om förslagen innebär att Sverige kommer att klara klimatmålen till 2030. Svaret blev då att förändringen innebär att vi lever upp till Sveriges klimatmål till 2030 utifrån de parametrar regeringen kan räkna på just nu.

Regeringen presenterade inga beräkningar för sina slutsatser. När beräkningarna efterfrågades av journalister ville regeringen inte redovisa dessa.

Därefter har uppgifter från SVT visat att det är underlag från Naturvårdsverket som ligger till grund för Finansdepartementets beräkningar av utsläppseffekten.³ Underlaget innehåller dock två scenarier som Naturvårdsverket bedömer vara lika sannolika. I det ena scenariot innebär den nya höjda reduktionsplikten att Sverige klarar EU:s klimatmål på marginalen (underskottet i LULUCF ej inräknat). Men i det andra scenariot är Sverige fortfarande långt ifrån att klara målet. I intervjuer med SVT beskrev både klimatminister Romina Pourmokhtari och finansministern Elisabeth Svantesson scenariot där Sverige klarar klimatmålen för ett "huvudscenario". Enligt Naturvårdsverket har något "huvudscenario" aldrig presenterats.

Ställd inför frågan hävdar klimatministern att hon inte kände till mer än ett "huvudscenario". Klimatministern hävdar att Naturvårdsverket presenterat scenarion till Regeringskansliet, som gjort beräkningar som sedan presenterats för ministern.

Under ett möte med miljö- och jordbruksutskottet den 1 oktober och pressträffen om Klimatredovisningen i 2025 års budgetproposition den 18 september valde klimatministern att nämna två scenarier – ett "beslutsscenario" respektive "känslighetsscenario".⁴

Detta agerande väcker en hel del frågor om regeringens hantering och om det är möjligt att statsråden inte känt till att det funnits olika senarior som visat vitt skilda utfall. Vidare måste frågan ställas hur beredningen i Regeringskansliet går till och vad ansvariga statsråd gör för att säkerställa att kvaliteten på beslutsunderlagen är fullgod och ger allmänheten en rättvisande bild av sakförhållandena som enligt regeringen ska leda till att Sverige når ESR-målet inom EU till 2030 (underskottet i LULUCF ej inräknat).

Med anledning av vad som beskrivits ovan bör konstitutionsutskottet granska regeringen och berörda statsråds hantering av ärendet med den nya reduktionsplikten.

¹ <https://www.regeringen.se/contentassets/f8ccd57b0a1e4760a10bcc3e4e876c5f/presentation-27-augusti.pdf>

² <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/08/sankt-skatt-pa-bensin-och-diesel-och-reformerad-reduktionsplikt/>

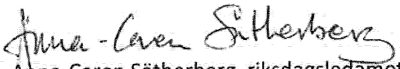
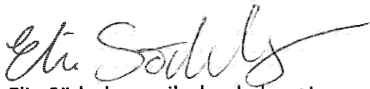
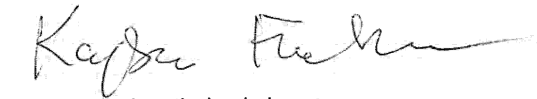
³ <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/har-ar-siffrorna-regeringen-inte-visar-riskerar-missa-klimatmalet>

⁴ <https://www.regeringen.se/tal/2024/09/klimat--och-miljominister-romina-pourmokhtaris-anforande-vid-presstraff-om-klimatredovisning/>

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -10- 17

Dnr 321-2024/25

Anna-Caren Säterberg, riksdagsledamot
Elin Söderberg, riksdagsledamot
Kajsa Fredholm, riksdagsledamot

Bilaga A4.7.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00045

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 18 – Regeringens beräkningar av reduktionspliktens effekter

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och
näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen Maria
Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-723 11 71
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 3
E-post: sb.registrator@regeringskansliet.se

Regeringskansliet**Promemoria**2025-02-06
SB2025/00045**Klimat- och näringslivsdepartementet**

Granskningsärende 18 – Regeringens beräkningar av reduktionspliktens effekter

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Hur har underlaget från Naturvårdsverket hanterats och har det legat till grund för några beslut av regeringen under perioden t.o.m. oktober 2024?

Naturvårdsverket ska enligt 2 a § förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket årligen lämna ett underlag till regeringens klimatredovisning i budgetpropositionen. Det underlag som Naturvårdsverket lämnade i april 2024 var därför utgångspunkten för arbetet med budgetpropositionen för år 2025 och ett av underlagen till regeringens klimatredovisning (prop. 2024/25:1, bilaga 4, avsnitt 3 s. 24 f.).

I Naturvårdsverkets underlag redogjordes dels för ett scenario med en lägre drivmedelsanvändning, dels för ett scenario med en högre drivmedelsanvändning. Naturvårdsverket bedömde i sitt underlag inte något scenario som mer sannolikt än det andra. Enligt statistik från Energimyndigheten för år 2023 och första halvan av år 2024, som blev tillgänglig efter att Naturvårdsverket lämnade sitt underlag, skedde ingen markant ökning av drivmedelsanvändningen trots de skattesänkningar och sänkningen av reduktionsplikten som regeringen genomfört.

Mot denna bakgrund, och med beaktande av underlag från andra myndigheter, fanns det därför stöd för slutsatsen att scenariot med den högre drivmedelsanvändningen var mindre troligt. Scenariot med den lägre

drivmedelsanvändningen lades följaktligen till grund för arbetet med klimatredovisningen i budgetpropositionen för 2025.

Regeringen framhöll i budgetpropositionen att det fanns flera osäkerheter i de antaganden som låg till grund för beräkningarna, bl.a. hur drivmedelsanvändningen skulle utvecklas och hur utfallet i den s.k. LULUCF-sektorn skulle påverka ESR-åtagandet (prop. 2024/25:1 bilaga 4, avsnitt 3 s. 24 och s. 26).

2. Vilket underlag låg till grund för den uppgift som lämnades vid pressträffen den 27 augusti 2024 om att den nya reduktionsplikten innebär att Sverige väntas kunna nå ESR-åtagandet till 2030?

Vid pressträffen hade – utöver Naturvårdsverkets underlag och Energimyndighetens månatliga statistik för drivmedelsanvändningen som publicerades i april 2024 – olika analyser och effektbedömningar tagits fram som låg till grund för klimatredovisningen i budgetpropositionen för 2025.

Analyserna och effektbedömningarna togs fram av en arbetsgrupp som inrättades i juni 2024 där bland annat Naturvårdsverket och Energimyndigheten ingick. Effektbedömningarna avsåg de förslag som regeringen hade för avsikt att lämna i budgetpropositionen, inklusive förslagen till ändringar av reduktionsplikten. Det var dessa som låg till grund för regeringens bedömning att ESR-åtagandet till år 2030 beräknades kunna nås med viss marginal, vilket redovisades i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 Bilaga 4, s. 24) och vid pressträffen den 27 augusti 2024.

3. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till ytterligare kommentarer.

Bilaga A4.7.3

Regeringskansliet

2025-03-11
SB2025/00045

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 18 – Regeringens beräkningar av reduktionspliktens effekter

Härmed överlämnas en promemoria från Klimat- och
näringslivsdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är expeditionschefen
Maria Åhrling, Klimat- och näringslivsdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-11

Klimat- och näringslivsdepartementet

Granskningsärende 18 – Regeringens beräkningar av reduktionspliktens effekter

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Av svarspromemorian som överlämnades den 6 februari framgår att statistik från Energimyndigheten för år 2023 och första halvan av år 2024, som blev tillgänglig efter att Naturvårdsverket lämnade sitt underlag till regeringens klimatredovisning, visade att det inte hade skett någon markant ökning av drivmedelsanvändningen trots de skattesänkningar och sänkningen av reduktionsplikten som regeringen genomfört. Mot denna bakgrund, och med beaktande av underlag från andra myndigheter, fanns det därför enligt svarspromemorian stöd för slutsatsen att scenariot med den högre drivmedelsanvändningen var mindre troligt. Vilket underlag från andra myndigheter avses och vilka uppgifter i underlagen låg till grund för slutsatsen att scenariot med den högre drivmedelsanvändningen var mindre troligt?

De skriftliga underlag som låg till grund för slutsatsen var Naturvårdsverkets underlag till klimatredovisningen och den därefter tillgängliga statistiken över drivmedelsanvändningen från Energimyndigheten.

Som nämnts i Regeringskansliets tidigare svar inrättades en arbetsgrupp i Regeringskansliet för arbetet med de analyser och effektbedömningar som låg till grund för regeringens klimatredovisning i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 bilaga 4). I arbetsgruppen ingick deltagare från, förutom Regeringskansliet, Trafikverket, Trafikanalys, Konjunkturinstitutet, Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Underlagen som låg till grund för Regeringskansliets samlade bedömning att scenariot med den högre drivmedelsanvändningen var mindre troligt än

scenariot med den lägre användningen var de två skriftliga underlagen och det som framkom vid arbetsgruppens diskussioner.

2. Övervägde regeringen att vid pressträffen den 27 augusti 2024 presentera båda de scenarier som fanns i Naturvårdsverkets underlag till klimatredovisningen? Om inte, övervägdes risken att agerandet skulle kunna uppfattas som att regeringen valde att presentera det scenario som var mest gynnsamt för regeringen?

Regeringen övervägde inte att presentera de två scenarierna då syftet med pressträffen den 27 augusti 2024 var att presentera det förslag om ökad reduktionsplikt som skulle lämnas i budgetpropositionen för 2025. Regeringen belyser dock i budgetpropositionens klimatredovisning att Naturvårdsverket redovisat två scenarier och förklarar varför man valt det ena till stöd för sin bedömning att ESR-åtagandet till år 2030 beräknas kunna nås. Regeringen konstaterade också i klimatredovisningen att det finns osäkerheter i de antaganden som ligger till grund för beräkningarna av respektive scenario.

Bilaga A4.8.1

Till konstitutionsutskottet

2024-02-05

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -02- 07

Dnr 1015-2023/24

Regeringen förbereder just nu lagstiftning om visitationszoner, s.k. *säkerhetszoner*. Beredningsförfarandet har redan fått omfattande och allvarlig kritik från remissinstanserna för såväl dess innehåll, som de former under vilka lagstiftningen tas fram.

Visitationszoner innebär en ny form av tvångsmedelsanvändning. Förslaget innebär att enskilda polismän får befogenheter att ingripa mot enskilda inom en visitationszon som i praktiken kan omfatta en hel stadsdel, och gälla under lång tid.¹ Det här betyder att omfattande integritetsintrång kommer utföras på skönsmässiga grunder, på enskilda som inte har något med kriminella gäng att göra. Detta kommer dessutom i stor utsträckning att ske i bostads-områden, där det finns särskilda krav på respekt för den personliga integriteten.²

Utredaren konstaterar själv att förslaget innebär stora risker. Förutom att en rad remissinstanser³ särskilt påtalar att diskriminering och stigmatisering kommer att öka, innebär förslaget också risk för allvarliga intrång den personliga integriteten. Personer helt utan koppling till kriminalitet – däribland barn – kommer att bli föremål för tvångsåtgärder. Förslaget berör alltså frågor om grundläggande rättigheter till privatliv och integritet, och gränserna för den statliga maktutövningen; det handlar med andra ord om rättsstatens kärna. Av direktiven framgår att utredningen fick i uppdrag att ta fram ett förslag på *hur* ett system med visitationszoner kan införas. Huruvida det över huvud taget är en bra idé att införa detta har alltså legat utanför utredningens uppdrag. En mycket stor andel av remissinstanserna är kritiska till bristen på underlag och forskning som visar på förslagets effektivitet i att förebygga brott, som uppges vara dess syfte. Till och med utredningen framhåller att visitationszoner inte kommer att vara särskilt effektivt.

Såsom Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet framhåller finns det en uppenbar risk att utredningsuppdrag med en på förhand angiven lösning, där utredningen reduceras till lagtekniska frågor, att leda till att samhällsproblemet – liksom den lagstiftning som denna är tänkt att resultera i – blir bristfälligt belyst och analyserat.⁴ Såväl JO, som Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet och Svea hovrätt m.fl. konstaterar också att utredningen inte visar att visitationszoner bör införas i den form som föreslås. Detta är i och för sig inte förvånande, eftersom direktivens utformning utesluter en analys som kan ge svar på frågan om varför det är nödvändigt, när man inte haft i uppdrag att jämföra med andra alternativ.

Den grundlagsstadgade lagstiftningsprocess vi har i Sverige har främst två syften: dels att säkerställa att förslaget är tillräckligt gediget för att resultera i kvalitativ och rättssäker lagstiftning, och dels att säkerställa en allsidig och upplyst debatt av de lagförslag som regeringen presenterar. Både allmänhet, media och opposition måste ha möjlighet till god insyn i hur och varför en lagstiftning föreslås. Utan en objektiv presentation av de förslag som regeringen lägger fram kan inte den offentliga debatten föras på rimliga grunder. Allmänheten riskerar då att bli förd bakom ljuset vad gäller de verkliga konsekvenserna av förslagen lagstiftning. Särskilt viktigt är detta när det gäller förslag som rör allas våra fri- och rättigheter, och rättsstatens kärna.

¹ Det finns ingen gräns för hur många gånger de förslagna två-veckorsperioderna kan förlängas.

² Svea hovrätts remissvar <https://www.regeringen.se/contentassets/2ecc05b3ddce449cab8793a24eb7929e/svea-hovratt.pdf>, s 1

³ Se bl.a. remissvar från Diskrimineringsombudsmannen, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet, Jönköpings kommun, Institutet för mänskliga rättigheter, BRIS, JO m.fl.

⁴ Remissvar, Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet

<https://www.regeringen.se/contentassets/2ecc05b3ddce449cab8793a24eb7929e/stockholms-universitet.pdf>, s 2

Det framgår tydligt att förslaget om visitationszoner är ett sådant viktigt förslag. Det är därför så avgörande att regeringen på ett ärligt sätt berättar för allmänheten *vad det är de gör*, och *varför*. Att det saknas ett tydligt *varför* (bortsett från politiska överväganden), framgår ovan. Det finns ingen visad effekt, det finns tydliga risker med förslaget och våra tyngsta och skickligaste jurister säger att det strider mot våra grundlagar.

Men det är också viktigt att det framgår vad regeringen gör – man har bestämt att visitationszoner ska införas (oavsett effektivitet), och bett utredaren att ta fram ett förslag på hur. Regeringen vet också hur kontroversiellt detta är, hur svårt det är att motivera, och vad det är de bett utredaren att göra.

Det är därför så graverande att justitieministern lägger så mycket energi på att ge sken av att utredningen på egen hand tagit ställning till frågan *om* att visitationszoner bör införas, och att utredningen skett under gångse former. Gunnar Strömmer vet att så inte är fallet. Och inte nog med att han vet detta – han arbetar tydligt för att förvillla allmänheten. I ett inlägg på LinkedIn⁵ och Facebook⁶ uppger Gunnar Strömmer (*min kursivering och understrykning*): ”En av de första saker regeringen gjorde efter tillträdet förra hösten var att ge en utredare i *uppdag att se om ett system med visitationszoner kan införas* i Sverige. Och igår tog jag emot resultatet: Ett mycket väl genomarbetat förslag på en svensk modell av visitationszoner - eller säkerhetszoner, som utredningen hellre vill kalla det.”

I en intervju i TV4:s Nyhetsmorgon den 15 december 2023 sa Gunnar Strömmer också: ”– det här är ju en mycket typisk svensk utredning om jag får säga så, grundlig, går till botten, se till att skapa en svensk modell som passar in i vår lagstiftning, som också helt frimodigt går igenom alla risker och hur man ska hantera det.”⁷

Konstitutionsutskottet har konstaterat en ökning av antalet anmälningar av statsråds uttalanden under senare år. Dessa har i allt större utsträckning kommit att avse om ett uttalande av ett statsråd har varit korrekt i sak eller inte, och utskottet har som regel begränsat utredningen till om det har funnits något underlag för det aktuella uttalandet, och har regelmässigt i dessa granskningar framhållit vikten av att uttalanden är korrekta. Utskottets granskning är konstitutionell - inte politisk - och ska avse statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning och måste vara motiverad från konstitutionell synpunkt. Av detta följer att granskningar av statsråds uttalanden avgränsas till fall där det kan ställas konstitutionellt berättigade krav på uttalandena, t.ex. uttalanden som gjorts för att informera i en viss fråga varvid krav på saklighet och korrekthet gör sig gällande (granskningsbetänkande 2022/23:KU20).

Gunnar Strömmer är en erkänt skicklig jurist. Justitieministern vet såklart skillnaden mellan i att framställa detta som en utredning som fått frågan *om det går* att införa visitationszoner och huruvida det är en bra ide, och att berätta att man *talat om för utredaren vad hon ska komma fram till*. När statsrådet återkommande (se även paneldebatt på Fores 31/1 ”det här är utrett på ett traditionellt SOU-sätt”⁸) är elastisk med sanningen i vad som är utrett, hur, och varför, är han inte sanningsenlig med vad förslaget faktiskt innebär.

Justitieministern har vid ett flertal tillfällen upprepat dessa uttalanden i arbetet med att informera om arbetet kring förslaget om visitationszoner. Att ett statsråd på detta sätt far med osanning, med konsekvenser för möjligheten att säkerställa en allsidig och upplyst debatt av ett lagförslag som innebär långtgående konsekvenser för enskildas grundläggande fri- och rättigheter och gränserna för

⁵ https://se.linkedin.com/posts/gunnar-str%C3%B6mmer-67990361_s%C3%A4kerhetszoner-%C3%B6kade-m%C3%B6jligheter-%C3%B6r-polisen-activity-7141330733851205632-Yp9e

⁶ https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0TD4xyiwrf9m9Sf641eWAG4FpmwHbVwbMdRfTPSCgKJrye4ts9TsoRBBGLqDV461&id=100000835954012

⁷ <https://www.tv4play.se/klipp/8b959b4e600a2eb65b9f/justitieministern-om-riskerna-med-sakerhetszonerna-kraftfullt-verktyg-05:06-in-i-klippet>

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=JNev3XF2IOg> 47:10 in i videon

den statliga maktutövningen är en tydlig konstitutionell fråga. Detsamma gäller de konstitutionella kraven på statsråd vad gäller saklighet och korrekthet. Mot bakgrund av detta vill jag att konstitutionsutskottet granskar statsrådet Gunnar Strömmers uttalanden.

Ulrika Liljeberg

Riksdagsledamot (C)

Bilaga A4.8.2

Regeringskansliet

2025-02-06
SB2025/00044

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 3 – Justitieministerns uttalanden om ett utredningsuppdrag om visitationszoner

Härmed överlämnas en promemoria från Justitiedepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Tobias Eriksson, Justitiedepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**2025-02-06
SB2025/00044**Justitiedepartementet**

Konstitutionsutskottets granskningsärende 3 – Justitieministerns uttalanden om ett utredningsuppdrag om visitationszoner

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. I december 2022 gav Regeringskansliet (Justitiedepartementet) en utredare i uppdrag (Ju 2022:J) att undersöka och lämna förslag på hur ett system med tidsbegränsade och geografiskt avgränsade visitationszoner för att söka efter vapen och andra farliga föremål kunde införas i Sverige. Vilka överväganden gjordes när det gällde uppdragets utformning och val av utredningsform?

Som framgår av uppdragsbeskrivningen har uppdraget innefattat bedömningar utifrån en rad olika aspekter för att säkerställa att frågan om visitationszoner skulle bli allsidigt belyst. Det kan särskilt framhållas att utredaren skulle undersöka och redogöra för vilka för- och nackdelar ett system med visitationszoner kan medföra. Vidare skulle utredaren beakta grundläggande fri- och rättigheter samt bedöma om det förslag som lämnades var proportionerligt och ändamålsenligt för att förebygga och förhindra skjutningar, sprängningar och annan allvarlig brottslighet.

Det kan också noteras att utredaren själv tagit ställning till att ett system med visitationszoner bör införas (se Ds 2023:31, särskilt avsnitt 4 *Bör det införas ett nytt system med visitationszoner?*).

Vad gäller val av utredningsform kan konstateras att uppdraget har haft en begränsad omfattning, även om frågeställningarna inte har varit helt okomplicerade. Det bedömdes i detta fall mest ändamålsenligt att låta en bokstavsutredare med biträde av en utredningssekreterare och en referensgrupp utreda frågan.

2. Hur förhåller sig justitieministerns inlägg på sociala medier och uttalanden i december 2023 och januari 2024 (jfr s. 2 och 3 i denna promemoria) till dessa överväganden?

Som framgår av svaret på fråga 1 var utredningsuppdraget utformat så att frågan om visitationszoner skulle bli allsidigt belyst. Bokstavsutredaren var en extern kvalificerad jurist som biträdades av en utredningssekreterare och en referensgrupp bestående av en advokat, en åklagare samt personer från Brottsförebyggande rådet, Socialstyrelsen och Polismyndigheten. Under uppdragets genomförande har utredaren haft flera sammanträden med referensgruppen och även haft andra externa kontakter (se Ds 2023:31 s. 13 och 14). Frågan om visitationszoner har därmed utretts grundligt och gediget. Justitieministerns inlägg och uttalanden överensstämmer väl med hur bokstavsutredaren bedrivit sitt arbete.

3. Vilka kommentarer i övrigt finns till uppgifterna i anmälan och denna promemoria?

Uppgifterna i anmälan och denna promemoria föranleder inga kommentarer i övrigt.

Bilaga A4.9.1

SVERIGES
RIKSDAG

2024-05-07

Konstitutionsutskottet	
Ink	2024 -05- 07
Dnr	1735-2023/24

Begäran om granskning av påståenden om vidareförmedling av bistånd

Regeringen genomför just nu en omfattande omläggning av svensk biståndspolitik. Omläggningen har mötts av omfattande kritik, inte minst från de civilsamhällsorganisationer som idag distribuerar en stor del av biståndet och som fått se sin verksamhet kraftigt omlagd på kort tid, utan vidare dialog eller beredning.

Statsrådet frågades ut om den nya biståndspolitiken i SRs Godmorgon världen den 21 april. Forssell menar då att biståndet idag inte följer offentlighetsprincipen och är svårt för utomstående att granska. Vidare konstaterar statsrådet att: “det finns idag exempel på att bistånd vidareförmedlas i fyra, fem sex ibland sju olika gånger”¹. Statsrådet menar vidare att pengar därför försvinner ut i overheadkostnader och det blir mindre kvar som kan göra skillnad.

Statsrådet har även undertecknat en debattartikel i Svenska Dagbladet av 26 april² där det bland annat hävdas att “[d]et finns exempel på hur vidareförmedling [av svenska biståndsmedel] idag sker i upp till sju led, spritt över cirka 1 750 partners i över 90 länder.”.

Vilka dessa exempel skulle vara finns det dock ännu inget svar på. Sida har efter debattartikeln lämnat följande svar: “Vi har inte ett svar på den frågan på rak arm idag. Det jag kan säga är att om det finns vidareförmedling i så många led så är det inte vanligt. Det vanliga är vidareförmedling i ett till två led, med ytterligare ett led till de som förmedlar till svenska medlemsorganisationer.”

Biståndsministern har avstått från att svara på frågor om vilka fall som åsyftas i debattartikeln. Det är anmärkningsvärt givet att målet med omläggningen är att göra biståndet mer transparent och enklare att granska.

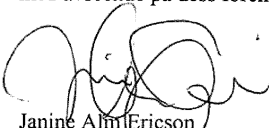
¹ <https://sverigesradio.se/avsnitt/stodet-till-ukraina-visitationszoner-infors-och-jattelandet-indien-gar-till-val>

² <https://www.svd.se/a/zALGLq/m-kd-och-l-vi-okar-transparensen-i-bistandet>

Konstitutionsutskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att det är en självklar utgångspunkt att statsråds uttalanden ska vara korrekta. Statsråd ansvarar för sina uttalanden, och därmed även för att de uppgifter de lämnar, är korrekta. Utskottet har vid flera tillfällen riktat kritik mot uttalanden från statsråd som varit missvisande eller felaktiga.

Att det nu dessutom är en myndighet som statsrådet har ansvar för som ställer sig frågande till uttalandets sanningshalt väcker också frågor om myndighetsstyrningen och den dialog som finns mellan myndighet och statsråd.

Mot bakgrund av detta bör konstitutionsutskottet granska myndighetsdialogen samt Johan Forssells underlag och uttalande i frågan med avseende på dess förenlighet med regeringsformens krav på saklighet.

Janine Alm Ericson
Riksdagsledamot (MP)

Bilaga A4.9.2

Regeringskansliet2025-02-13
SB2025/00077**Statsrådsberedningen**
RättschefenKonstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 9 – Statsråds uppgifter om vidareförmedling av bistånd

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Helena Swenzén,
Utrikesdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**2025-02-13
SB2025/00077**Utrikesdepartementet****Konstitutionsutskottets granskningsärende 9 – Statsråds
uppgifter om vidareförmedling av bistånd**

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilket underlag hade dåvarande bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell för uppgifterna om att det finns exempel på vidareförmedling av bistånd upp till sju gånger, som han hänvisade till i SR:s Godmorgon världen den 21 april 2024 och i debattartikeln Vårt mål är bättre insyn i biståndet som publicerades på Svenska Dagbladets webbplats den 26 april 2024?

Uppgifterna om vidareförmedling framgick av ett underlag som togs fram av Regeringskansliet och byggde på uppgifter från Sida.

2. Vilka kontakter har förekommit mellan Regeringskansliet och Sida före uttalandet i Godmorgon världen den 21 april 2024 och debattartikeln i SvD den 26 april 2024, när det gäller eventuella frågor kring vidareförmedling av bistånd?

Frågor om vidareförmedling av bistånd har avhandlats inom ramen för Regeringskansliets löpande kontakter med Sida.

3. Vilka kommentarer föranleder anmälan eller denna promemoria i övrigt?

Anmälan och promemorian ger inte anledning till några ytterligare kommentarer eller upplysningar.

Bilaga A4.9.3

Regeringskansliet

2025-04-03
SB2025/00077

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 9 – Statsråds uppgifter om vidareförmedling av bistånd

Härmed överlämnas en promemoria från Utrikesdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är rättschefen Helena Swenzén,
Utrikesdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-04-03

Utrikesdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 9 – Statsråds uppgifter om vidareförmedling av bistånd

Härmed lämnas svar på kompletterande frågor från konstitutionsutskottet i rubricerat ärende.

En redogörelse önskas för vilka faktauppgifter från Sida om vidareförmedling av bistånd som legat till grund för det underlag som togs fram av Regeringskansliet enligt svaret på fråga 1 i promemorian från UD den 13 februari 2025. I den mån sådana uppgifter finns i handlingar från Sida önskar utskottet även ta del av dessa.

Uppgiften om att vidareförmedling av bistånd förekom i upp till sju led lämnades muntligen av Sida till Regeringskansliet.

Att vidareförmedling förekommit i fem led från en strategisk partnerorganisation (SPO) framgår även av en rapport från internrevisionen vid Sida, se *bilaga 1*. Det kan noteras att denna vidareförmedling har föregåtts av att samma medel förmedlats från UD till Sida och från Sida till SPO:n. Detta innebär att det aktuella biståndet sammantaget förmedlats i sju led.

Bilaga A4.9.4

UTDRAG ur underlag

RUBRIK: Debattpaper_CSO reform v3

[...]

Huvudbudskap med reformen:

- Regeringens ambition med att reformera civilsamhällesstödet (inom ramen för CSO-strategin) är att demokratisera det; att göra ansökningsförfarandet mer öppet, inkluderande och transparent. Avsikten har aldrig varit att förstärka det bistånd som kanaliseras genom det svenska civilsamhället.
- Vi vill också göra det med effektivt genom minskade transaktionsled: Vidareförmedling upp till sju steg är inte ett effektivt användande av svenska biståndsmedel – fokus måste ligga på att nå lokalt genomslag tidigt i kedjan.

[...]

Q&A

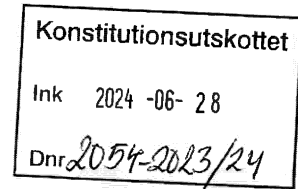
Varför genomför ni reformen?

- Ett helt centralt mål med regeringens biståndspolitik är ett fristående och pluralistiskt civilsamhälle. Kort och gott ska Sverige vara en stark röst för att stötta civilsamhälle i länder med fattigdom och förtryck.
- Samtidigt är ett annat viktigt mål att öka effektiviteten i svenskt bistånd, bland annat genom att minska administrativa kostnader och minska transaktionsled (reformagendan). Så att skattepengar går till utsatta, inte till byråkrati.
- Tittar man på hur vi fördelar medel i dag till civilsamhället genom biståndet finns därför anledning att se över modellen. Framförallt kan det vara upp till sju led i vidareförmedling. (7 led är extremfall, normalfall: 3-4 led)
- Ett viktigt skäl till att stegen med vidareförmedling är många är modellen med så strategiska partnerorganisationer (SPO). Varje år skickar sida omkring 1,8 miljarder till SPO:er som sedan förmedlar pengar vidare till andra svenska biståndsorganisationer.

[...]

Bilaga A4.10.1

Till Konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av uttalanden av finansminister Elisabeth Svantesson i samband med presentationen av en inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring.

På pressträff 14 februari 2024, där regeringen presenterade reformen en inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring, fick finansminister Elisabeth Svantesson fick frågan om a-kassan kommer "svälla eller minska totalt sett på statsbudgeten". Hon svarade då, "Inte just med anledning av de här förändringarna, sen är det ju om a-kassan minskar eller ökar i kostnader, det beror på arbetslösheten så klart."

Vi har bitt Riksdagens utredningstjänst (RUT) att granska detta påstående. Enligt RUT (Dnr 2024:615) innebär regeringens nya förslag en betydande besparing för staten på 3,6 miljarder kronor.

Förklaringen till skillnaden mellan RUT:s uppgift och finansministerns svar är att RUT har beräknat den statsfinansiella effekten när reformen är fullt genomförd. Finansministerns svar handlar om den statsfinansiella effekten för år 2026, när reformen inte är genomförd för betydande grupper långtidsarbetslösa. Dessa grupper är då kvar i det gamla regelverket.

Anledningen till denna skillnad är att den reformerade arbetslöshetsförsäkringen endast kommer gälla den som blir arbetslös efter att det nya systemet införs, vilket inte sker förrän i slutet av år 2025. Under 2026 kommer således många inte omfattas av regeringens reform, särskilt långtidsarbetslösa. I den förslagna reformen görs också de största försämringarna i ersättning för de med längre arbetslöshetstider. Det innebär att den statsfinansiella effekten för år 2026 blir grovt missvisande för den statsfinansiella kostnaden för respektive regelverk.

Vad arbetslöshetsförsäkringen kostar 2026 svarar därmed inte på frågan vad skillnaden i statens kostnad är för respektive regelverk, den fråga finansministern gett sken av att svara på. Det korrekta svaret är att när förändringen är genomförd innebär det nya regelverket en besparing på 3,6 miljarder för staten. Det är orimligt att tänka sig att finansministern inte känner till detta och därmed måste slutsatsen vara att finansministern avsiktligt lämnat inkorrekta uppgifter och vilselett journalister och väljare.

Konstitutionsutskottet, KU, har i flera ärenden framhållit vikten av att statsråds uttalanden ska vara korrekta. Vidare konstaterade konstitutionsutskottet i sin granskning våren 2012 att objektivitetsprincipen i 1 kap. 9 § RF bl.a. får anses innebära att information som utgår från det allmänna ska vara korrekt, vederhäftig och väl kontrollerad. Jag menar att finansminister Elisabeth Svantesson allvarligt brutit mot att lämna korrekta uppgifter och begär att konstitutionsutskottet granskar detta.

Stockholm den 2024-06-28

Ida Gabrielsson (V)

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Ida Gabrielsson".

Bilaga A4.10.2

Regeringskansliet

2025-03-06
SB2025/00179

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Finansministerns uttalande om ekonomiska effekter av reformerad arbetslöshetsförsäkring

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. expeditions- och rättschefen
Johan Ndure, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-03-06

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Finansministerns uttalande om ekonomiska effekter av reformerad arbetslöshetsförsäkring

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilket underlag låg till grund för finansministerns uttalande den 14 februari 2024 om effekterna på statsbudgeten av den reformerade arbetslöshetsförsäkringen?

Betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) låg till grund för uttalandet. I direktiven till utredningen som lämnade förslaget angavs att utredningens förslag sammantaget skulle vara budgetneutrala. Enligt beräkningarna i betänkandet bedömdes förslagen innebära ett närmast budgetneutralt resultat. Vid beräkningarna inför budgetpropositionen för 2024 gjordes ingen annan bedömning.

2. Vilken kommentar kan göras till vad som anføres i anmälan om att det aktuella uttalandet var vilseledande?

Det kan noteras att Riksdagens utredningstjänsts beräkningar har utgått från andra antaganden än de beräkningar som redogörs för i svaret på fråga 1. Det är därför naturligt att utfallen av beräkningarna skiljer sig åt.

3. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Uppgifterna i anmälan och promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.

Bilaga A4.10.3

Regeringskansliet

2025-04-10
SB2025/00179

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Finansministerns uttalande om ekonomiska effekter av reformerad arbetslöshetsförsäkring

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. expeditions- och rättschefen
Johan Ndure, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-04-10

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Finansministerns uttalande om ekonomiska effekter av reformerad arbetslöshetsförsäkring

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. Skiljer sig beräkningarna som gjordes i Regeringskansliet inför lagrådsremissen En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster (överlämnad den 15 februari 2024) från beräkningarna för budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1) respektive från betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) avseende den reformerade arbetslöshetsförsäkringens påverkan på statsbudgeten?

Nej, beräkningarna skiljer sig inte åt på något sätt som påverkat bedömningen att reformen inte har någon tydlig påverkan på statens budget.

I direktiven till utredningen som lämnade betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) angavs att utredningens förslag sammantagna skulle vara budgetneutrala. I betänkandet bedömdes förslagen innebära ett närmast budgetneutralt resultat. Inför budgetpropositionen för 2024 gjordes ingen annan bedömning av den reformerade arbetslöshetsförsäkringens påverkan på statens budget (prop. 2023/24:1). De ekonomiska konsekvenserna av förslagen i lagrådsremissen och de efterföljande förordningsändringarna bedömdes vidare rymmas inom beslutade och beräknade anslag enligt budgetpropositionen för 2024.

2. I svarspromemorian som överlämnades den 6 mars anges att betänkandet SOU 2020:37 låg till grund för uttalandet vid pressträffen den 14 februari 2024. Övervägdes att i stället lägga beräkningarna som gjordes i Regeringskansliet inför den aktuella lagrådsremissen till grund för uttalandet?

Som framgår av svaret på fråga 1 har det gjorts olika beräkningar som legat till grund för bedömningen att den reformerade arbetslöshetsförsäkringen inte har någon tydlig påverkan på statens budget. Det var den bedömningen som finansministern gav uttryck för i sitt uttalande.

3. Avsåg finansministern med sitt uttalande de faktiska kostnaderna i budgeten eller kostnaderna när reformen är fullt ut genomförd?

Uttalandet avsåg både beräknade utgifter för den budgetperiod som omfattas av budgetpropositionen för 2024 och den långsiktiga effekten av förslaget. Eftersom beräkningarna baseras på ett antal antaganden om bl.a. framtida arbetslöshet är osäkerheten i dem stor. Det framhöll finansministern i sitt uttalande.

Bilaga A4.10.4

Regeringskansliet

2025-05-06
SB2025/00179

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Finansministerns uttalande om ekonomiska effekter av reformerad arbetslöshetsförsäkring

Härmed överlämnas en promemoria från Finansdepartementet.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är tf. expeditions- och rättschefen
Johan Ndure, Finansdepartementet.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**

2025-05-06

Finansdepartementet

Konstitutionsutskottets granskningsärende 15 – Finansministerns uttalande om ekonomiska effekter av reformerad arbetslöshetsförsäkring

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets kompletterande frågor i rubricerat ärende.

1. I svarspromemorian som inkom till utskottet den 6 mars noteras i svaret på fråga 2 att Riksdagens utredningstjänst (RUT) beräkningar har utgått från andra antaganden än de beräkningar som redogörs för i svaret på fråga 1. I RUT:s rapport redogörs för några antaganden som gjorts i den simuleringsmodell som använts. En skillnad mot regeringens förslag är enligt rapporten antagandet att reformen är helt utbyggd 2026, vilket skiljer sig från regeringens förslag där endast nytillkomna i arbetslöshetsförsäkringen ska omfattas av systemet. Vilken kommentar kan göras med anledning av det i relation till det som anförs i anmälan om att det aktuella uttalandet var vilseledande med hänsyn till den långsiktiga effekten av det nya regelverket för arbetslöshetsförsäkringen?

Som tidigare framförts låg betänkandet Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37) till grund för finansministerns uttalande. I betänkandet bedömdes förslagen innebära ett närmast budgetneutralt resultat när reformen är helt utbyggd. Inför budgetpropositionen för 2024 gjordes ingen annan bedömning av den reformerade arbetslöshetsförsäkringens påverkan på statens budget för 2024–2026 (prop. 2023/24:1).

Det har alltså gjorts olika beräkningar som legat till grund för bedömningen att den reformerade arbetslöshetsförsäkringen inte har någon tydlig påverkan på statens budget. Bedömningen avser såväl den budgetperiod som omfattas av budgetpropositionen för 2024 som den långsiktiga effekten av en helt utbyggd reform. Mot den bakgrunden är uttalandet inte vilseledande.

2. Vilka andra antaganden har regeringen gjort och på vilket sätt skiljer de sig från Riksdagens utredningsjänsts antaganden, gällande förslagens effekter på statsbudgeten på lång sikt?

Det finns flera orsaker till skillnaderna gällande förslagens effekter på statens budget. Den främsta orsaken bedöms vara att beräkningarna baseras på olika s.k. utfallsår, dvs. det år som utgör utgångspunkt för beräkningarna. Detta påverkar bl.a. antagandet om hur många som omfattas av den nya försäkringen. Dessutom är RUT:s beräkningar gjorda utifrån andra antaganden om makroekonomiska förutsättningar och storleken på den minsta sammanlagda inkomsten av förvärvsarbete.

Det kan noteras att RUT i sin rapport framhåller att resultaten bör tolkas med försiktighet, vilket gäller för alla beräkningar som baseras på flera olika antaganden om framtida utveckling.

Bilaga A4.11.1

240506

Konstitutionsutskottet

Ink 2024 -05- 06

Dnr 1731-8023/24

Statsministerns tjänsteutövning

Inledningsvis: För att undvika missförstånd vill jag understryka att denna anmälan inte handlar om substansen i nämnd lag – utan om statsministerns tjänsteutövning som väcker en rad frågor.

I april fattade riksdagen beslut om den nya könstillhörighetslagen. Det var bra. Lagförslaget var ett resultat av flera års avvägningar, som många varit delaktiga i, över blockgränserna och från olika delar av samhället. Processen har hanterats av regeringen och socialutskottet. Bakom förslaget stod två regeringspartier, Moderaterna och Liberalerna, och fyra oppositionspartier, Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

13 mars 2024 uttalade regeringen, representerad av socialminister Jakob Forssmed (KD):

”Regeringspartierna har valt att inte gå vidare med lagrådsremissen Förbättrade möjligheter att ändra kön. Vid riksdagsbehandlingen av lagtexten kommer varje parti att agera utifrån sina egna ståndpunkter.”

Den 4 april sa statsministern Ulf Kristersson (M), efter att förslaget slutjusterats i socialutskottet:

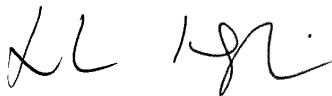
”Jag hade gärna själv sett en 18-årsgräns, och därmed inte blandat in föräldrar i frågan, men nu är det det här förslaget som ligger på riksdagens bord.”

Statsministerns ageranden i allmänhet, och utsago 4 april i synnerhet har väckt frågor dels rörande regeringens beredning och därmed statsministerns tjänsteutövning, dels vilka konstitutionella konsekvenser desamma får. Exempelvis:

- Vilka parametrar använder statsministern för att – i sin tjänsteutövning – avfärda lagrådsremisser regeringen inte tar vidare, utan som statsministern lägger fram direkt i utskott, via partiet han leder? Hur ser beredningen av detta ut? Vilken betydelse har statsministerns tjänsteutövning haft för att regeringen inte la fram förslaget?
- Hur ser statsministerns tjänsteutövning ut efter att en fråga avfärdats från regeringens dagordning? Hur har regeringskansliets resurser använts, i synnerhet statsrådsberedningens, efter att denna fråga tagits bort från regeringens dagordning?
- Om, och i så fall hur, skiljer statsministern på sin tjänsteutövning och sin roll som partiordförande för sitt parti som la fram förslaget i riksdagen? Om, och i så fall hur, tas det i beaktande den förändring (försvagning?) av regeringsmakten det innebär när statsministerns parti lägger fram en lagrådsremiss direkt i utskott istället för via regeringen? Om, och i så fall hur, beaktas konstitutionella konsekvenser?

Nu när lagen är färdig är det angeläget att konstitutionsutskottet granskar statsministerns tjänsteutövning för att underlätta ett lärande av det debacle som blev i och med hans ageranden.

Laila Naraghi
Riksdagsledamot (S)

Bilaga A4.11.2

Regeringskansliet

2025-02-13
SB2025/00076

Statsrådsberedningen
Rättschefen

Konstitutionsutskottet
Riksdagen

Konstitutionsutskottets granskningsärende 8 – Statsministerns tjänsteutövning i samband med tillkomsten av den nya könstillhörighetslagen

Härmed överlämnas en promemoria från Statsrådsberedningen.

Regeringskansliets kontaktperson i ärendet är departementsrådet Dan Leeman, Statsrådsberedningen.

Per Hall

Regeringskansliet**Promemoria**2025-02-13
SB2025/00076**Statsrådsberedningen**

Konstitutionsutskottets granskningsärende 8 – Statsministerns tjänsteutövning i samband med tillkomsten av den nya könstillhörighetslagen

Härmed lämnas svar på konstitutionsutskottets frågor i rubricerat ärende.

1. Vilken beredning föregick den propositionsförteckning som överlämnades till riksdagen den 17 januari 2023 i den del som ansåg aviserad proposition Förbättrade möjligheter att ändra kön?

Vid två tillfällen under riksmötet ger regeringen in en förteckning till riksdagen med uppgift om när de propositioner som bör behandlas under riksmötet senast ska överlämnas (propositionsförteckning). Det är Granskningskansliet vid Statsrådsberedningen som samordnar Regeringskansliets arbete med propositionsförteckningen. Beredningen går till så att departementen uppmanas att senast vid visst datum lämna uppgifter om vilka propositioner som ska föras upp på förteckningen. Efter att Granskningskansliet har sammanställt uppgifterna, och den politiska samordningen fått möjlighet att lämna synpunkter, bereds propositionsförteckningen med departementen. Därefter skickas förteckningen till tryckeriet och överlämnas till riksdagen. Det är inte ovanligt att uppgifterna i propositionsförteckningen ändras av olika skäl. För att möjliggöra en god planering av riksdagens arbete informeras Riksdagsförvaltningen löpande om sådana förändringar.

2. Vilka ytterligare kommentarer ger anmälan och denna promemoria anledning till?

Innehållet i promemorian ger inte anledning till några kommentarer i övrigt.